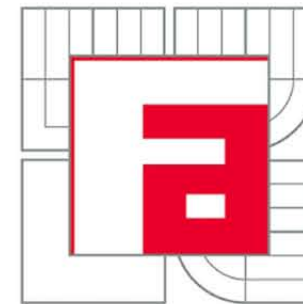

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA ARCHITEKTURY
ÚSTAV NAVRHOVÁNÍ V.
FACULTY OF ARCHITECTURE
DEPARTMENT OF DESIGN V.

ZNOJMO - LOUCKÝ KLÁŠTER

ZNOJMO - LOUKA MONASTERY

DIPLOMOVÁ PRÁCE
DIPLOMA'S THESIS

BRNO 2012

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

ZNOJMO - LOUCKÝ KLÁŠTER

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE

Znojmo - Loucký klášter

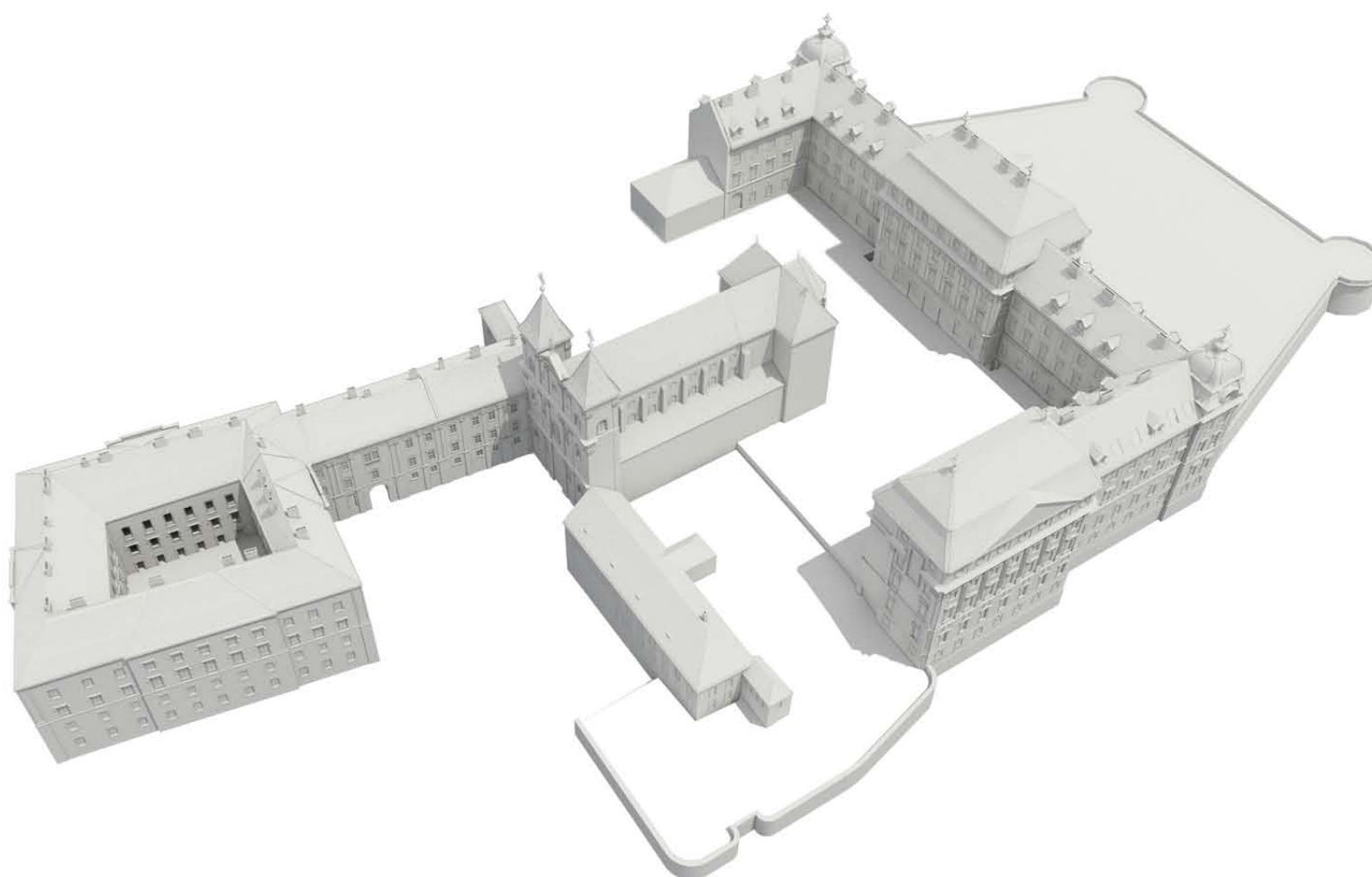
ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Urbanistická a architektonická studie areálu bývalého premonstrátského kláštera v Louce u Znojma.

Cílem návrhu je udržitelná revitalizace rozsáhlého komplexu velké historické hodnoty ve vazbě na národní park Podyjí a město Znojmo.

Urbanistická část studie se bude zabývat aktuálním prostorovým začleněním do území a úpravami okolí kláštera.

Architektonická část studie se bude zabývat přestavbou důstojnického pavilonu na rekreační centrum s hotelem, dostavbou starého konventu, adaptací barokní budovy s dostavbou severního křídla nového konventu pro kulturní a vzdělávací účely středoevropského významu.

ÚVOD

MĚSTO ZNOJMO

Znojmo je druhé největší město Jihomoravského kraje ležící 55 kilometrů jihozápadně od Brna. Nachází se na svahu nad řekou Dyjí v blízkosti hranic s Rakouskem. Katastrální území města se rozkládá na ploše 65, 93 km² a podle posledního sčítání lidu má 34 097 obyvatel.

Znojmo bylo významným strategickým bodem na trase z Prahy do Vídně, v první polovině 13. století bylo jako první na Moravě povýšeno na královské město, což dále posílilo jeho význam a vliv. Od 12. století ve městě a jeho okolí vznikají kláštery jako centra vzdělanosti, velkého rozkvětu dosáhlo Znojmo ve 13. a 14. století, kdy byl již zaveden vodovod, byly zde dlážděné ulice a dva špitály. Bylo zde silné zastoupení německy mluvícího obyvatelstva, které bylo oslabeno po první světové válce, s odsunem Němců z pohraničí v roce 1945 německá populace ze Znojma téměř zmizela a město v následujících letech ztratilo většinu svého politického a kulturního významu, který znovu roste teprve v posledních letech.

V současnosti je město díky své hraniční poloze oblíbeným turistickým cílem pro návštěvníky z Čech i Rakouska. Nachází se zde řada kulturních památek, z nichž nejvýznamnější je románská rotunda svaté Kateřiny postavená již v 11. století, jejíž interiéru je vyzdoben unikátní nástěnnou malbou z roku 1134.

V blízkosti rotundy na skalním ostrohu nad řekou Dyjí stojí další významná památka a výrazný orientační bod - Znojemský hrad, zvaný též Deblínský zámek, na návrší naproti rotundě se pak nachází kostel svatého Mikuláše a ojedinělá dvoupatrová kaple svatého Václava, které uvozují výhled do údolí Dyje při pohledu od rotundy.

Kromě množství památek je ale Znojmo cílem návštěvníků i díky dlouholeté vinařské a ovocnářské tradici. Znojemského vinobraní se každoročně účastní na 80 tisíc návštěvníků a znojemské okurky se staly pojmem i v zahraničí. Široké okolí města nabízí i síť pěších tras a cyklostezek navazujících na stezky v sousedním Rakousku a z velké části probíhají působivou krajinou národního parku Podyjí založeného roku 1991, na nějž na rakouské straně navazuje Národní park Thayatal.

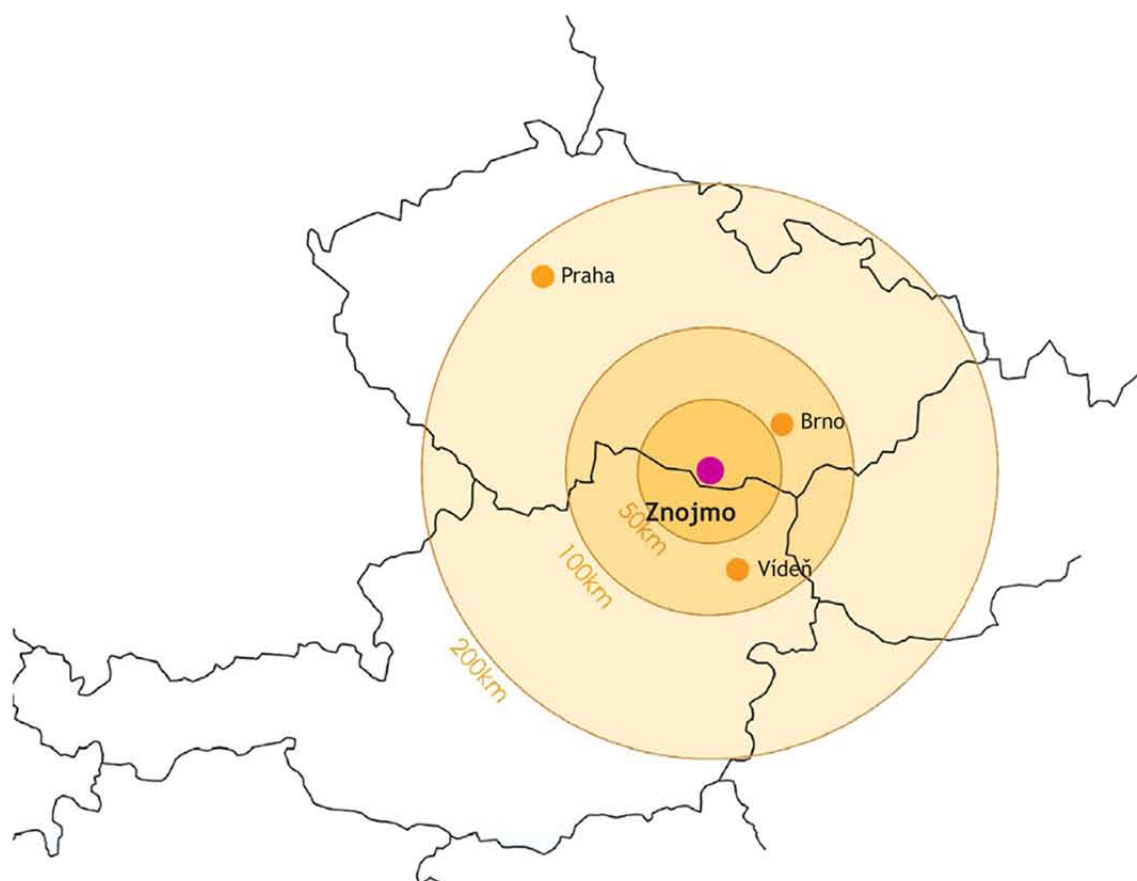

SCHÉMA ŠIRŠÍCH VZTAHŮ V RÁMCI MĚSTA A JEHO OKOLÍ

PROSTOROVÝ VZTAH K MĚSTU

Loucký klášter se nachází přibližně 1,5 kilometru jižně od centra města Znojma a jeho stavební vývoj je tedy - a vždy byl - oddělený od vývoje jádra města.

Až donedávna byl zcela obklopen zelení, jež v době největšího rozkvětu kláštera patřila ke klášterním zahradám, dnes se na severní straně proměnila ve veřejnou parkovou zeleň a na straně jižní zmizela docela - po zrušení kláštera zde vznikla vojenská kasárna a dnes se zde nachází městská plovárna realizovaná v letech 2002 až 2004.

Klášter je v přímém kontaktu s řekou Dyjí, jeden z jeho stavebních celků - tzv. důstojnický pavilon - dokonce svým jihozápadním rohem překrnuje mlýnský náhon vyvedený z řeky.

Komplex stojí poněkud stranou všech hlavních tahů vedoucích z města i do města, ale díky své velikosti dominuje panoramatu jižní části města a je obzvláště výrazný při příjezdu z jihu.

Fotografie dole ilustruje vzájemný vztah města a klášterního komplexu níže po proudu řeky Dyje.

Ač stojí klášter zcela mimo město a nemá prakticky vliv na jeho stavební vývoj, z hlediska vnímání okolní krajiny je jejím významnou součástí a až do roku 1871 byl dominantním prvkem v obrazu údolí Dyje. Roku 1871 byl uveden do provozu viadukt překlenující údolí a vznikla tak nová dominantanta, která cloní výhled do údolí v obou směrech, od města i od kláštera.

SCHÉMA ŠIRŠÍCH VZTAHŮ V RÁMCI MĚSTA A JEHO OKOLÍ

SILNIČNÍ DOPRAVA

Znojmo se nachází stranou hlavních evropských dopravních koridorů, ale přesto na důležitém silničním tahu E59 Praha - Jihlava - Vídeň - Záhřeb. Tato dopravní tepna od Prahy na Vídeň prochází v těsné blízkosti historického jádra města ulicemi Pražská, Sokolská, přes Mariánské náměstí (odkud vede hlavní tah na Brno) a dále ulicí Čermákovou a Vídeňskou třídou. Tato hlavní trasa vedoucí městem je však jediná a tranzitní doprava (cca 22 000 aut denně) město neúměrně zatěžuje.

V současné době proto již však probíhá výstavba městského obchvatu, který se celému městu vyhne. Je rozdělen do tří fází. První úsek spojuje hlavní tah od Brna, vychází z křižovatky ulic Suchbátelská a Družstevní, překračuje potok Leska, obchází město ze severovýchodu a provizorně končí u silnice č. 399 severně od znojenské nemocnice.

Předpokládané dokončení prvního úseku je plánováno na říjen roku 2013. Druhý úsek navazuje na úsek první, z jižní strany lemuje Přímětice a mimoúrovňově se připojuje k ulici Pražská na západní hranici města. První a druhý úsek řeší tranzitní dopravu od Brna směrem na Prahu, třetí část by však měla stejný problém vyřešit na trase Vídeň - Praha a doplnit obchvat v celé délce.

Tato varianta je však zatím pouze zanesena do Územního plánu města Znojma. Do té doby bude jako zbylá část obchvatu fungovat ulice Družstevní, procházející průmyslovou zónou. Tato ulice byla již v minulosti rekonstruována právě jako příprava na stavbu obchvatu. Po dokončení prvních dvou etap (a později i té třetí) bude veškerá tranzitní doprava odsunuta mimo centrum města a dojde tak k jeho zásadnímu zklidnění.

SCHÉMA ŠIRŠÍCH VZTAHŮ V RÁMCI MĚSTA A JEHO OKOLÍ

ŽELEZNIČNÍ DOPRAVA

Město Znojmo leží na spojnici tří železničních tratí regionálního významu. Jsou to tratě od Břeclavi, Jihlavy a Retzu (Vídě). Ty jsou zapojeny do integrovaného dopravního systému Jihomoravského kraje.

V roce 2011 byla dokončena modernizace a elektrifikace trati vedoucí přes Šatov do rakouského Retzu, včetně kompletní rekonstrukce železničního mostu vedoucího přes řeku Dyji a samotného znojemského nádraží. I přes určitý útlum železniční dopravy, jež je důsledkem nárůstu individuální automobilové dopravy v posledních letech, vznikají iniciativy podporující její rozvoj.

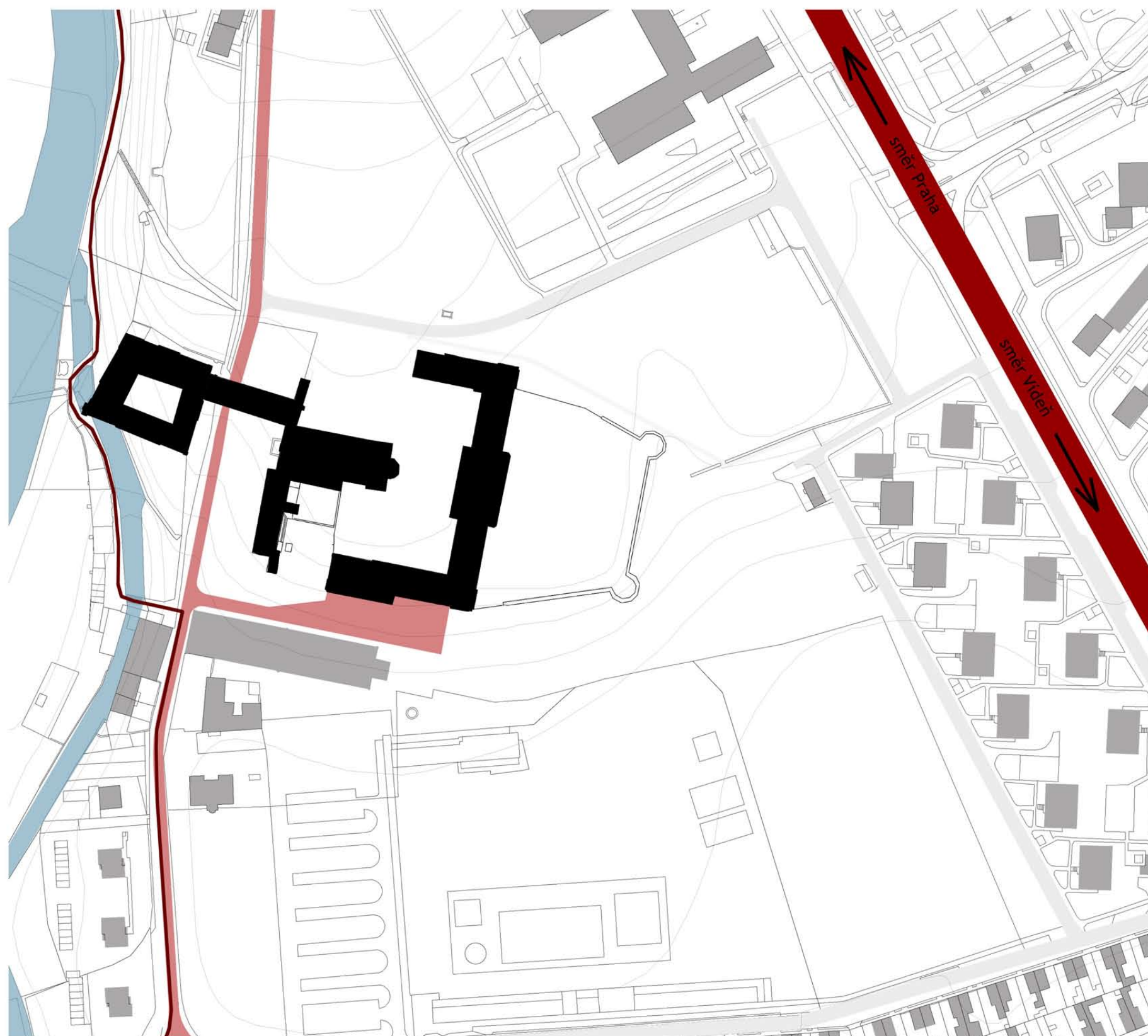
Tyto snahy či aktivity lze vypořádat ve dvou polohách. České dráhy, jakožto majoritní dopravce, nastínily v roce 2001 dokumentem „Rozvojové záměry ČD v krajích“ možnosti prověření nové rychlostní tratě Brno - Pohořelice - Znojmo a nové rychlostní propojky Hrušovany na Jevišovku - Vranovice, čímž by došlo k výrazným časovým úsporám v železničním spojení Brna a Znojma. Dnešní situace bez přímého napojení Znojma na krajské město je zoufalá.

V květnu roku 2009 bylo 40-ti jihomoravskými a dolnorakouskými obcemi podepsáno memorandum za modernizaci železničních tratí č. 244, 245 a 246, propojujících Brno se Znojmem, a obnovu historického spojení s Rakouskem (Hevlín - Laa a.d. Thaya).

Na popud obcí vznikl požadavek na vypracování studie prověřující možnosti vzniku integrovaného mezistátního dopravního systému propojujícího Znojmosko, Mikulovsko, rakouské Vinné čtvrti (Weinviertel). Mohl by tak vzniknout systém podobný systému EgroNet, propojujícího severozápadní Čechy, Sasko a Horní Falc. Páteří tohoto systému by byla právě modernizovaná železnice a bylo by možné ji dále rozšiřovat do českého i rakouského vnitrozemí.

ANALÝZA ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

SITUACE ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

Loucký klášter leží v údolí řeky Dyje, přibližně 1,5 kilometru jižně od centra města. Hlavním dopravním napojením je ulice Loucká vedoucí ke klášteru ze severu, prochází průjezdem v objektu prelatury a směřuje dále na jih k obci Sedlešovice.

Hlavní silniční tah vedoucí ve směru Praha-Vídeň prochází Znojmem v blízkosti kláštera a východní křídlo barokního konventu je ze silnice nepřehlédnutelné.

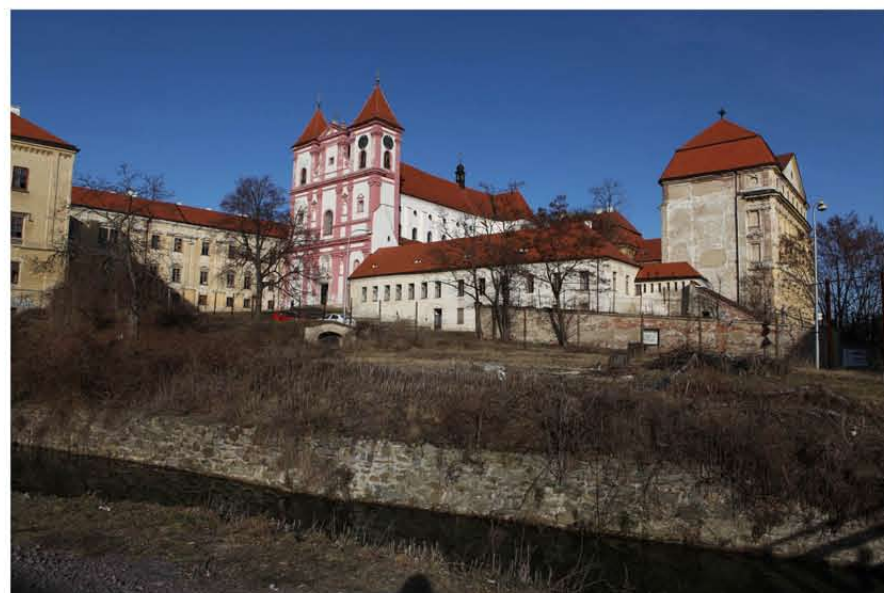
Kolem západní části kláštera probíhá jedna z tras sítě městských cyklostezek, která směřuje ze severu po břehu řeky, probíhá přes mlýnský náhon, za důstojnickým pavilonem se napojuje na silnici vedoucí ze Znojma a podél ní pak pokračuje na jih směrem k obci Sedlešovice.

- cyklostezka
- meziměstská komunikace
- obslužná komunikace

ANALÝZA ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ
FOTODOKUMENTACE - CELÝ AREÁL - NOVÝ KONVENT

ANALÝZA ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ
FOTODOKUMENTACE - DŮSTOJNICKÝ PAVILON A PRELATURA

ANALÝZA ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

HISTORIE AREÁLU - ROMÁNSKÝ SLOH

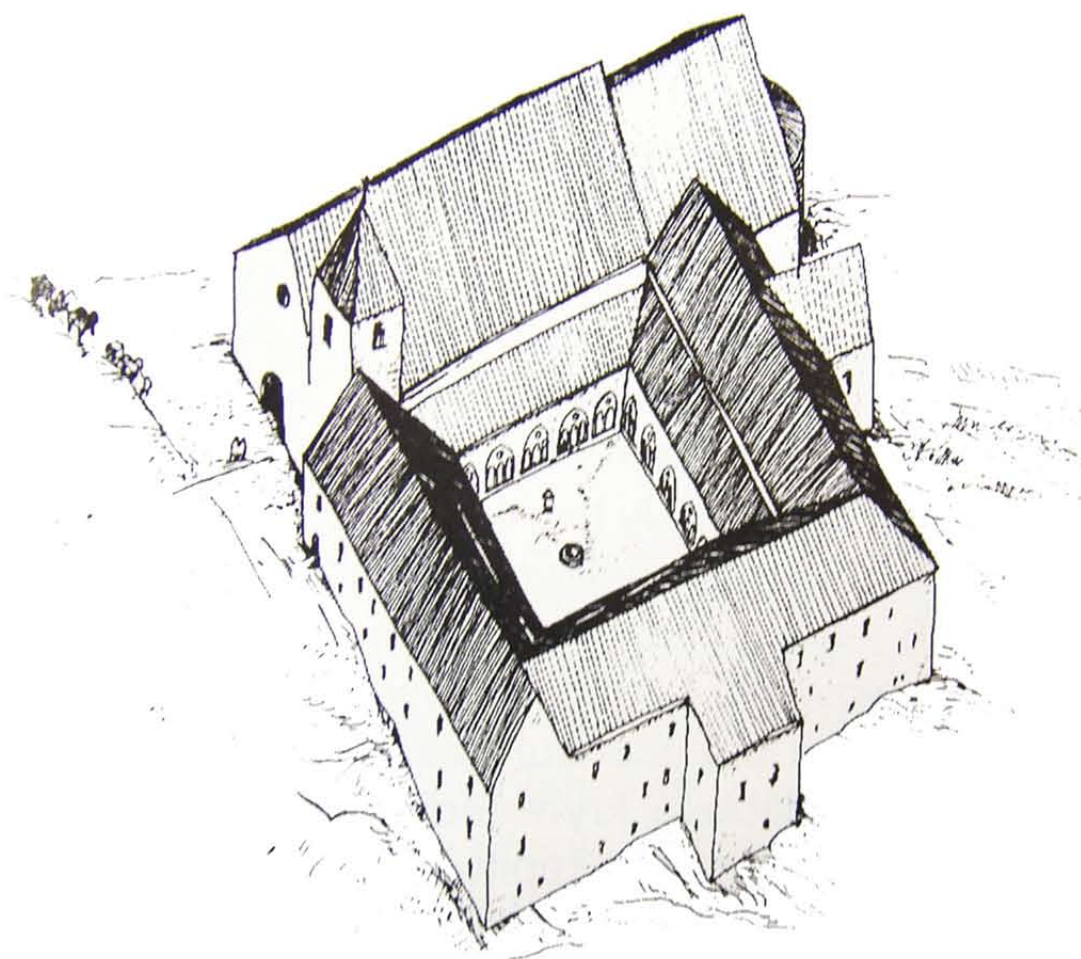
Loucká premonstrátská kanonie byla založena roku 1190 českým knížetem Konrádem II. Otou a jeho matkou Marií jako rodová fundace na strategickém místě u Brodu přes řeku Dyji nedaleko po proudu od Znojemského hradu.

Počátek stavby kamenného kostela se klade do období kolem roku 1200. Kostel Panny Marie a sv. Václava je i přes rozsáhlou gotickou a barokní přestavbu ve hmotě stále románský.

Jde o trojlodní baziliku ve vázaném systému s 8 klenebnými poli hlavní lodi, s emporami nad vedlejšími loděmi a dvojicí věží v západním průčelí, přičemž severní věž byla zřejmě dostavěna až během mnohem pozdější barokní přestavby. Výrazným dispozičním rysem je absence transeptu a velmi dlouhý presbytář v šíři hlavní lodi ukončený půlkruhovou apsidou. Pod presbytářem a dvěma východními travě hlavní lodi kostela se nachází dvoulodní krypta.

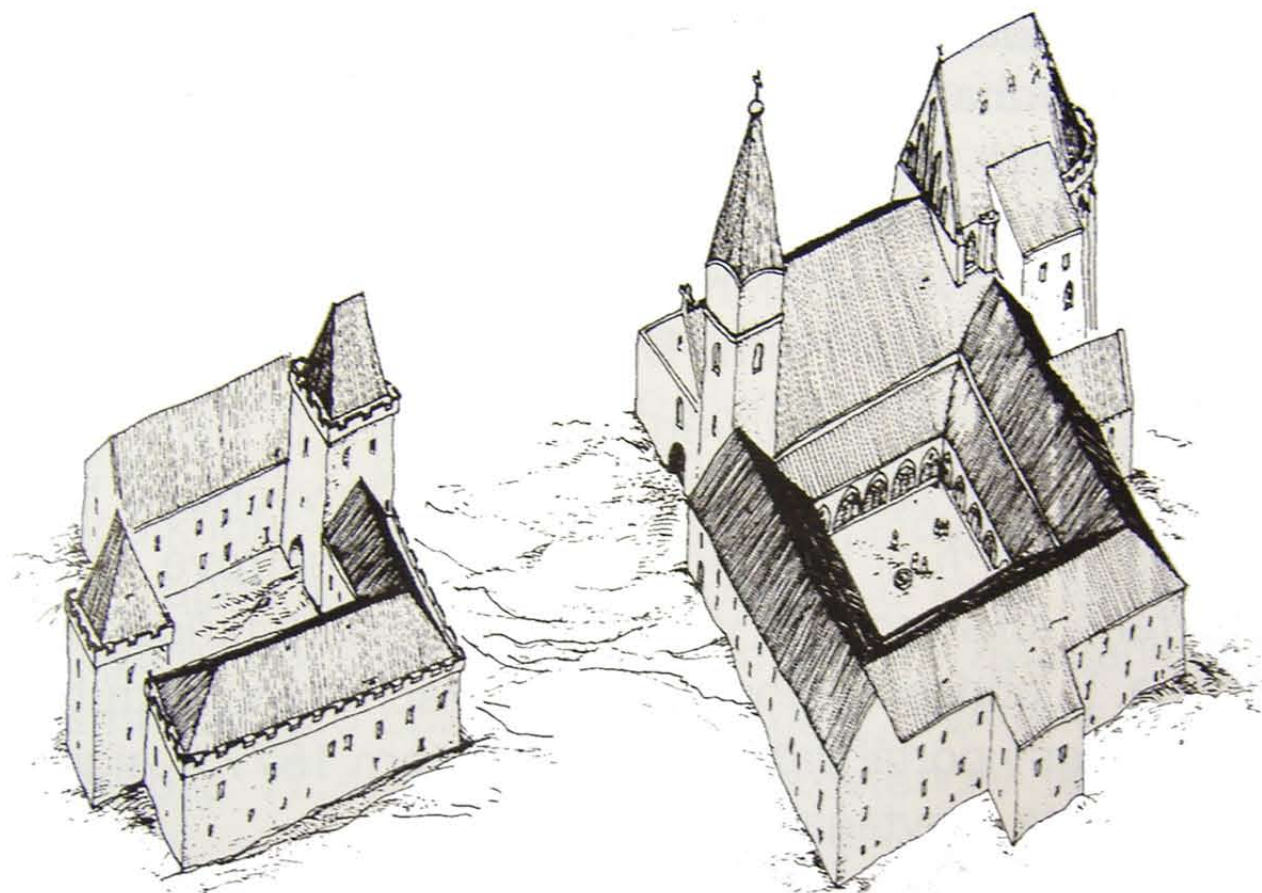
Konzervativní půdorys kostela i dlouhý, separovaný chór ukončený půlkruhovou apsidou jsou charakteristickými znaky premonstrátské architektury 2. poloviny 12. a počátku 13. století. Po stranách závěru chóru stojí podélné budovy přístupné z chóru portálky.

Krátce po polovině 13. století již premonstráti v Louce stavěli jižně od kostela klášterní budovy kolem křížové chodby. V přízemí východního křídla se nacházel kapitulní sál s kaplí svaté Kateřiny, vedle něj stálo poměrně úzké schodiště do patra, kde byl dormitář. Další místností v přízemí byla fratrie a vedle ní v jižním křídle kalefaktorium. Z jižního křídla vybíhal kolmo podélný refektář, pod nímž byla ve svažitém terénu kuchyně. V západním křídle, jež výrazně předstupovalo před hlavní kostelní fasádu, byla pravděpodobně zásobárna.

ANALÝZA ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

HISTORIE AREÁLU - GOTICKÝ SLOH

Roku 1278 byl loucký klášter vypleněn. Přesto ale nejsou pro konec 13. a celé 14. století žádné zprávy, jež by se přímo týkaly stavební činnosti. Dne 12. listopadu 1425 dobyli loucký klášter husité, kteří pobořili klášterní budovy.

Velká stavební obnova husity poničeného kláštera se odehrála za opata Přibyslava z Hodic. S ním je spjata především výstavba kastelu před západním průčelím klášterního chrámu. V letech 1444 až 1447 tam postavil kameník mistr Mikuláš ze Sedlešovic mohutnou hranolovou věž, v jejímž prvním patře byla údajně kaple sv. Barbory.

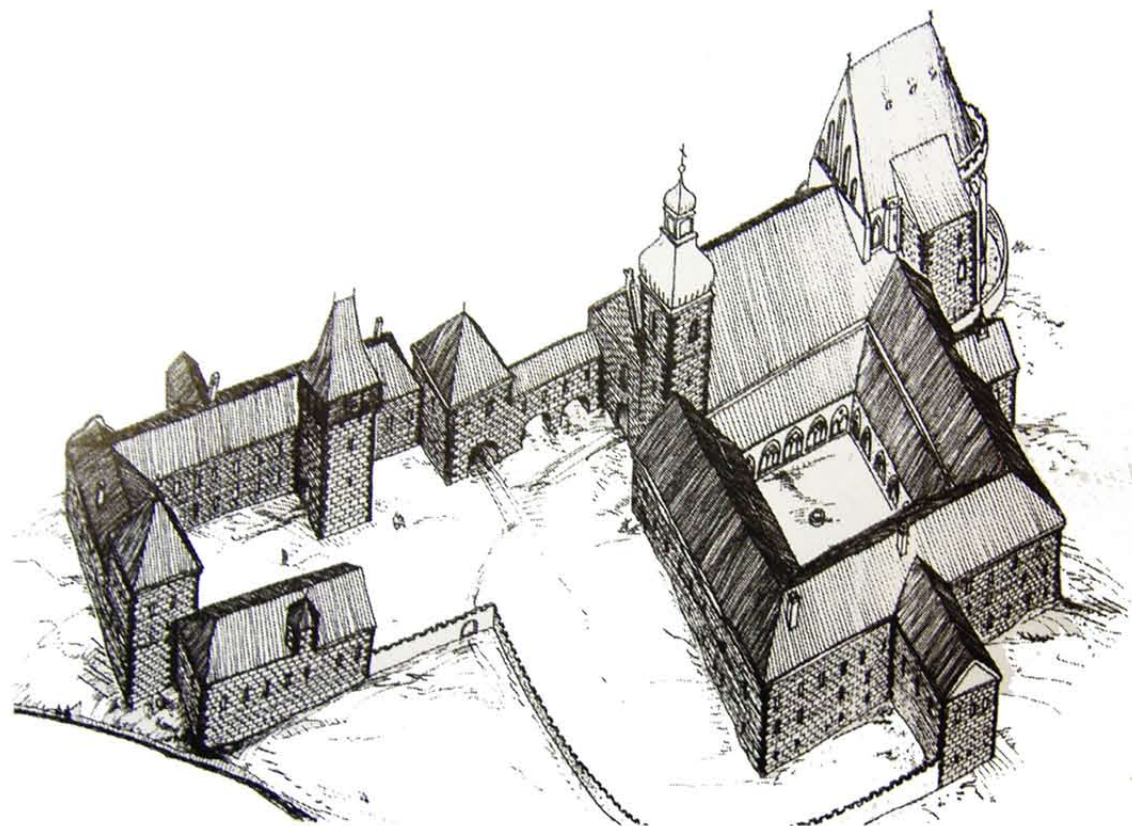
Roku 1480 byly budovány pod klášterem podzemní chodby. Rekonstrukce kostela byla dokončena roku 1498 za opata Pavla. Roku 1523 klášter tvořil sevřený areál, jemuž na východě dominoval presbytář kostela s vysokou sedlovou střechou. Po bocích presbytáře stály věžovité přístavky v dnešní výši, ale ukončené pultovými střechami. Korunu zdíva presbytáře tvořil fortifikační ochoz s cimbuřím, který pokračoval za věžovým přístavkem i na severní podélné straně presbytáře. Dosud románské trojlodí bylo mnohem nižší, a proto byl gotický presbytář na západě ukončen zděným štítem, s velkou pravděpodobností cihelným, traktovaným pěti rozměrnými slepými hrotitými arkádami, odstupňovanými na výšku.

V původní severní boční lodi byla představena třípodlažní věžovitá stavba (v celé výši boční lodě) s gotickým lomeným oknem v severní průčelní zdi. V románské době zde mohla stát portálová předsíň, v gotice ještě zvýšená. Západní průčelí mělo jen jižní hranolovou věž. Měla i se zvoncovým patrem současnou výšku a ukončovala ji vysoká jehlancová střecha. Severní věž není na vedutách z konce 16. století nakreslena ani náznakem a nedá se proto předpokládat její středověký původ.

ANALÝZA ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

HISTORIE AREÁLU - RENESANCE

Druhá polovina 16.století byla dobou úpadku kláštera. Nejspíše nebyla prováděna ani základní stavební údržba. V roce 1575 byla provedena rozsáhlá přestavba poškozených klášterních budov, včetně kostela. K tomuto úkolu byl opatem Šebestiánem Freytagem povolán kvalitní vlašský stavitel Giovanni Pietro Barca, jenž pocházel z Porlezza u Milána.

Větší přestavbu podstoupil konventní chrám. Jihozápadní věž byla akcentována velkou renesanční bání, vysoký chór dostal novou sgrafitovou omítku s červeně armovanými nárožími. Nově byla vyzdobena opatská kaple v patře jižního přístavku chóru a v kostele byly zřízeny čtyři nové kaple.

Roku 1581 byl přestavěn gotický kastel u Dyje, z jehož starší fáze zůstala nezměněna pouze gotická hranolová východní věž. Při ní bylo postaveno nové patrové křídlo otevřené arkaturou do vnitřního nádvoří čtyřkřídlé dispozice. Protilehlé západní křídlo nad řekou Dyjí tvořilo pendant svou patrovou budovou s arkaturou otevřenou do vnitřního nádvoří a přestavěnou, zvýšenou hranolovou věží, jež teď byla vyšší než východní. Severní křídlo navazovalo na tento štít z boku a bylo též patrové, stejně jako protilehlé jižní křídlo. Ve východním křídle znovupostaveného kastelu byla prelatura, kterou architekt spojil s emporou severní boční lodi krytou chodbou na arkádách.

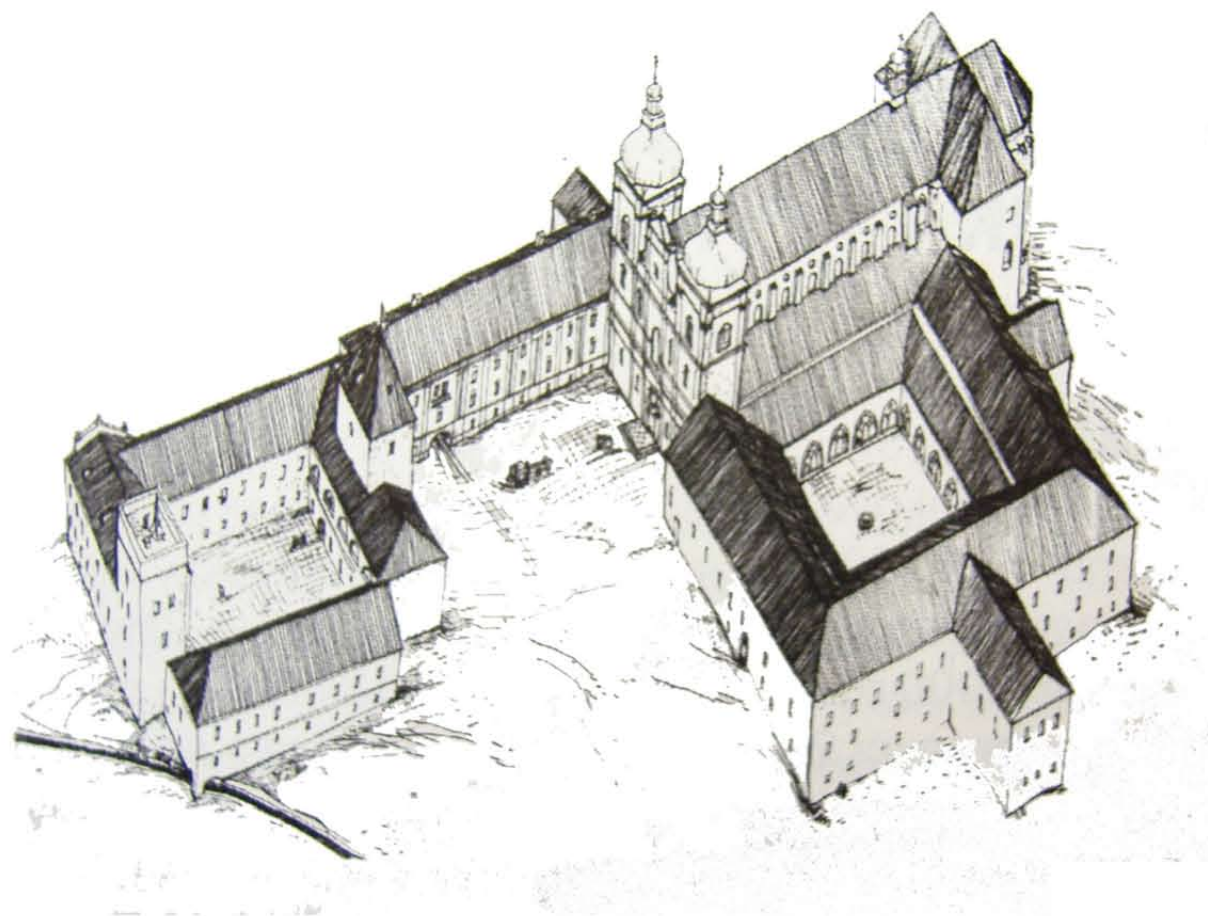
Přestavěny byly též gotické budovy u křížové chodby. Západní křídlo a možná i části ostatních křídel sloužilo jako alumnát. V patře jižního, dnes již z větší části nestojícího křídla, byla zbudována nová knihovna. Buď v starém kapitulním sále nebo v přiléhající kapli byla nově zahlobena hrobka pro opaty a konventuály. Z devadesátých let 16. století pochází i mlýn v těsném sousedství kláštera.

Nejlépe dochované renesanční dílo v louckém kostele představuje kaple sv. Šebestiána v patře jižního přístavku u presbytáře.

ANALÝZA ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

HISTORIE AREÁLU - BAROKO

Po rozsáhlé renesanční obnově přišel brzy úpadek za třicetileté války. Vstup v levé části staré patrové konventní budovy u západního ambitu byl opatřen za opata Norberta Pleyera jednoduchým portálem s letopočtem 1666. Opat Pleyer mimo jiné také podstatně rozšířil klášterní knihovnu (byla umístěna v jižním křídle konventu nad refektářem) a dal opravit budovu semináře.

S radikální přestavbou kostela začal opat Gregor Klein roku 1685. Byla stržena celá severní boční loď a vyzděna nově v širším půdorysu s emporou. V jižní boční lodi byla přestavěna, respektive nově postavena, empora s klenbami. Hlavní loď byla zaklenuta stávající valenou klenbou s lunetami mezi pasy.

Před západní románskou fasádu byla přizděna cihelná plenta, jež se mění v samostatnou zeď v místech, kde románská fasáda již nestála, tedy před severní boční lodí s novou hranolovou věží jako pendantem k starší jižní věži a ve vyšších partiích fasády. V letech 1687 až 1693 byl kostel vydlážděn načervenalým salzburským mramorem.

Roku 1689 byla zahájena stavba nové dvoupatrové prelatury, postavené na místě zbořené renesanční arkádové chodby spojující emporu nad severní boční lodí s kástelem u Dyje. Totožný klenební systém jako v prelatuře je použit i ve sklepech a přízemí jižního křídla kastelu. Novostavbu tohoto křídla kastelu je tedy nutno zařadit do této stavební etapy, jež se protáhla až do počátku 18.století.

Roku 1745 vzniká projekt velkolepé barokní novostavby, jež počítala i se zásadní přestavbou kostela. 29.července 1784 byl klášter zrušen a konventní chrám přeměněn na farní. Roku 1820, při adaptaci západního křídla starého konventu na školu, bylo zbořeno východní a větší část jižního křídla starého konventu i s gotickým kapitulním sálem a přiléhající kaplí sv. Kateřiny. V letech 1850 až 1851 byla postavena nová farní budova na místě bývalého obydlí zahradníka.

ANALÝZA ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

HISTORIE AREÁLU - 20. STOLETÍ

V roce 1901 byla opravena fasáda kostela očištěním architektury a tónováním, zároveň byly obnoveny krovy na severní věži.

V roce 1907 byla provedena v kostele výmalba a oprava zdiva v oratořích. V roce 1913 byla křtitelnice přenesena do sakristie, byl odstraněn dřevník. Krypta a chodba byly vyčištěny.

V roce 1914 byla provedena oprava kostela. V průčelí byly nanесeny nové omítky s vytažením a pokrytím říms. byl očištěn mramorový portál z roku 1710 s vyzlacením nápisu, vyspravily se kamenné schody, byl obnoven ciferník na pravé věži a sluneční hodiny na levé. Očistil a odkryl se románský portál při vstupu na zvonici. Románská apside byla zbavena omítky.

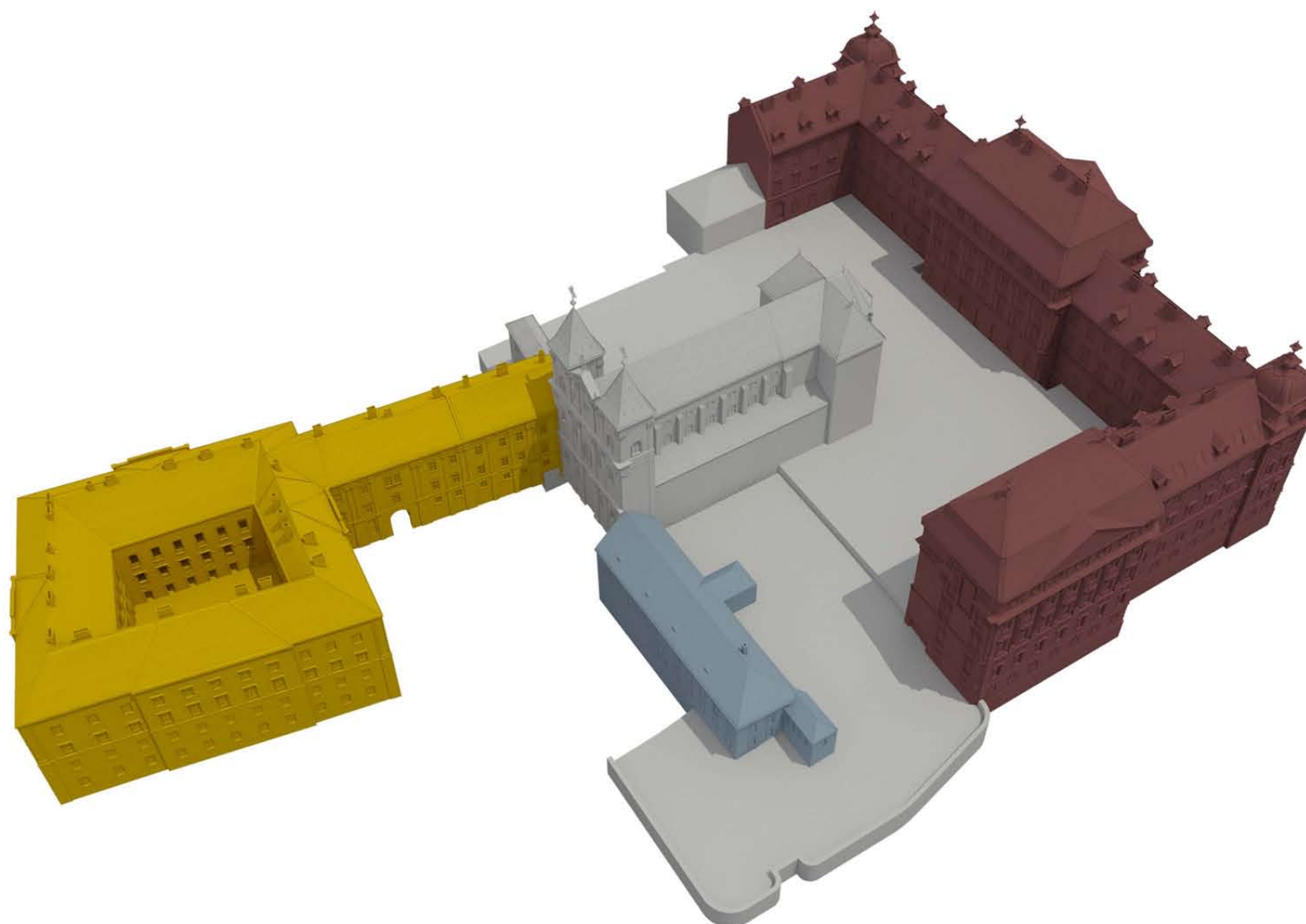
V roce 1928 bylo na příčném křídle začato s obnovou kvádrování tak, že na původní renesanční omítku byla nahozena v síle asi 1 cm nová a do té kvádry rýsovány, bez krytí se spodními. Poněvadž cihelné zdivo presbytáře bylo původně režné, bylo jen očištěno s opravou spárování.

Na konci druhé světové války, ve dnech 19. a 20. dubna 1945 se stala loucká kasárna terčem leteckého náletu. Při bombardování bylo nejvíce poškozeno jižní křídlo velké barokní budovy, jež dostalo přímý zásah leteckou tříštivou pumou v místech poblíž napojení na východní křídlo. Z budovy spadla krytina, byl poškozen krov a klenby v prostoru zásahu. Tlakový vlna poškodila barevné vitráže ve velkých oknech presbytáře kostela.

ANALÝZA ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

FUNKČNÍ VYUŽITÍ V RÁMCI MĚSTA

NOVÝ KONVENT

Velkolepá barokní budova nového konventu byla vystavěna jen několik desetiletí před zrušením kláštera. Poté byla sídlem vojenské posádky a posledních několik desetiletí je zcela prázdná, využíván je jen zlomek celého objemu, a to dvě podzemní podlaží, které slouží z velké části jako sklady vinařství Znovín; do jejich správy patří také jediné dva zrekonstruované sály v celém objektu, nacházející se ve střední části východního křídla. Znovín je využívá jako reprezentativní prostory.

Vzhledem k obrovskému objemu a monumentalitě celého objektu by vhodnou funkcí byla instituce národního, případně mezinárodního významu.

Areál kláštera se skládá z více stavebně i provozně uzavřených celků, které v současnosti pojí jen společné využití z minulosti coby klášterní budovy.

V rámci revitalizace areálu a obnovy jednotlivých stavebních celků se jeví jako jediné reálné řešení přistupovat k areálu právě jako k souboru jednotlivých stavebních celků a řešit novou funkční náplň, opravu a údržbu právě v rámci těchto celků, avšak tak, aby zůstal maximálně zachován celkový obraz areálu.

Z tohoto důvodu je, myslím, neopodstatněné navrhovat unáhleně nové objemy dříve, než bude stabilizován a využit potenciál již stojících budov.

S ohledem na minulou funkci objektů by bylo vhodné nalézt funkci či soubor funkcí, který by byl alespoň částečně v souladu s původním využitím, tedy funkci kulturní či vzdělávací, ideálně spojení obou.

DŮSTOJNICKÝ PAVILON

Objekt důstojnického pavilonu je velmi výhodně situován k silnici a vzhledem k poloze celého areálu mimo centrum města je velmi snadné a bezproblémové jej dopravně obsloužit. Původní funkcí této budovy (a všech jejích podob během řady přestaveb) byla funkce hospodářská, tedy ryze světská.

Všechny důvody tedy směřují k využití objektu v podobném duchu, tedy v podobě komerčního využití.

Nejvhodnější náplní objektu se jeví funkce hotelu spojená s doplňkovými službami, například wellness a podobně.

STARÁ ŠKOLA

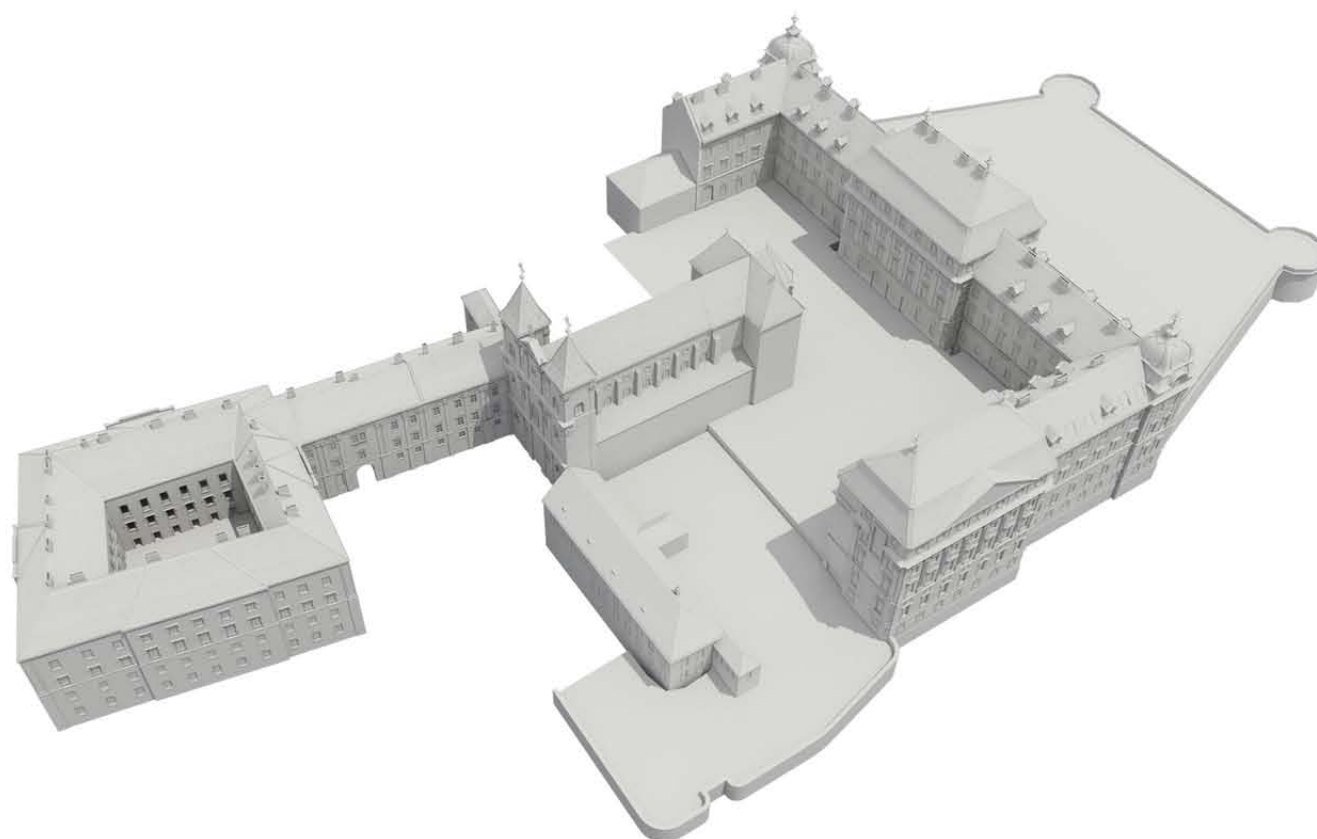
Stará škola, stojící na místě původního západního křídla románského konventu, nabízí využití ve stejném duchu coby nízkokapacitní vzdělávací instituce, tedy škola, například škola uměleckého zaměření.

K objektu přiléhá plocha původního rajskeho dvora s dochovaným fragmentem gotické křížové chodby na jižní straně kostela.

V případě naplnění kapacity stávajícího objektu se nabízí jako vhodné řešení dostavba školy ve stopě zaniklých budov románského konventu i s původním systémem komunikace - dostavba křížové chodby v novém pojetí, jež by sloužila jako hlavní komunikace v objektu a jednotlivé místnosti by byly umístěny kolem v dvouraktovém systému.

ANALÝZA ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

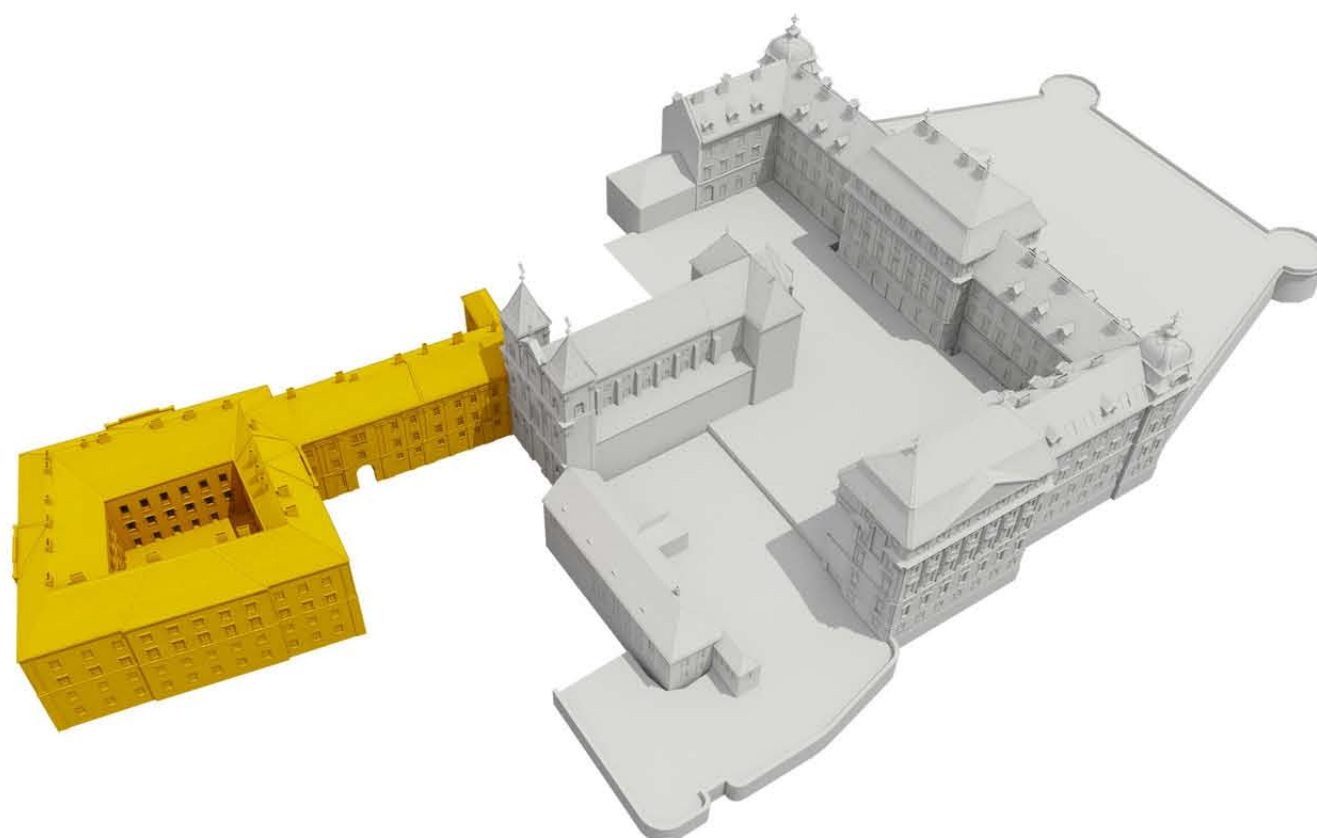
SCHÉMATA ETAPIZACE I

ETAPA 0 - STÁVAJÍCÍ STAV

Vzhledem k finanční i časové náročnosti revitalizace areálu se zdá nezbytné přistupovat ke komplexu kláštera jako k systému poloautonomních jednotek, které mohou být spravovány a využívány nezávisle na ostatních, ale tak, aby zásah do jednoho celku neznamenal omezení možností rozvoje jiného.

Co by v každém případě nemělo být negativně narušeno, je silueta komplexu z dálkových pohledů, neboť jedna nevhodná dostavba může vizuálně zničit nejen celý areál, ale negativně ovlivní i siluetu města a okolní krajiny.

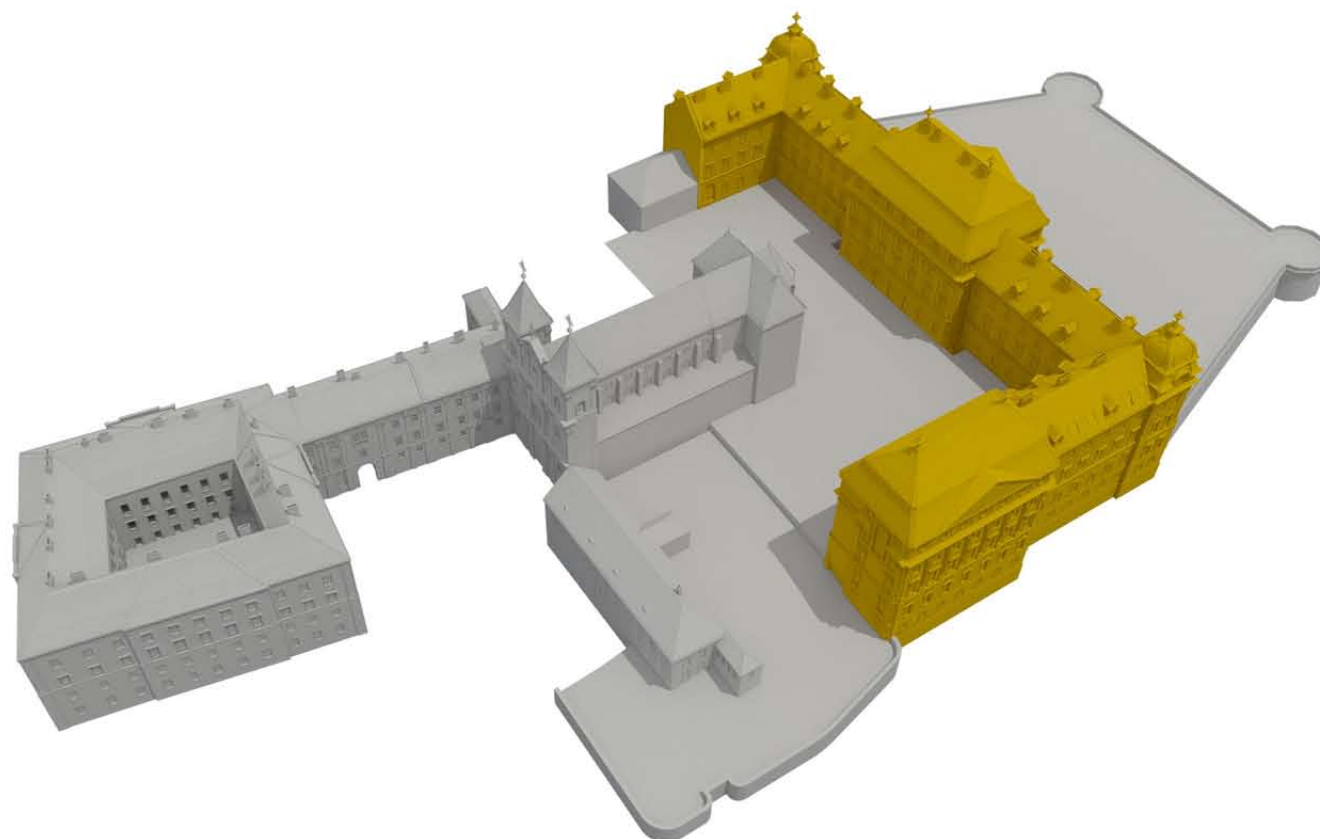
ETAPA 1 - REKONSTRUKCE DŮSTOJNICKÉHO PAVILONU

Stavebním celkem, který by měl být rekonstruován nejdříve, je bezesporu důstojnický pavilon. V rámci areálu je situován zcela na okraji u silnice, což umožňuje výborné dopravní napojení a v rámci všech budov v areálu je tato nejvhodnější pro komerční funkci.

Využití objektu jako hotel vyššího standardu je zde obzvláště vhodné, protože ve Znojmě ubytovací zařízení této úrovně chybí a vzhledem k blízkosti hranic a k množství kulturních akcí, které město pořádá, by klientelu jistě našel.

ANALÝZA ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

SCHÉMATA ETAPIZACE II

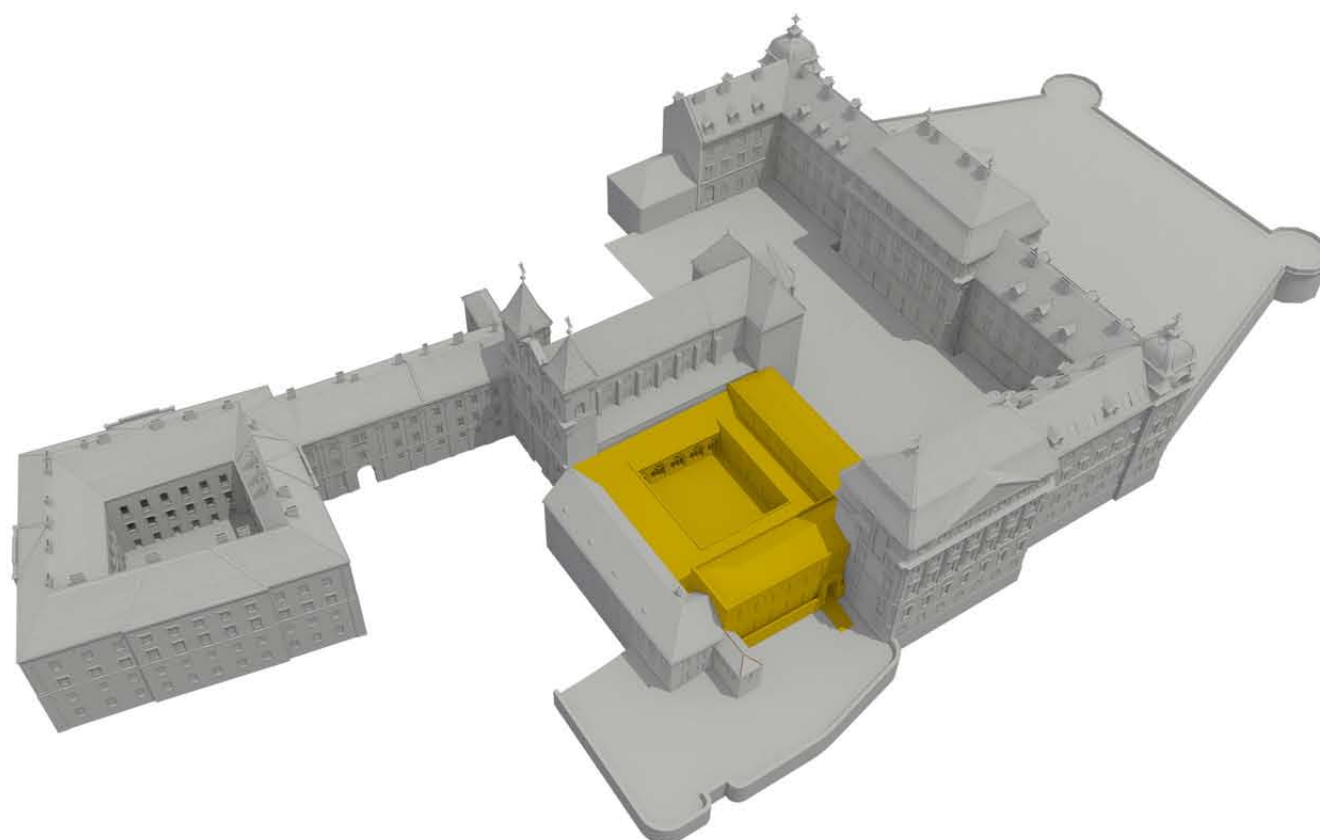

ETAPA 2 - OPRAVA A NOVÁ NÁPLŇ KONVENTU

Nejtěživějším problémem areálu je paradoxně jeho největší přednost - velikost. Zvláště v případě barokního konventu jde o monumentální stavbu, která vyžaduje významnou a ojedinělou funkci celostátního, možná dokonce mezinárodního významu. Velikost budovy by pak byla přirozenou reprezentativní vlastností dané instituce, nikoli překážkou, s níž je potřeba se při hledání náplně vypořádat.

Stejně jako v minulosti, kdy kláštery byly centry vzdělanosti, i dnes se jako jedno z mála možných využití nabízí školství a vzdělávání, nejlépe uměleckého charakteru.

Národní či mezinárodní restaurátorská škola by byla ideální náplní, prostorné interiéry a původní stavební členění by skvěle korespondovaly s požadavky školy na vzdušné ateliéry a prostorné dílny.

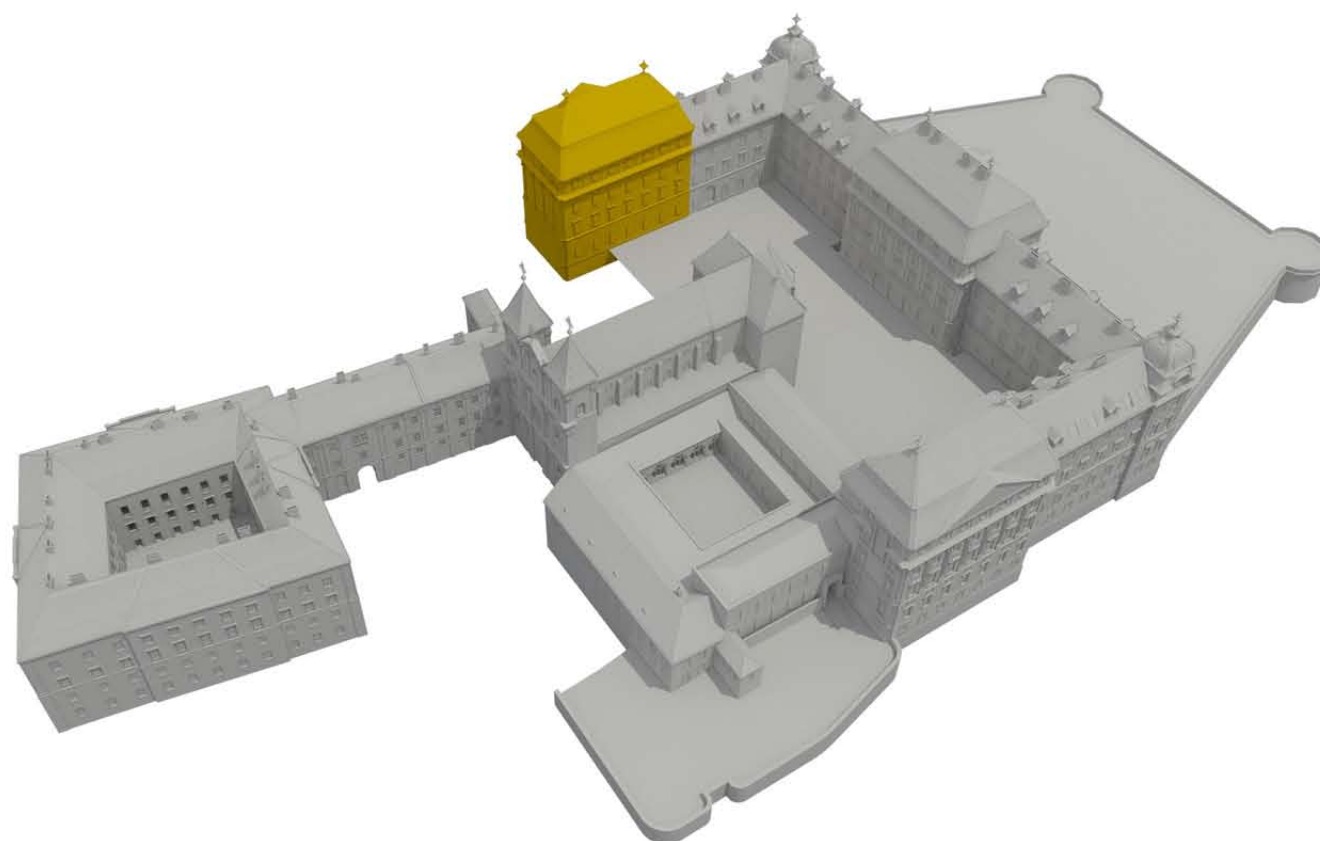
ETAPA 3 - DOSTAVBA STARÉ ŠKOLY A REKONSTRUKCE KŘÍŽOVÉ CHODBY

Objekt školy by byl využíván k podobnému účelu jako nový konvent, jen v o poznání komornějším měřítku. Z počátku by byl využit stávající objem budovy a teprve v případě naplnění a nedostačování jeho kapacity by byl rozšířen ve stopě původního románského konventu, čímž by se stavebně uzavřel dvůr barokního konventu a zároveň by vznikl rovněž uzavřený dvůr v ploše dnes již neexistujícího rajskeho dvora.

Vznikla by tak nová zahrada, kde by ale namísto víry povznášelo své návštěvníky umění.

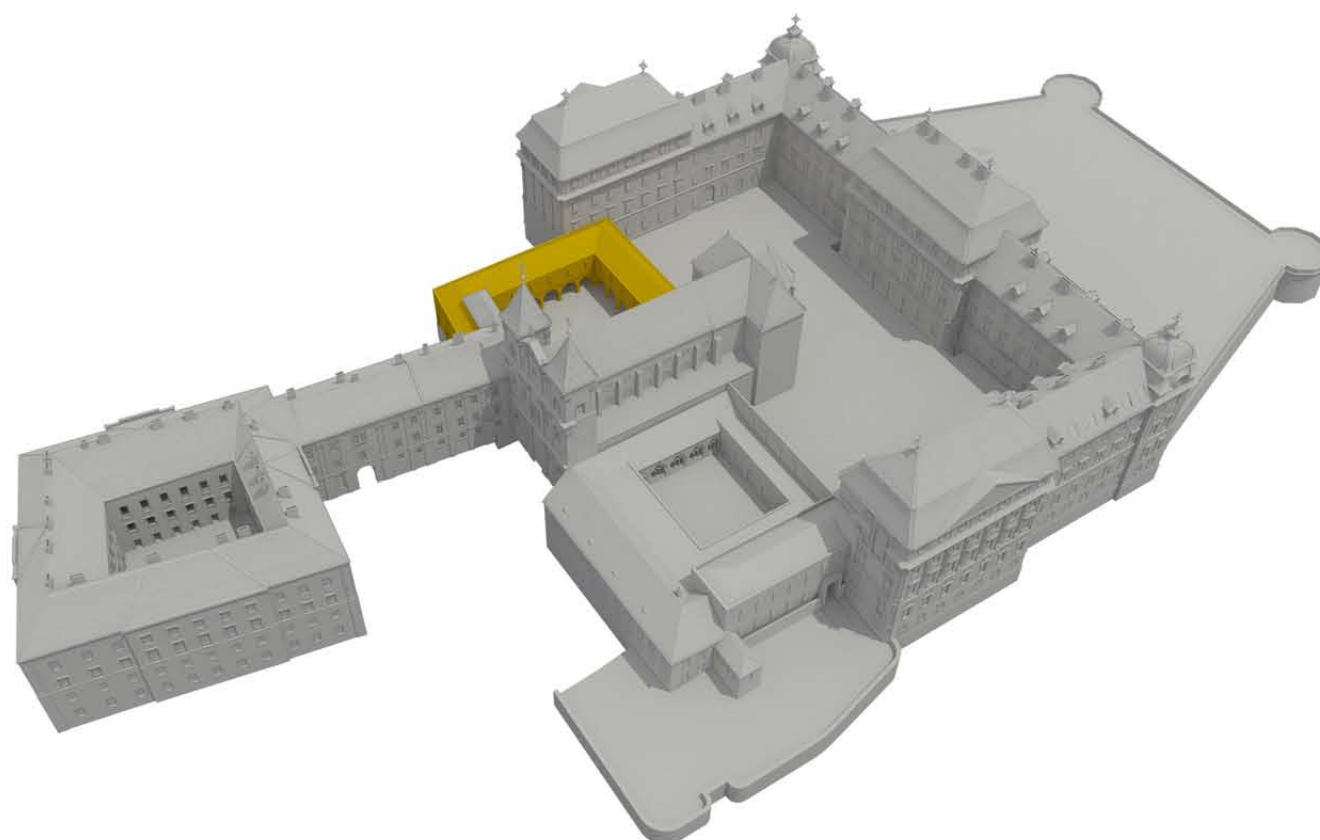
ANALÝZA ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

SCHÉMATA ETAPIZACE III

ETAPA 4 - DOSTAVBA SEVERNÍHO KŘÍDLA KONVENTU

Dalším krokem stavebního vývoje areálu je dostavba severního křídla barokního konventu, ač je v rámci časovosti velmi vzdálená. Přistoupilo by se k ní teprve v případě, že by byla ustálena funkční i provozní náplň stávající budovy a provozní nároky by vyžadovaly nové prostory. V takovém případě by došlo k doplnění křídla ve stejném objemu i členění, jakým je ztvárněno křídlo jižní. Snaha o minimalismus by v případě tak objemné hmoty vedla ke ztrátě měřítka a narušení objemu budovy, možná ne v celku a v siluetě, ale v detailu, podobně jako u dostavby zámku Saarbrücken v jihozápadním Německu (viz referenční příklady).

ETAPA 5 - STAVEBNÍ UZAVŘENÍ SEVERNÍ ČÁSTI KONVENTU ARKÁDOVÝM DVOREM

Stavební uzavření severní části areálu je asi posledním krokem v rámci možného stavebního vývoje. Předpokládaný hlavní směr přístupu do areálu je ze severu od města, proto je zde umístěn i hlavní vstup do areálu. Stavební uzavření je ztvárněno jako arkáda s jedním patrem, jež může sloužit jako doplňkové provozy školy, nebo například jako galerie absolventských prací.

ANALÝZA ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

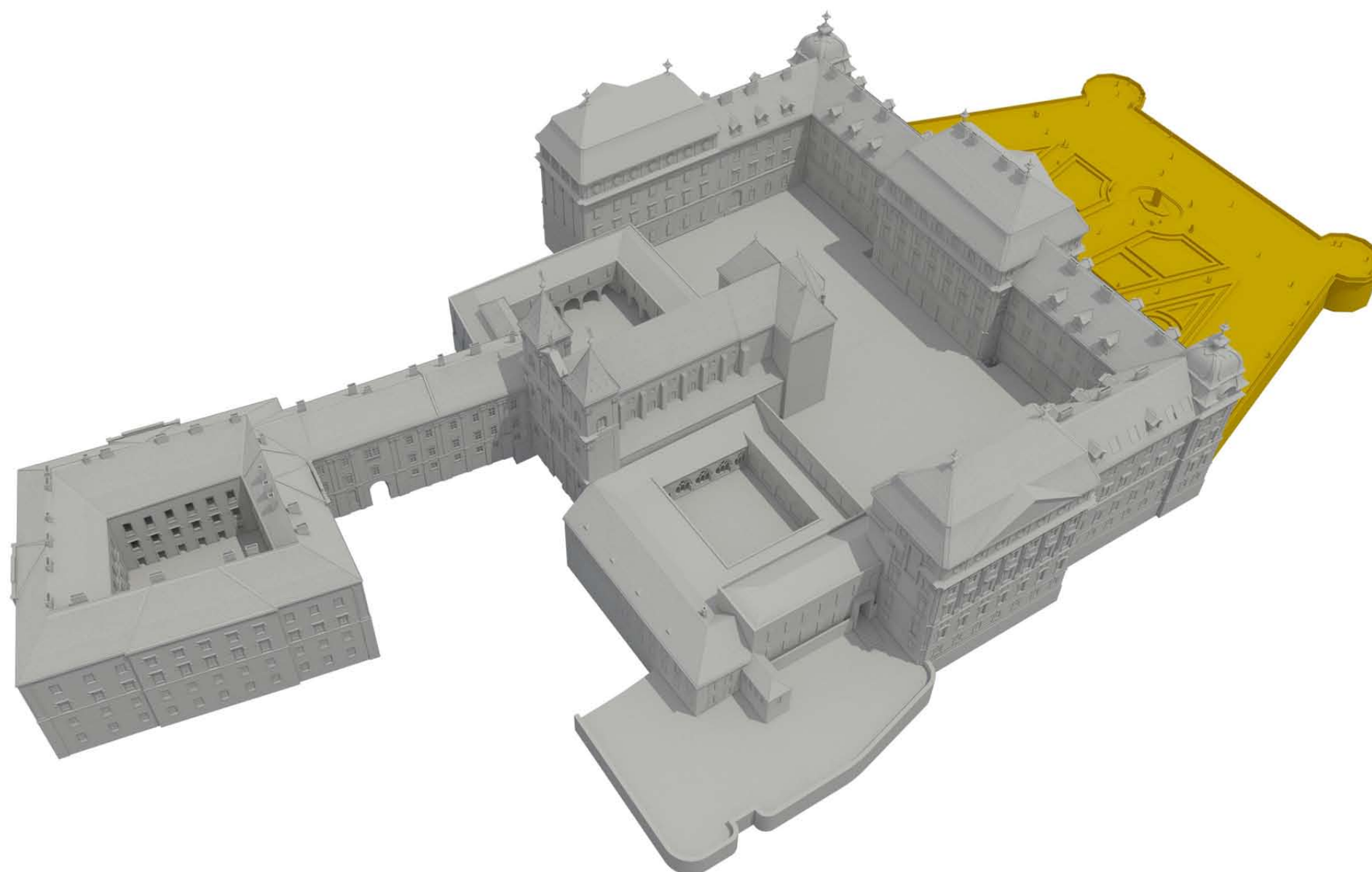
SCHÉMATA ETAPIZACE IV

ETAPA 6 - REVITALIZACE KLÁŠTERNÍ ZAHRADY

Zahradu je možno řešit zcela nezávisle na ostatních etapách, tedy jde svého druhu rovněž o samostatný celek.

Revitalizace zahrady nemusí být spojena s provozem v barokní budově, zahrada může sloužit jako prostor pro kulturní akce pořádané městem Znojmem či firmou Znovín, přístup na zahradu je možný po rampě na jižní straně, přímo z východního křídla nebo i branou na severní straně zahrady.

Kulturní akce zde pořádané by měly neopakovatelnou atmosféru s kulisou monumentálního průčelí východního křídla konventu.

ANALÝZA ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

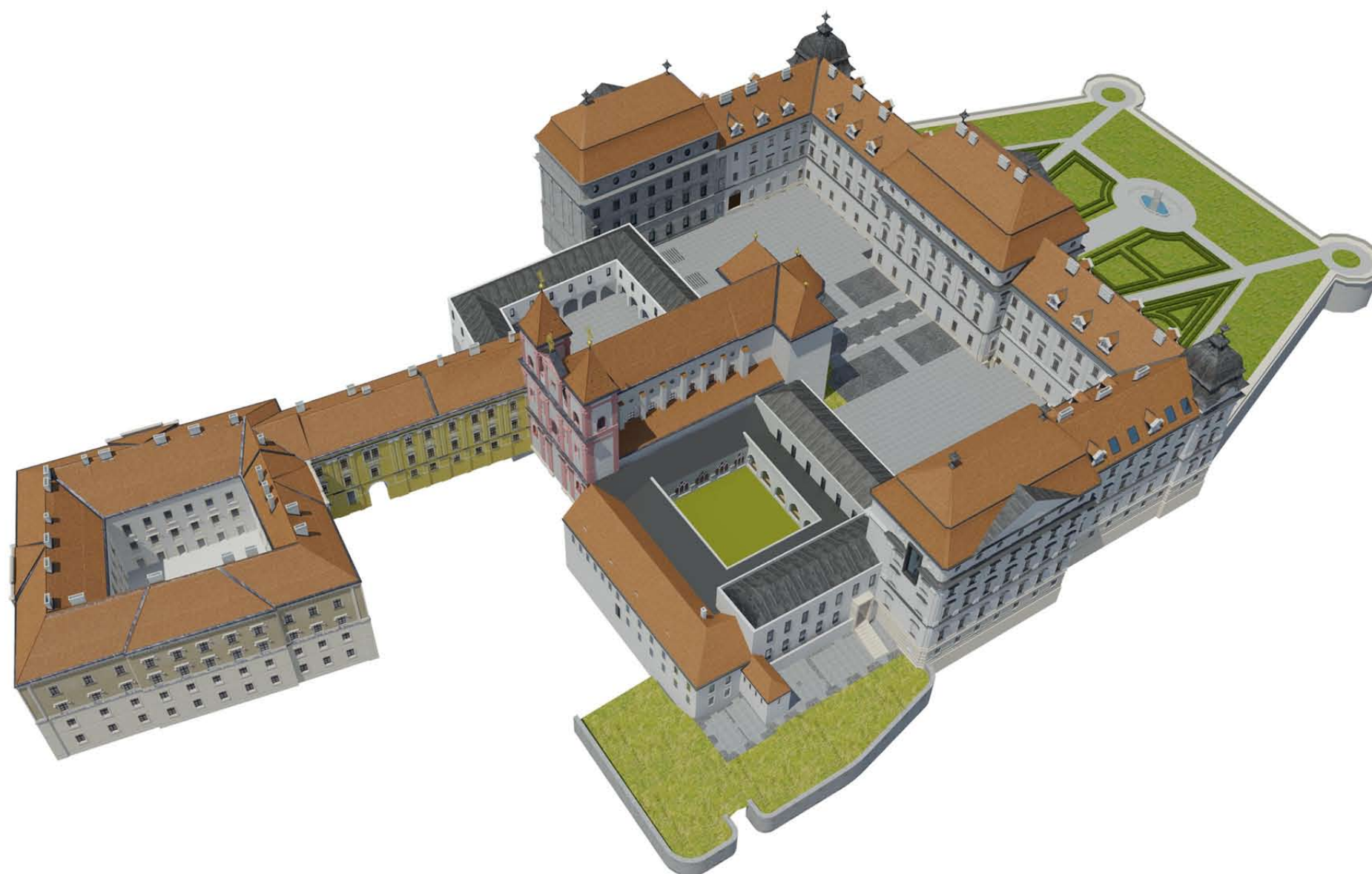
SCHÉMATA ETAPIZACE V

ETAPA 6 - FINÁLNÍ PODOBA

Areál kláštera se skládá z více stavebně i provozně uzavřených celků, které v současnosti pojí jen společné využití z minulosti coby klášterní budovy.

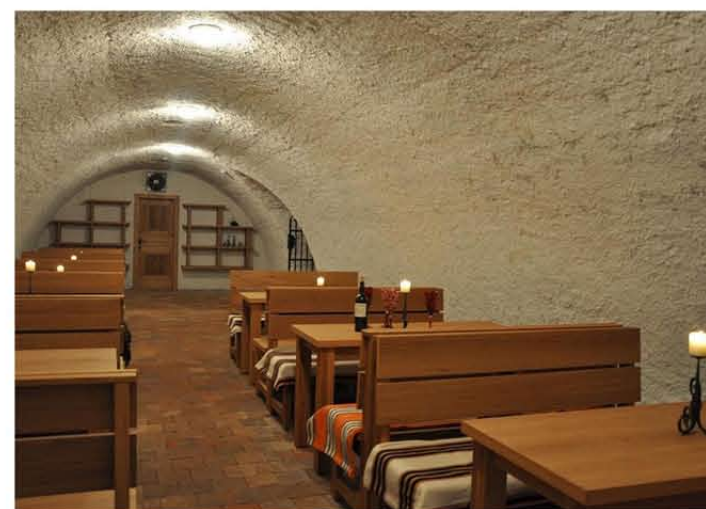
V rámci revitalizace areálu a obnovy jednotlivých stavebních celků se jeví jako jediné reálné řešení přistupovat k areálu právě jako k souboru jednotlivých stavebních celků a řešit novou funkční náplň, opravu a údržbu právě v rámci těchto celků, avšak tak, aby zůstal maximálně zachován celkový obraz areálu.

Z tohoto důvodu je, myslím, neopodstatněné navrhovat unáhleně nové objemy dříve, než bude stabilizován a využit potenciál již stojících budov.

REFERENČNÍ PŘÍKLADY

HOTEL HERÁLEC

Zámek v malé obci Herálec na Havlíčkovobrodsku byl nevyužíván a chátral, neboť obec čítající 1100 obyvatel neměla prostředky na jeho opravu ani údržbu.

V roce 2009 ale soukromý investor zahájil kompletní rekonstrukci celého areálu včetně přilehlých pozemků trvající až do roku 2011, během níž se z bývalého opuštěného zámku stal luxusní hotel.

Hotel poskytuje 19 prostorných apartmánů; k dispozici je vybavený vinný sklep spojený s vinárnou a kavárnou a hotelová restaurace.

Pro maximální komfort hostů je v hotelu i provoz wellness lázní s krytým bazénem a saunou, okolí pak nabízí vyžití pro příznivce pěších túr i cykloturistiky, myslivosti, rybaření či jezdeckví, v zimním období pak výlety na běžkách či projížďky na saních.

Celý objekt je pak vynikajícím příkladem rekonstrukce historického objektu - z konstrukcí bylo zachováno maximum a nutné změny dispozic i provozních řešení jsou vkusné a skvěle doplňují původní objekt.

REFERENČNÍ PŘÍKLADY

REKONSTRUKCE A KONVERZE KONVENTU MONTE CARRASO NA ZÁKLADNÍ ŠKOLU, BELLINZONA, ŠVÝCARSKO

Základní škola v Monte Carrasu v jižním Švýcarsku je příkladem velice vyvážené rekonstrukce bývalé církevní stavby a jejího nového využití coby vzdělávací instituce.

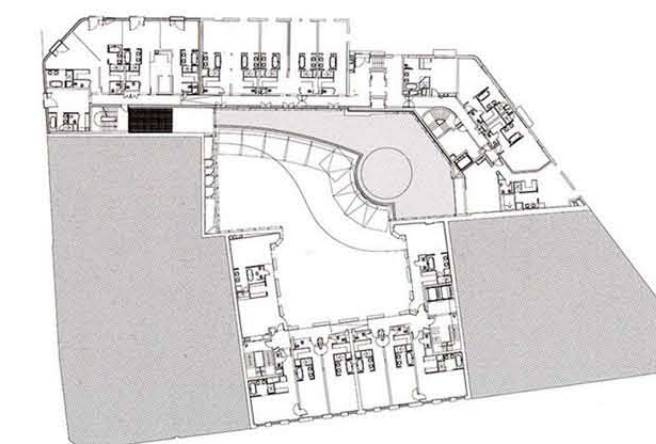
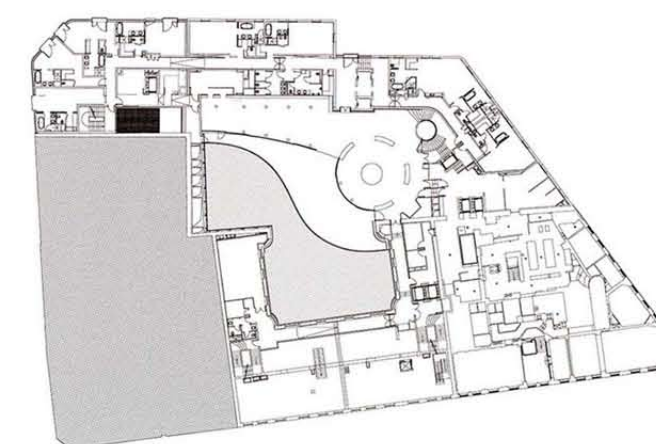
Bývalý klášterní konvent na předměstí Bellinzony byl konvertován s minimálními zásahy na základní školu a výsledná realizace působí mimořádně důstojně vkusně a vhodně.

REFERENČNÍ PŘÍKLADY

HOTEL FOUQUET'S BARRIÈRE, PAŘÍŽ

Hotel se rozkládá v několika domech a tvoří podstatnou část celého jednoho městského bloku, který Francois doplnil nárožní novostavbou a mezi dva historické domy navíc vtěsnal ještě jednu úzkou část hotelu. Při běžné chůzi městem není vůbec těžké nově vzniklé části hotelu přehlédnout. Jejich fasády totiž doslovně kopírují estetiku okolních domů z Hausmanova období. Nebyl by to však Edouard François, aby nebyl v celé věci háček. Fasádu totiž tvoří prefabrikované betonové tvárnice. Do slepé kopie se všemi jejími historickými ornamenty pak podle vnitřních potřeb vyřezal okenní otvory. Detailu zbavené skleněné tabule s nerezovým orámováním navíc vystrčil před fasádu. Pravidelný rastr historické předlohy kontrastuje s rozehraným rozvržením skutečných otvorů. V přízemí je pak celá hra dovedena do absurdna; profilace historického zdiva a ornamentálních prvků zde totiž z betonové fasády přechází do ocelových dveří pro zásobování hotelu nebo výjezd z podzemních garáží.

REFERENČNÍ PŘÍKLADY

REKONSTRUKCE MASARYKOVA NÁMĚSTÍ, OSTRAVA

Atelier RAW vyhrál veřejnou anonymní architektonicko-urbanistickou soutěž, kterou město Ostrava vypsal v roce 2002.

Zadávací podmínky požadovaly vytvoření univerzálního městského prostoru, který by sloužil nejrůznějším společenským aktivitám (koncerty, divadelní představení, vánoční trhy).

Masarykovo náměstí je "srdcem" města. Je nejstarším shromažďovacím prostorem v Ostravě. Podvědomě a instinktivně je náměstí vyhledáváno při všech dějinných meznících a zvratech. Jeho vývoj od pouhé tržní plochy provinčního města moravské Ostravy Hukvaldského panství obestavěné nízkými domy s podloubími po dynamické centrum metropolitního velkoměsta netrval více než 100 let. Jakoby toto náměstí bylo zrcadlem vývoje celého města a zároveň jeho pamětí.

Dlažby

Hlavní plocha náměstí je dlážděna čtvercovými žulovými dlaždicemi 500/500 mm (tl. Min. 80 mm) skládaná ze třech různých odstínů do diagonálního grafického vzoru, který je členěn pruhy z černé mramorové mozaiky. Obvodový pás je navržen z žulových dlaždic skládaných do pásů ze třech barevných odstínů a třech rozměrů, v kombinaci s pásy z mramorové mozaiky. Odvodňovací pruh po obvodu centrální plochy je tvořen zlomeným pásem ze žulových bloků s pravidelně umístěnými žulovými odtokovými mřížkami. Podél objektů je navržen dokončující pás v šířce cca 0,5 m ze světlé štípané žulové mozaiky 4/6. Vjezdy do náměstí jsou ze štípané žulové kostky 8/11 mm skládané do oblouku.

Městský mobiliář

Kruhové lavice v centrální ploše náměstí s integrovaným stožárem veřejného osvětlení a lavice ke stromům po obvodu náměstí jsou z žulových masivních bloků z tryskané žuly světlého odstínu. Zapuštěný dřevěný sedák je z tropického dřeva.

Pítko je navrženo jako jednoduchý hranol z masivní plamované černé žuly s bronzovým tlačítkovým kohoutem a bronzovou mříží v úrovni dlažby.

Čtvercová litinová mříž z materiálu se zvýšenou odolností proti atmosférickým vlivům - typ corten má výrazný moderní vzor (Mondrian) a příjemný červenohnědý odstín.

Obvod hlavní plochy náměstí je vymezen patníky se znakem města Ostravy (hliníkový odlitek).

Odpadkový koš tvoří jednoduchý hranol z masivní tryskané žuly světlého odstínu s vnitřním kruhovým otvorem pro nádobu z pozinkovaného plechu, rozměr vychází z modulu 500/500 mm.

REFERENČNÍ PŘÍKLADY

ZÁMEK SAARBRÜCKEN

Zámek se nachází v jihozápadním Německu v hlavním městě Sársko. Původně středověký hrad prošel řadou přestaveb v pozdějších stavebních epochách, několikrát byl téměř zcela zničen a později vystavěn takřka úplně znovu.

Ve druhé polovině dvacátého století byl ve velmi špatném technickém stavu a roku 1981 se město rozhodlo pro obnovu celého komplexu a novou výstavbu centrálního pavilonu. Novostavba byla navržena architektem Gottfriedem Böhmem a pavilon je konstrukčně řešen z oceli a skla, přičemž celková forma vychází z původní barokní podoby.

Ač v dálkových pohledech je střední část budovy v souladu se zbytkem budovy a působení domu v siluetě města je zachváno, při bližším pohledu jde o příliš monumentalizovanou hmotu, které chybí jemnější členění, jež by spojilo novostavbu se stávající hmotou barokní budovy. Fasádní prvky jako nárožní bosáže, lizény či šambrány oken mohou sice působit jako pouhý ornament, ale mají i svou zásadní funkci z hlediska zjemnění měřítka celé stavby a zdůraznění proporčnosti hmot. Bez přepsání těchto prvků i do novotvaru nedojde nikdy k harmonickému spojení staveb z rozličných stavebních epoch.

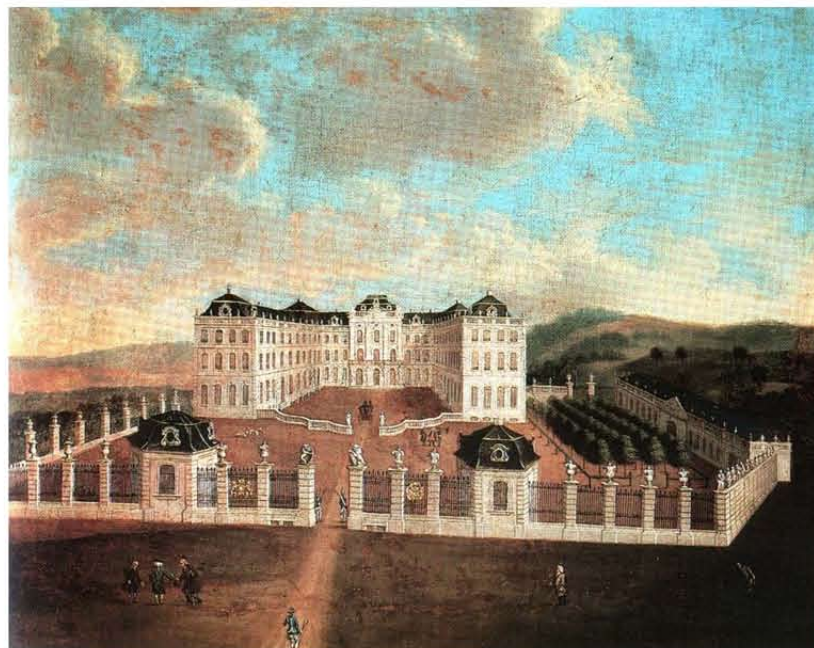
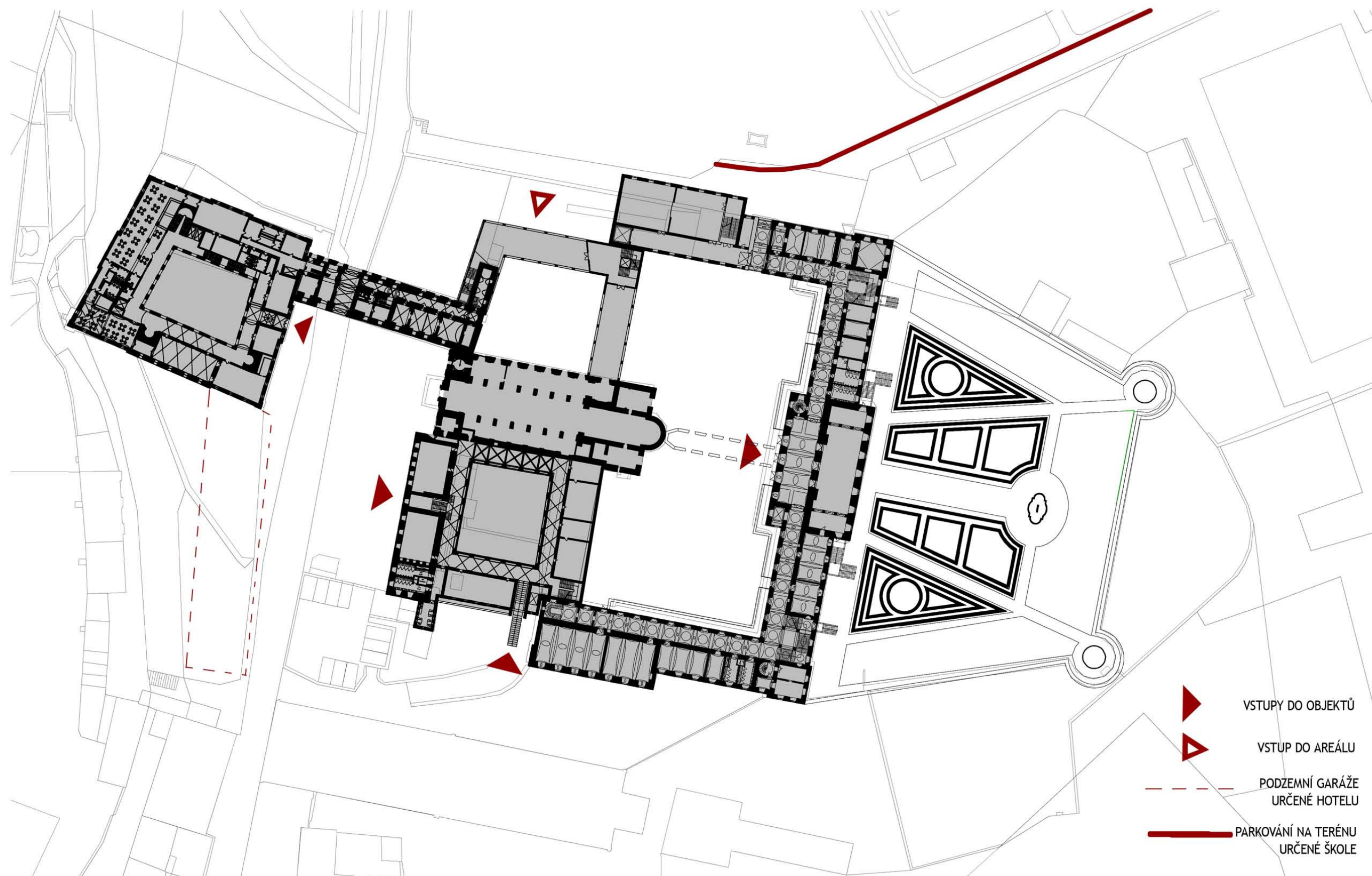
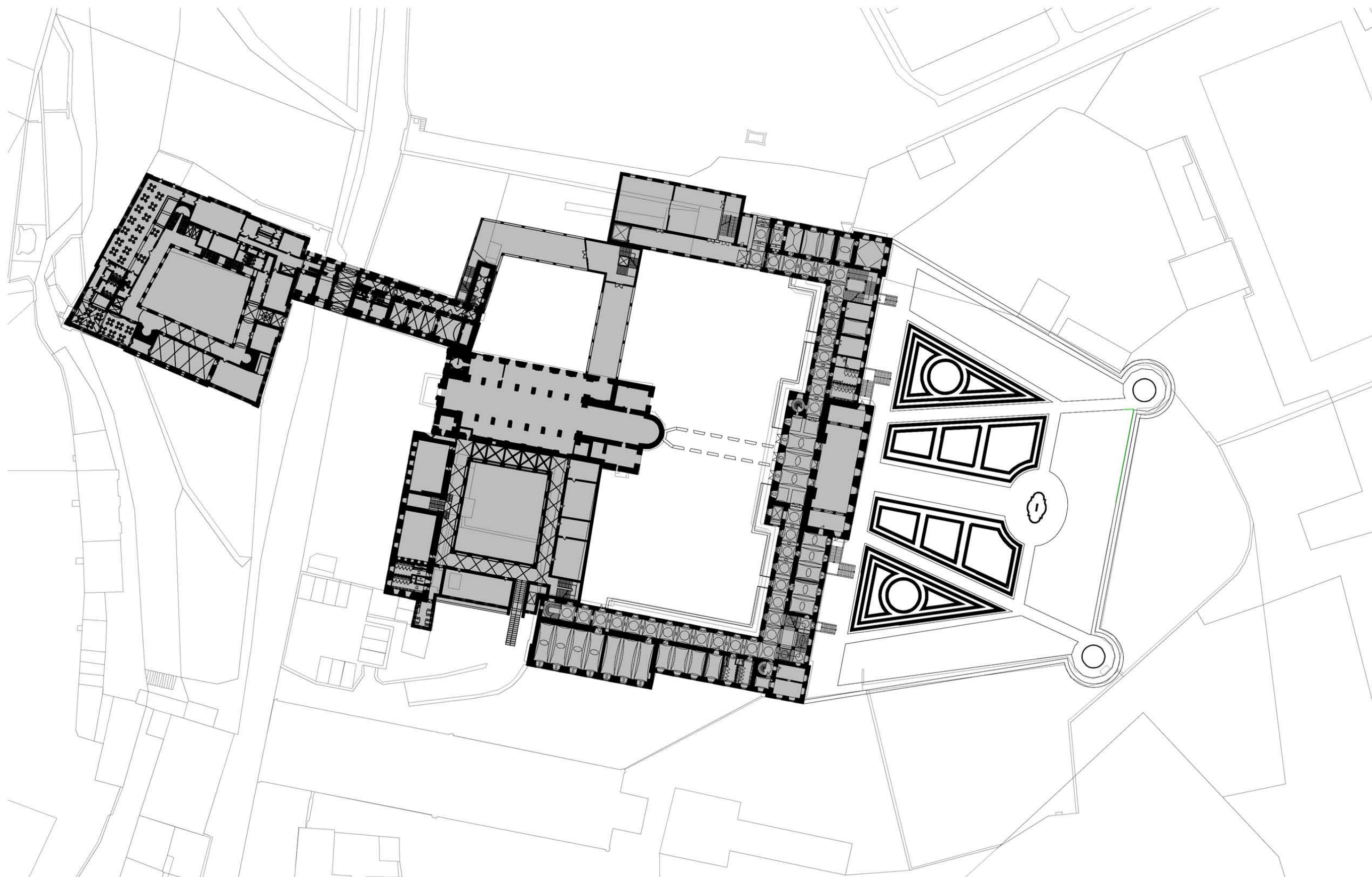

SCHÉMA PROVOZNÍHO A DOPRAVNÍHO ŘEŠENÍ

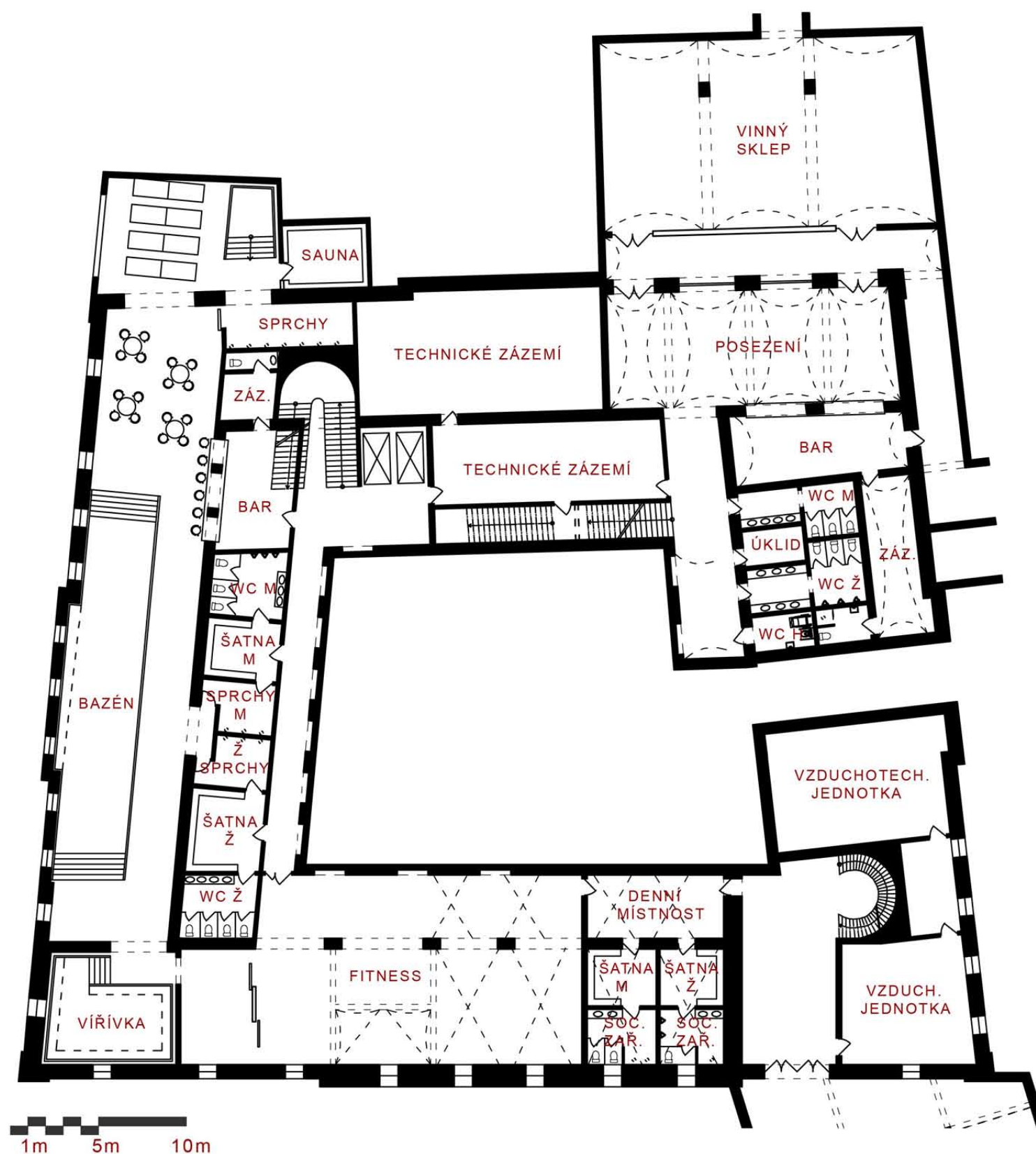

VÝKRESY PŮDORYSŮ, POHLEDŮ A ŘEZŮ

DŮSTOJNICKÝ PAVILON - 1. PP

WGQGH

GARÁŽE

PODZEMNÍ PODLAŽÍ DŮSTOJNICKÉHO PAVILONU JE NAVRŽENO JAKO RELAXAČNÍ A SPORTOVNÍ CENTRUM VĚNOVANÉ HOSTŮM HOTELU. ZÁROVĚŇ SLOUŽÍ K PROPOJENÍ VLASTNÍHO HOTELU S GARÁŽEMI A TAKÉ JAKO TECHNICKÉ ZÁZEMÍ.

RELAXAČNÍ ČÁST JE PŘÍSTUPNÁ PO HLAVNÍM SEVERNÍM SCHODIŠTI A JE PŘÍSTUPNÁ PŘES ŠATNY, WC A SPRCHY ZVLÁŠTĚ PRO MUŽE A ZVLÁŠTĚ PRO ŽENY. NACHÁZÍ SE ZDE SAUNA S LEHÁTKOVOU ČÁSTÍ, PLAVECKÝ BAZÉN, VÍŘIVKA A PROSTORNÁ POSILOVNA. PRO MAXIMÁLNÍ POHODU MÁ RELAXAČNÍ ČÁST VLASTNÍ BAR SE ZÁZEMÍM.

ZÁZEMÍ PRO ZAMĚSTNANCE SE NACHÁZÍ V JIŽNÍ ČÁSTI A JE PŘÍSTUPNÉ PO JIŽNÍM SCHODIŠTI. ZAMĚSTNANCI MAJÍ K DISPOZICI DENNÍ MÍSTNOST, ŠATNY A SPRCHY ZVLÁŠTĚ PRO MUŽE A ZVLÁŠTĚ PRO ŽENY.

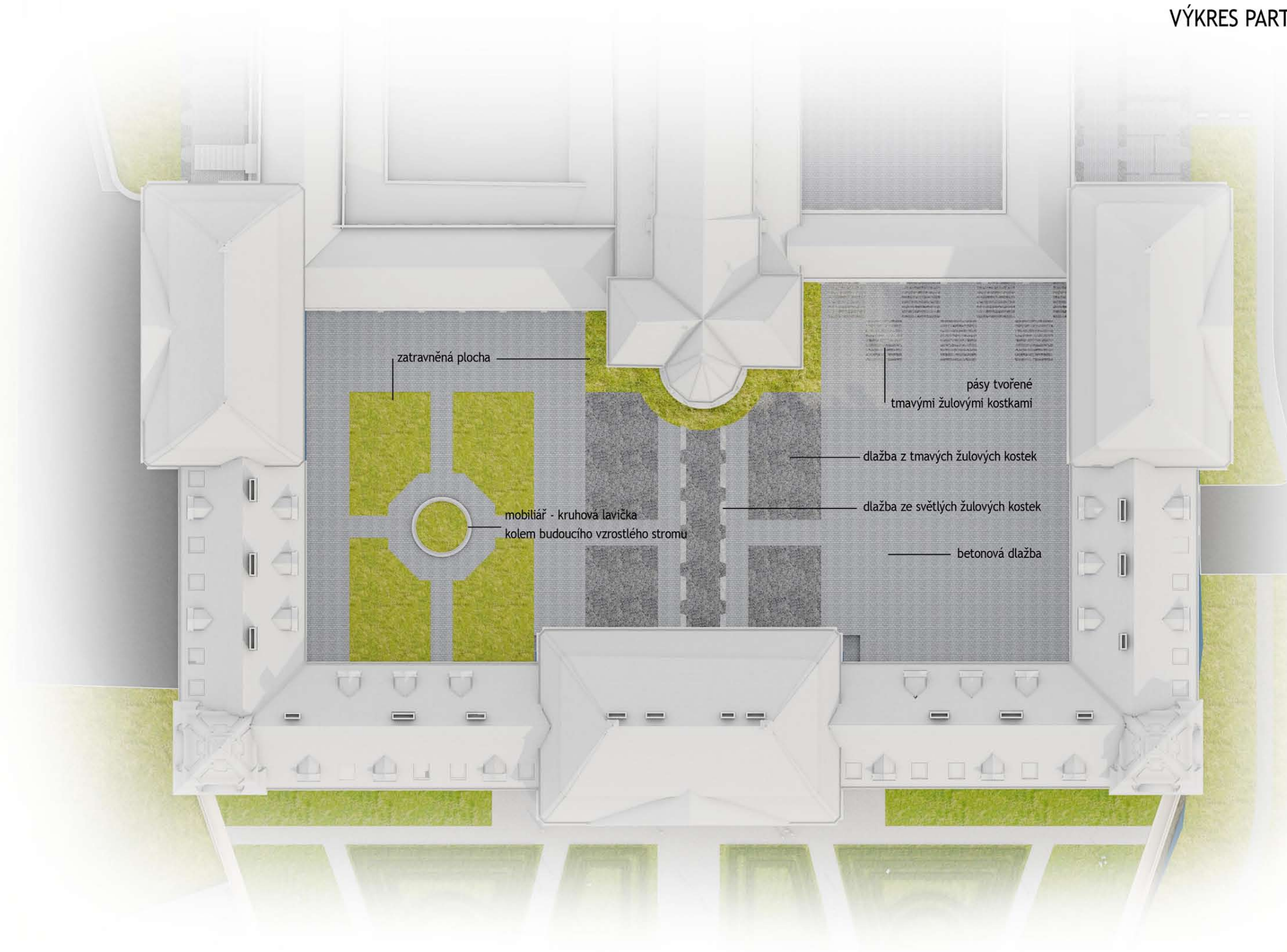
V SEVERNÍ ČÁSTI PODZEMNÍHO PODLAŽÍ HOTELU JE NAVRŽENO POSEZENÍ VE VINNÉM SKLEPĚ, KTERÉ JE PŘÍSTUPNÉ PO VLASTNÍM SCHODIŠTI Z 1.NP. K VINNÉMU SKLEPU PATŘÍ VLASTNÍ VINNÝ SKLEP, POSEZENÍ S BAREM, ZÁZEMÍ BARU, ZÁZEMÍ PRO ZAMĚSTNANCE, TOALETY PRO MUŽE, ŽENY A TOALETY PRO TĚLESNĚ POSTIŽENÉ.

V SEVERNÍ ČÁSTI OBJEKTU SE NACHÁZÍ PROSTORY VĚNOVANÉ TECHNICKÉMU ZÁZEMÍ (VZDUCHOTECHNIKA, KOTELNA, TECHNICKÉ ZÁZEMÍ K SAUNĚ ATD.)

JIŽNÍ ČÁST OBJEKTU SLOUŽÍ K PROPOJENÍ HOTELU S GARÁŽEMI. HOSTÉ HOTELU MAJÍ K DISPOZICI VÝCHODNÍ SCHODIŠTĚ. PROSTORY ZA SCHODIŠTĚM JSOU VĚNOVÁNY TECHNICKÉMU ZÁZEMÍ A OBSLUZE.

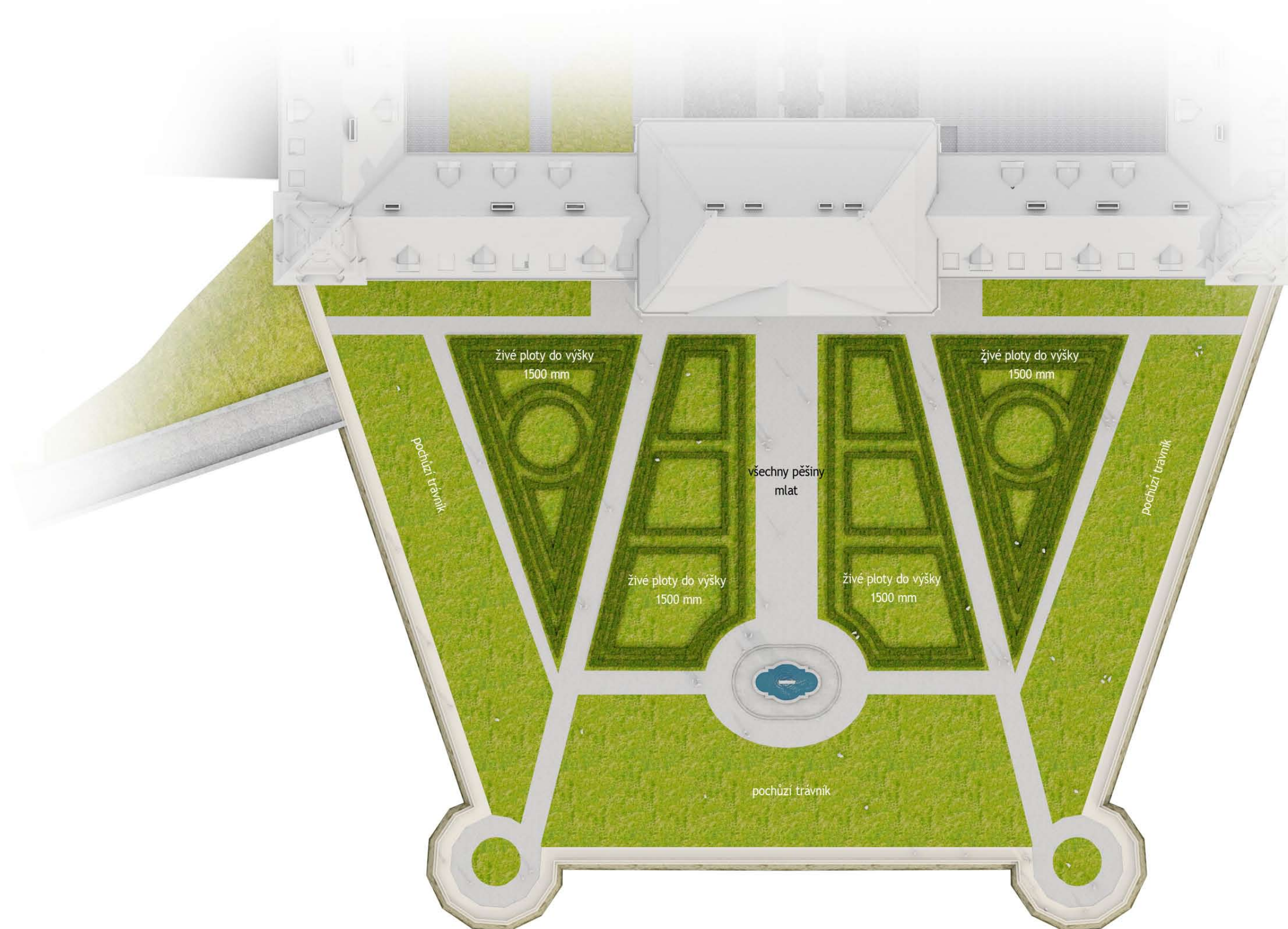
VÝKRES PARTERU - KONVENT

M = 1:1000

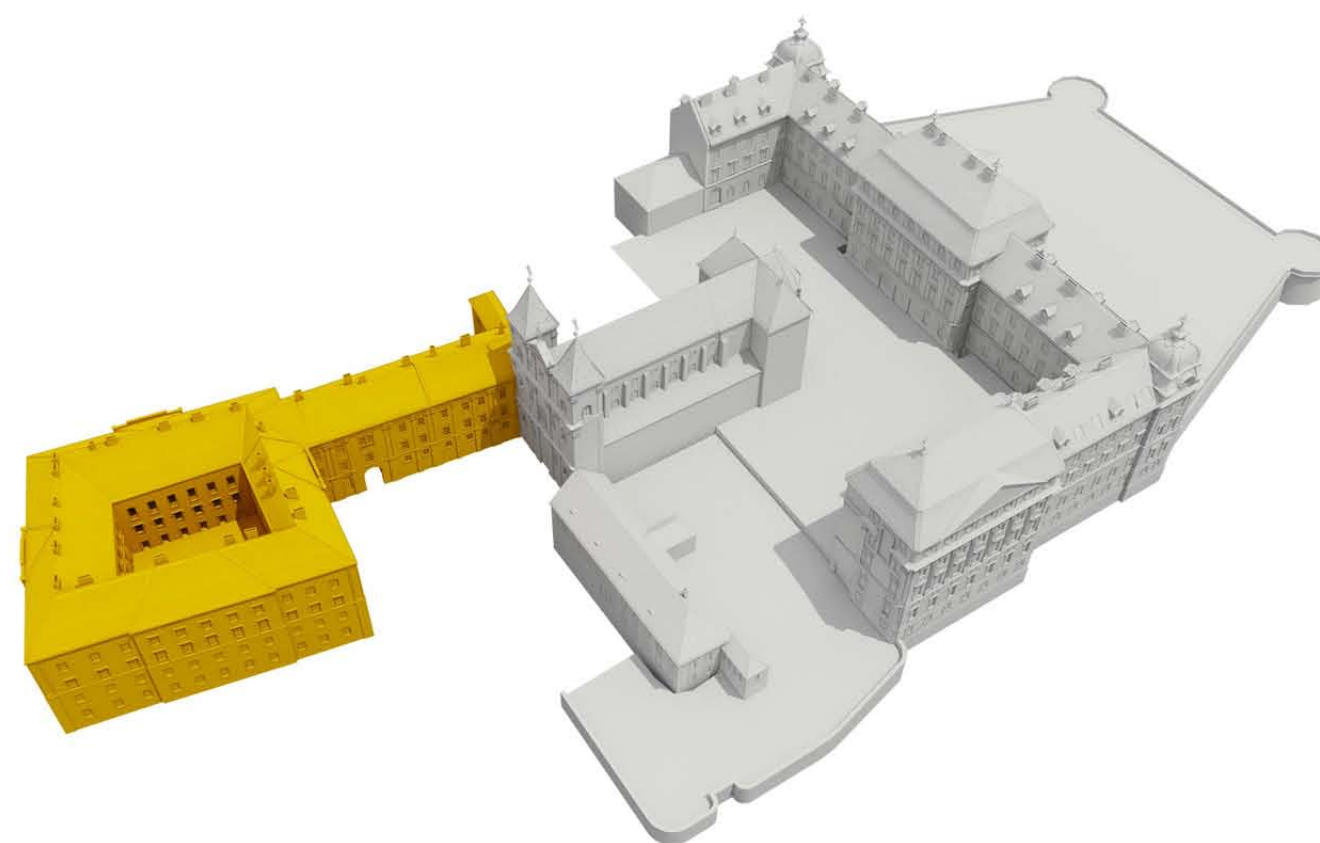

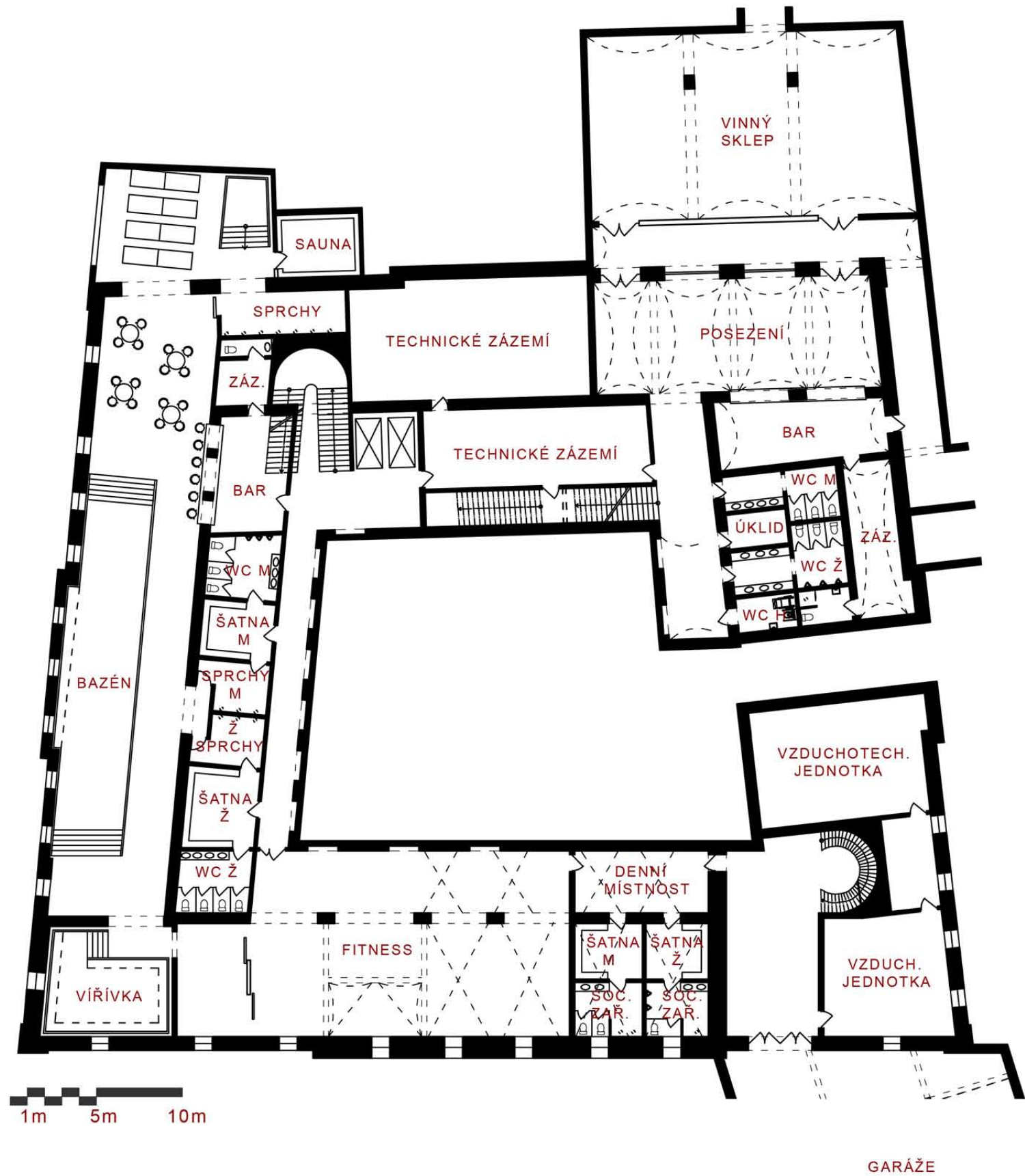
VÝKRES PARTERU - KONVENTNÍ ZAHRADA

M = 1:1000

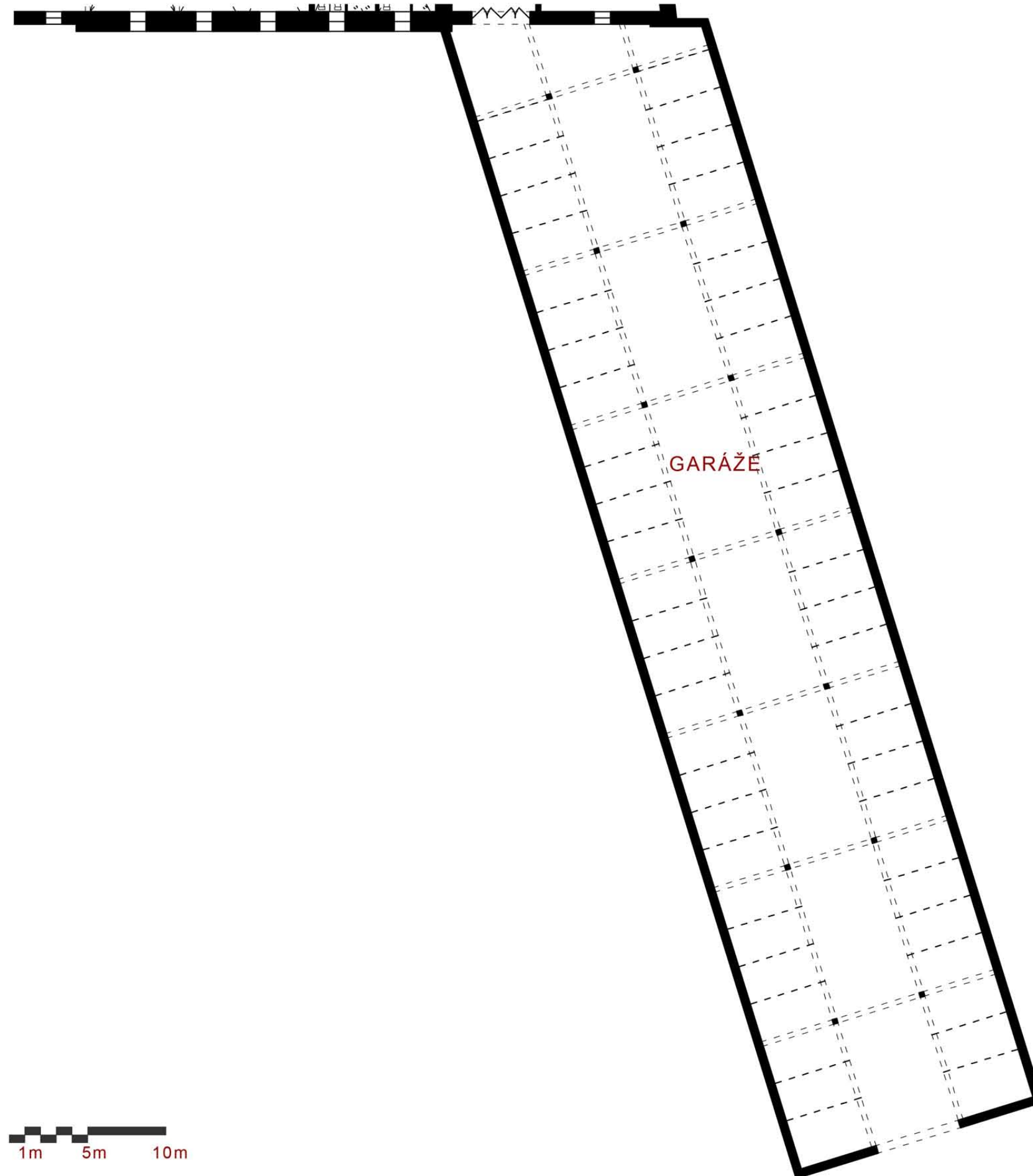

NÁVRHOVÁ ČÁST
DŮSTOJNICKÝ PAVILON

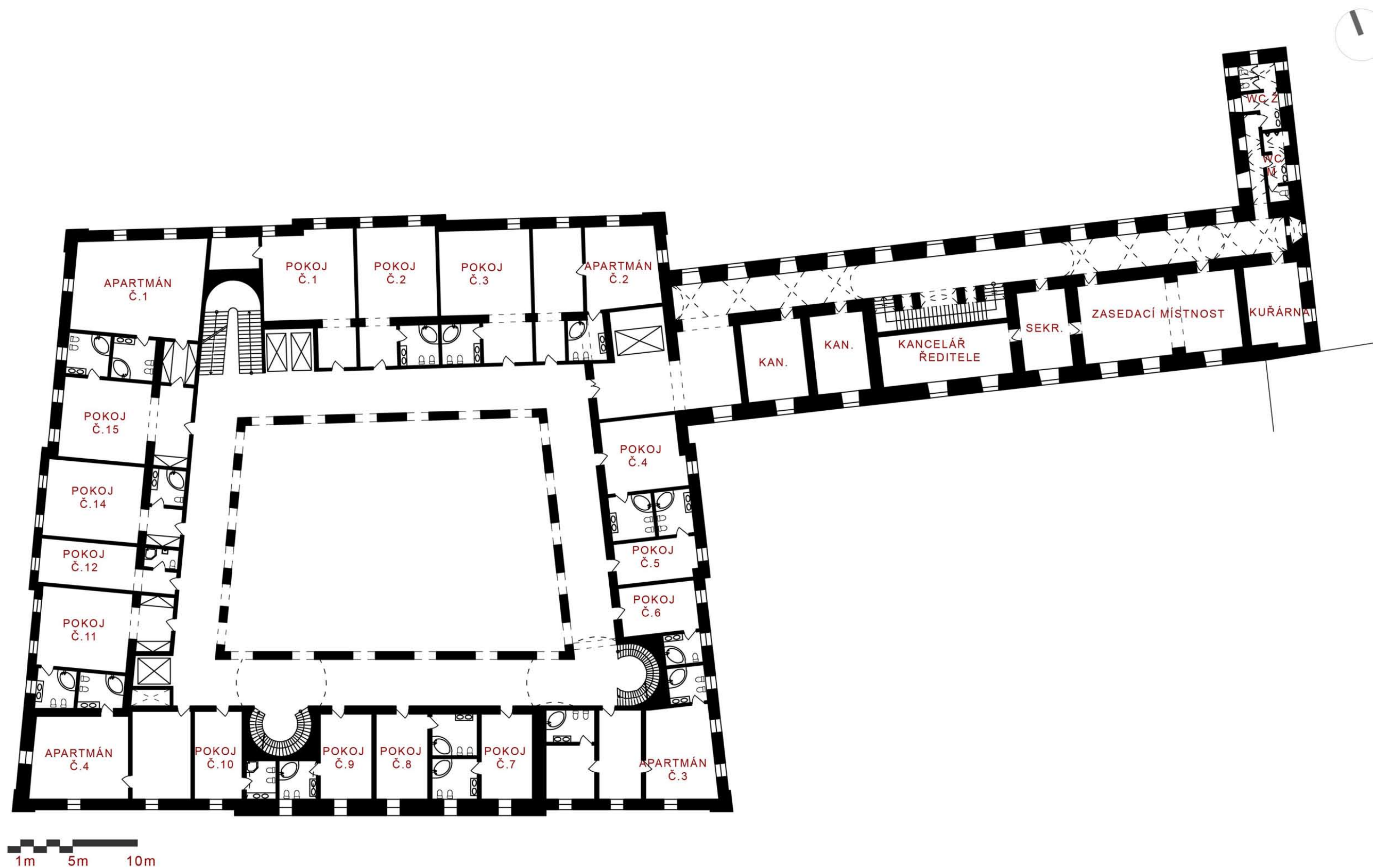
VÝKRESY PŮDORYSŮ, POHLEDŮ A ŘEZŮ
DŮSTOJNICKÝ PAVILON - 1. PP - PODZEMNÍ PARKOVÁNÍ

1m 5m 10m

DŮSTOJNICKÝ PAVILON - 1.NP

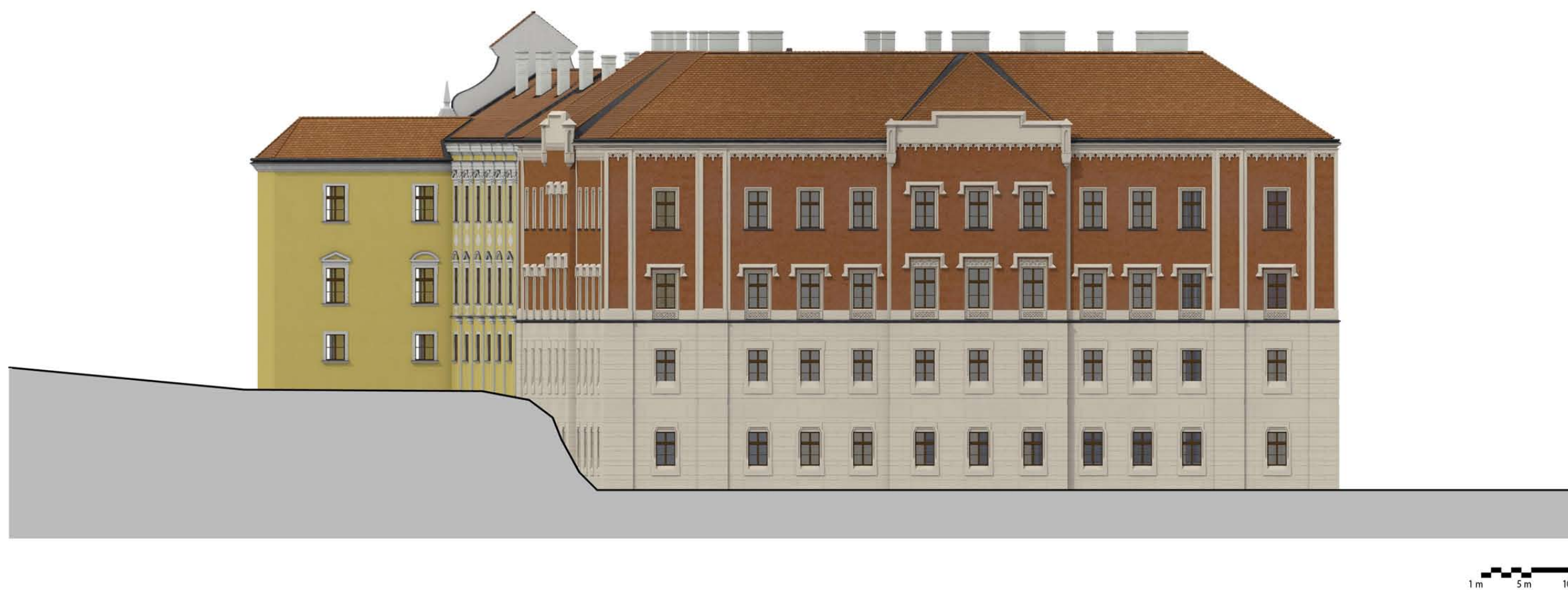

DŮSTOJNICKÝ PAVILON - POHLED JIŽNÍ

1 m 5 m 10 m

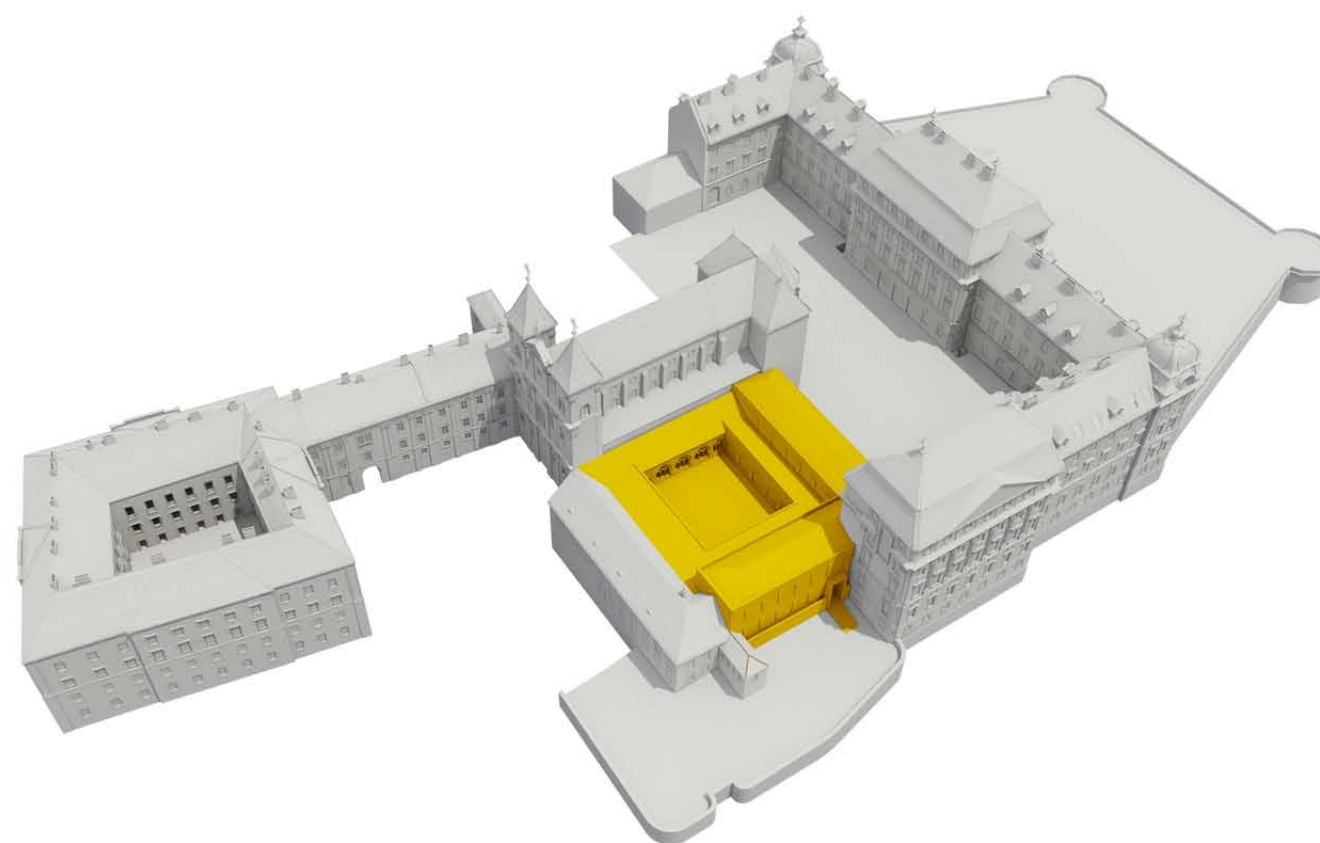
DŮSTOJNICKÝ PAVILON - POHLED ZÁPADNÍ

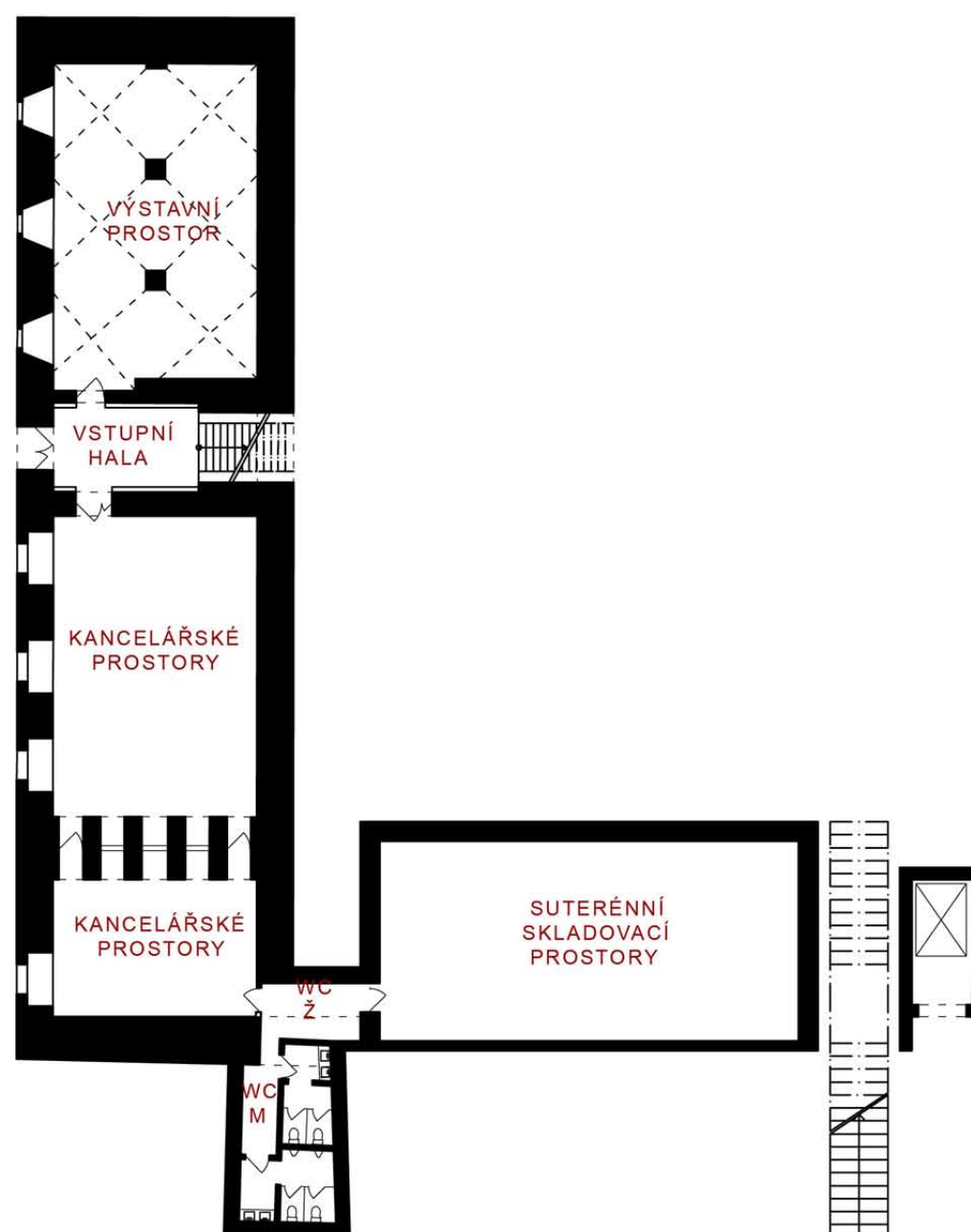

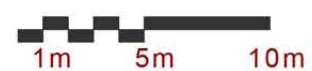
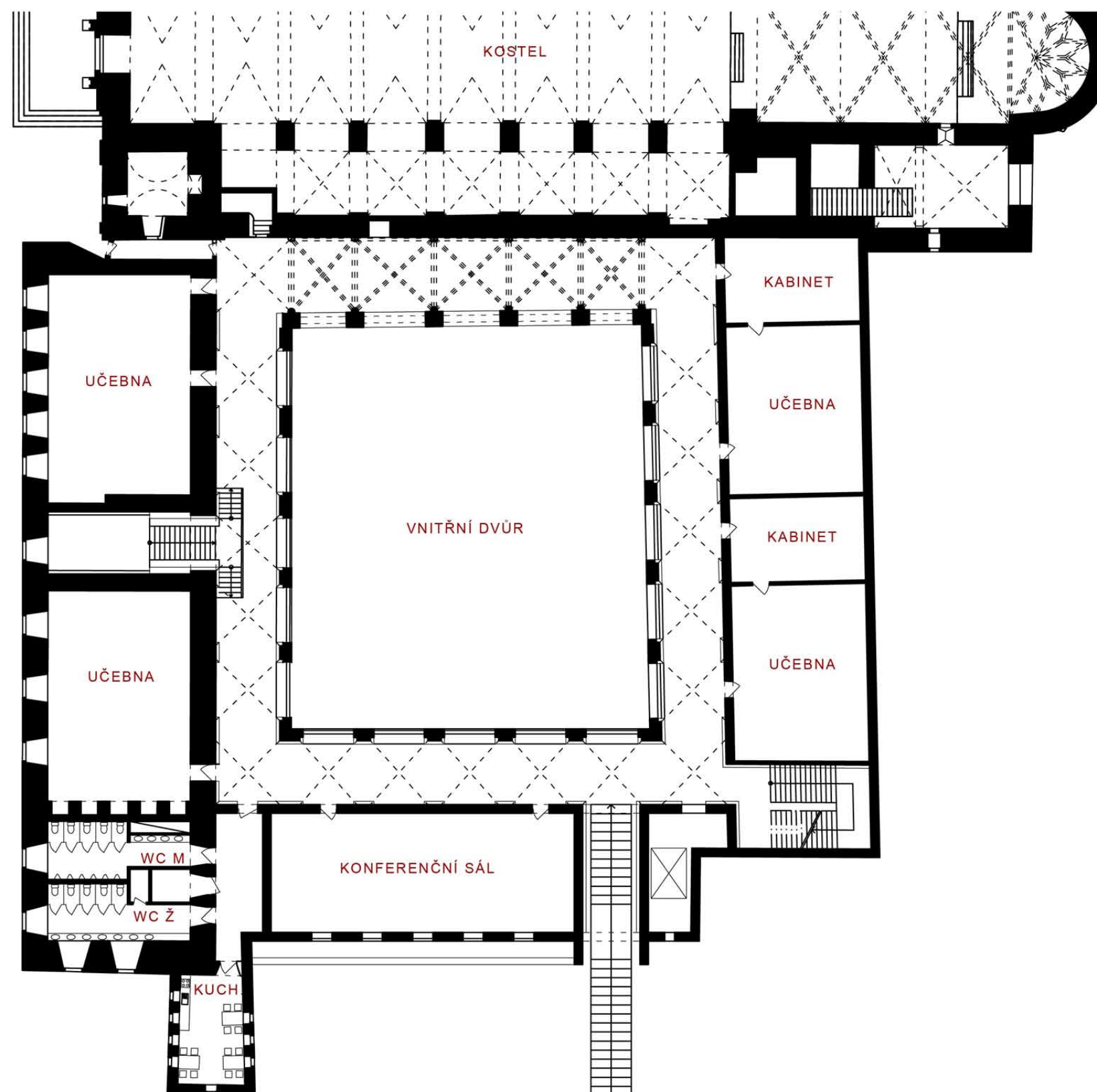
DŮSTOJNICKÝ PAVILON - POHLED SEVERNÍ

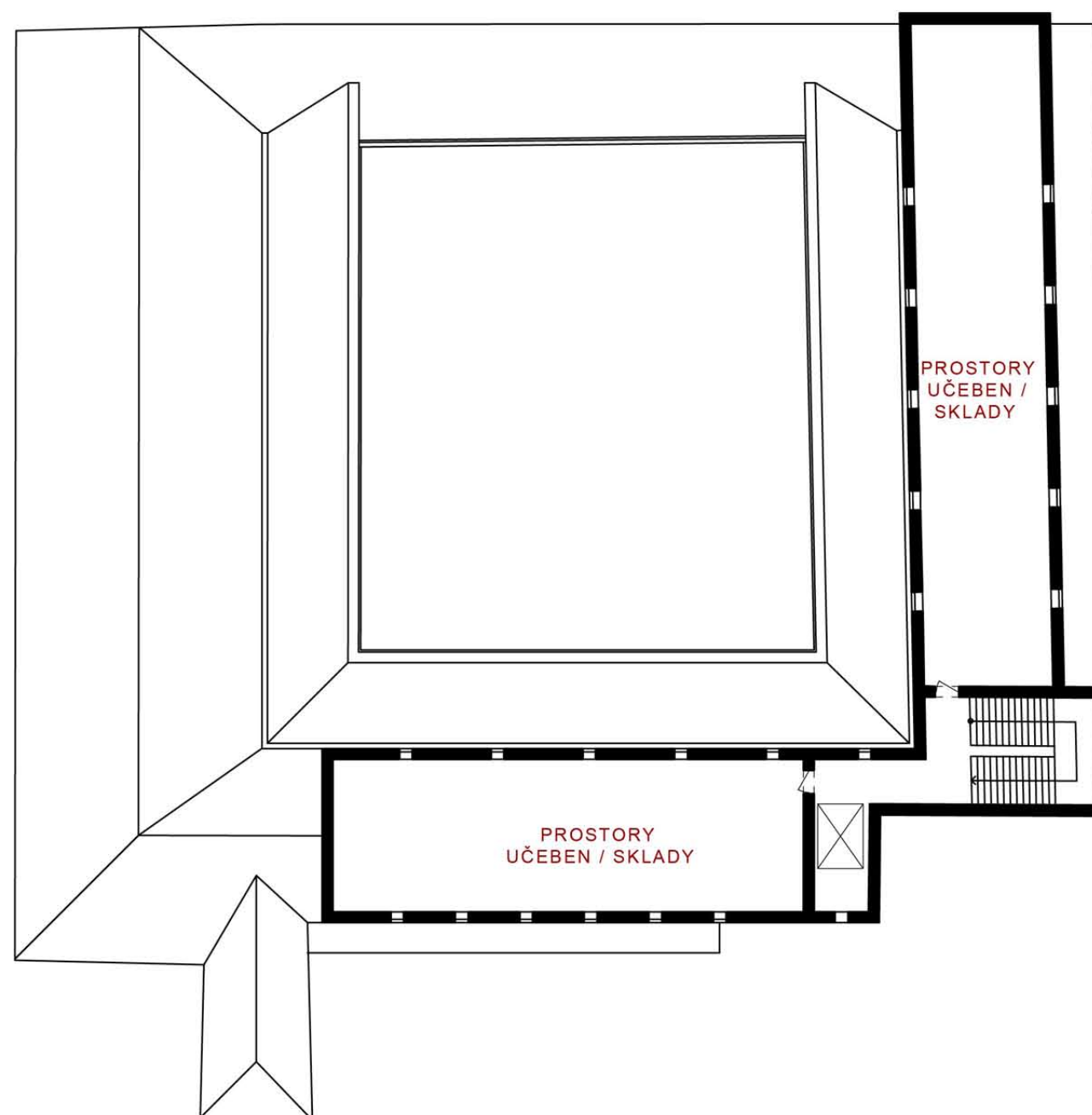

1 m 5 m 10 m

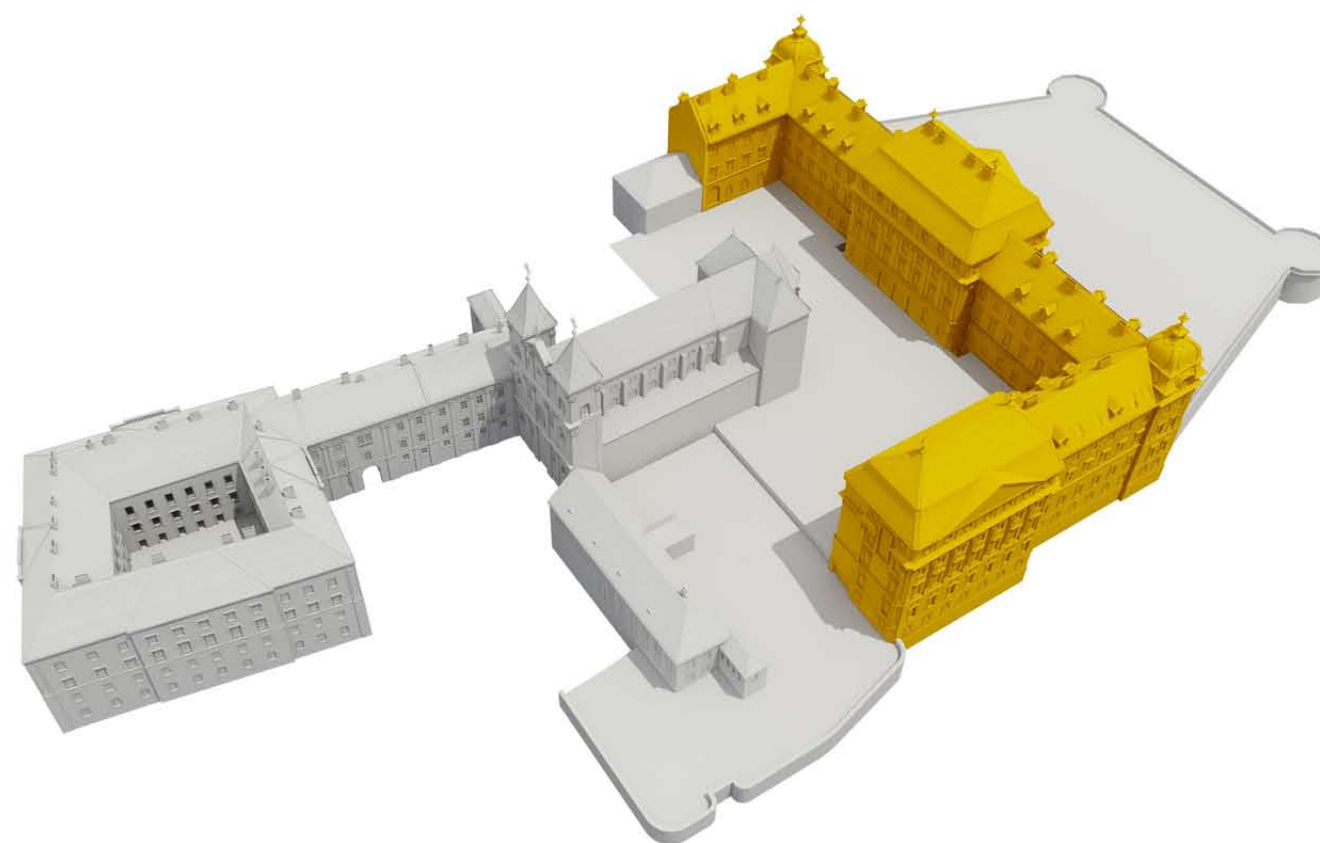

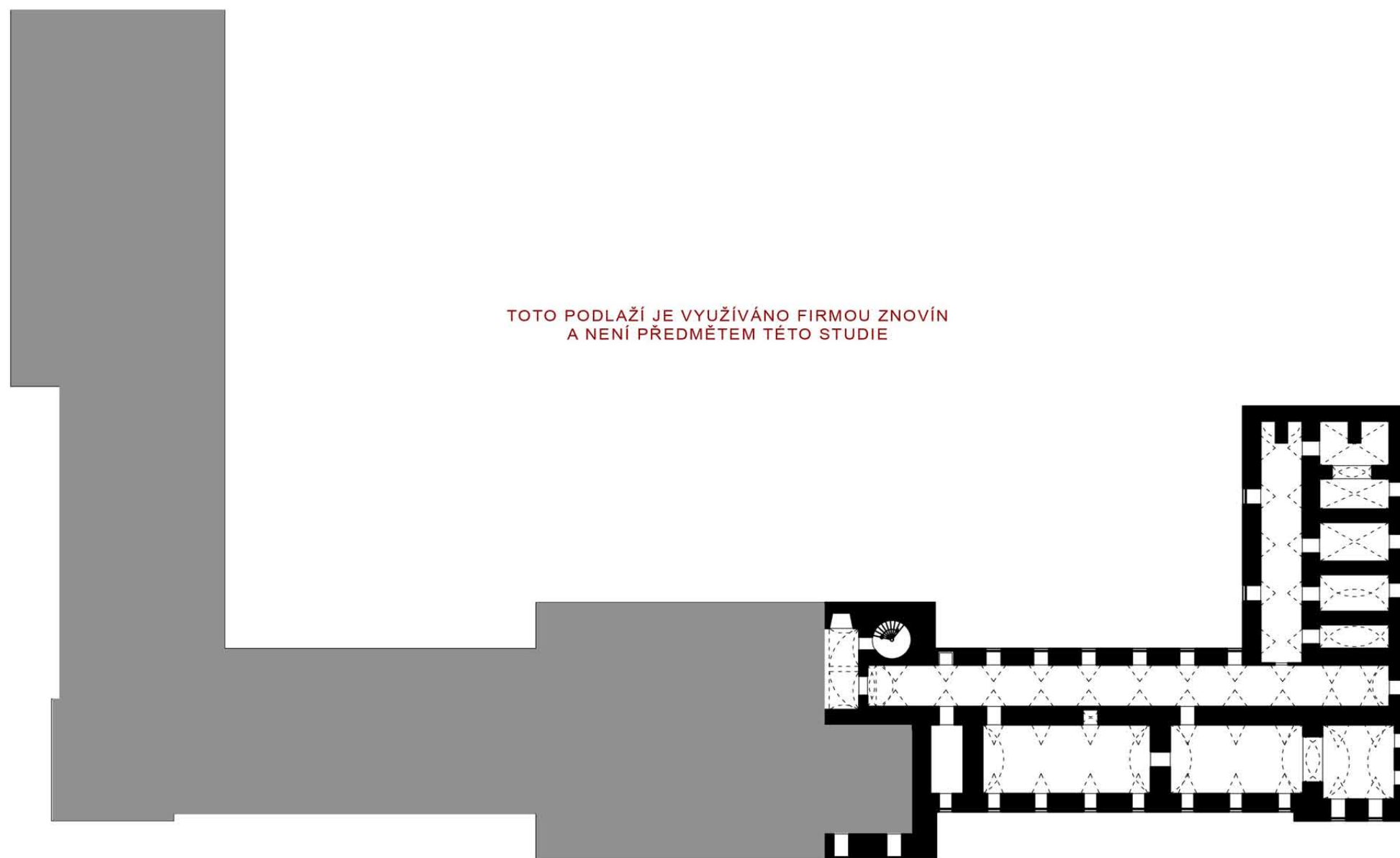

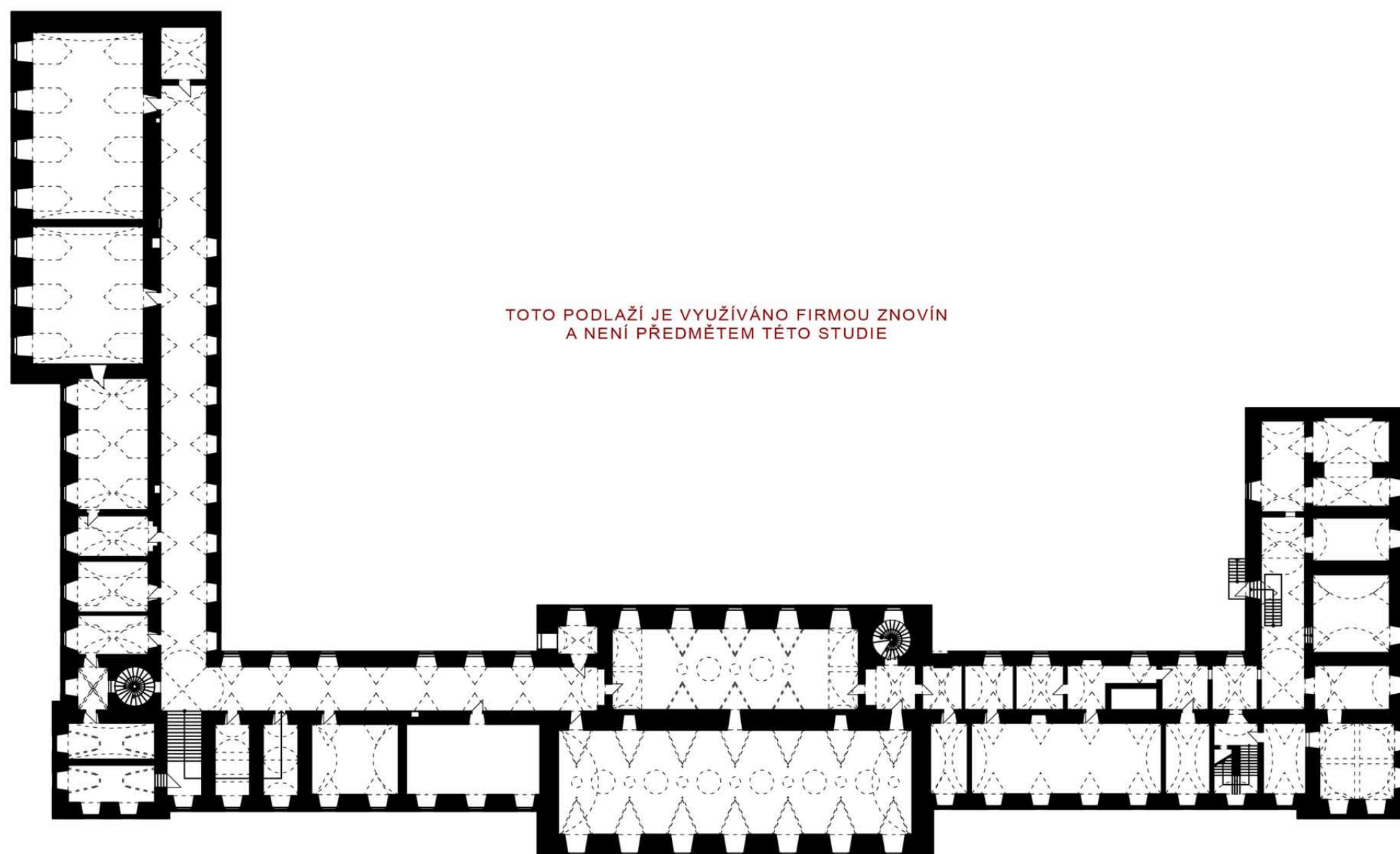
NÁVRHOVÁ ČÁST
NOVÝ KONVENT

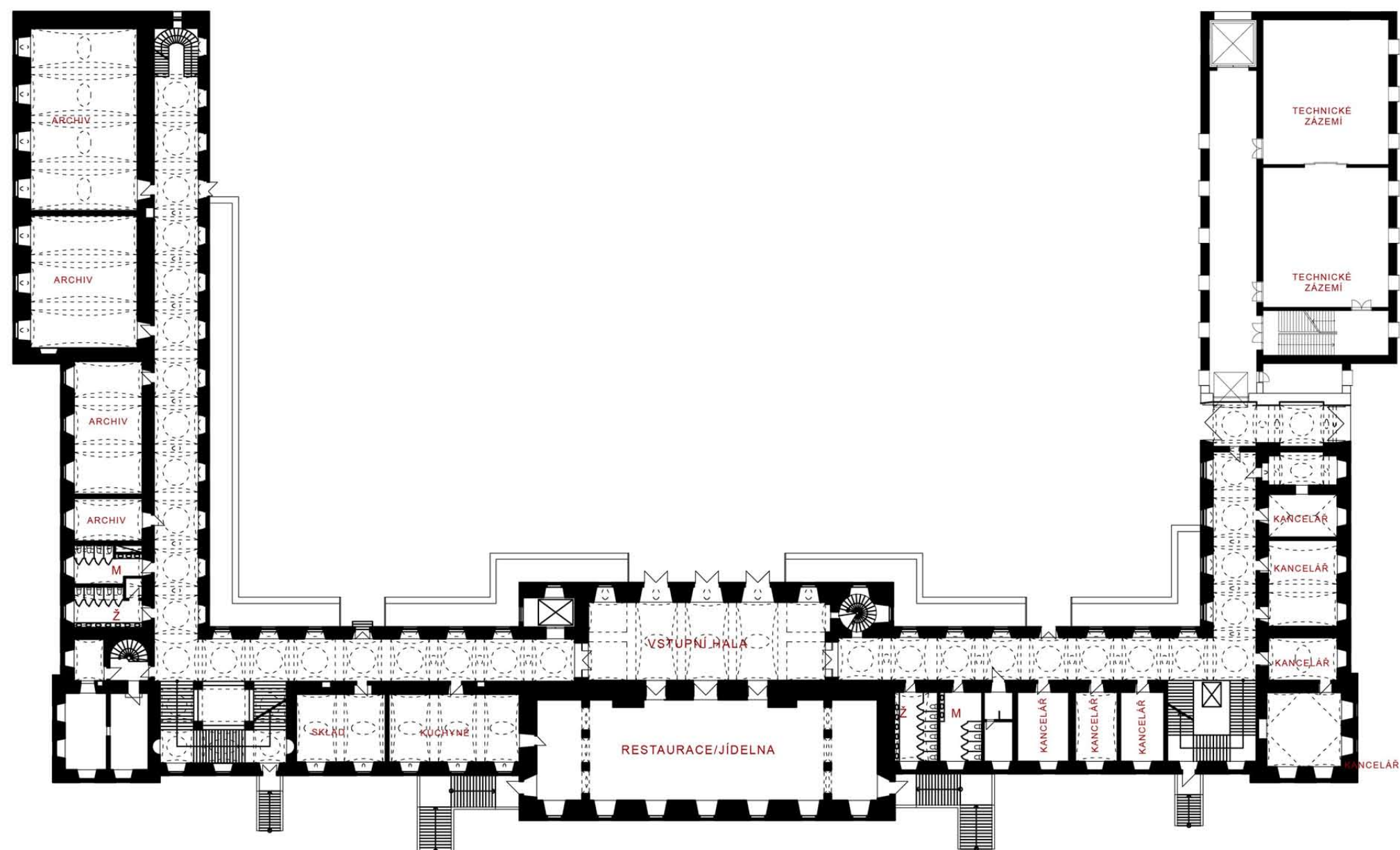
TOTO PODLAŽÍ JE VYUŽÍVÁNO FIRMOU ZNOVÍN
A NENÍ PŘEDMĚTEM TÉTO STUDIE

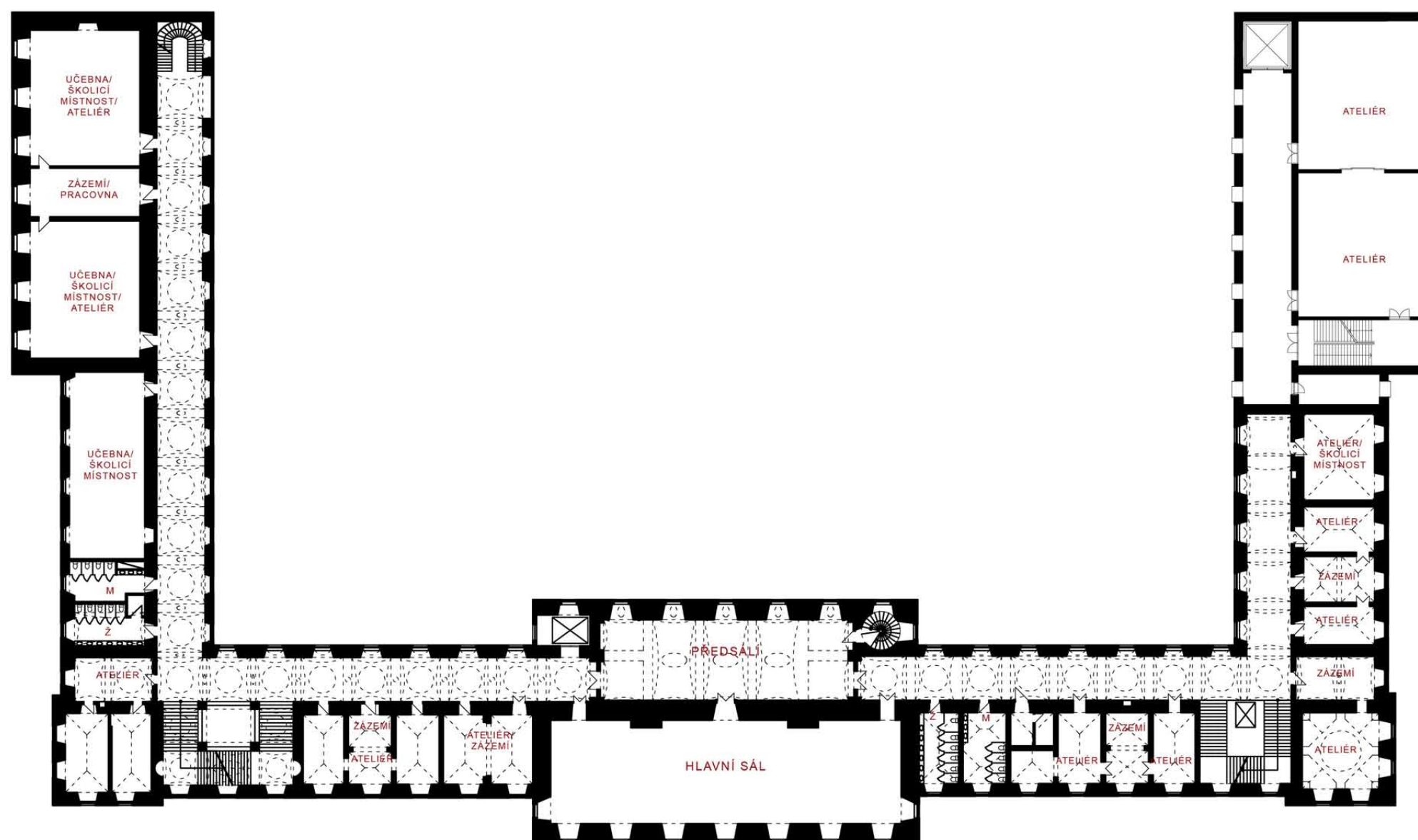
VÝKRESY PŮDORYSŮ, POHLEDŮ A ŘEZŮ

NOVÝ KONVENT - 1.NP M = 1:500

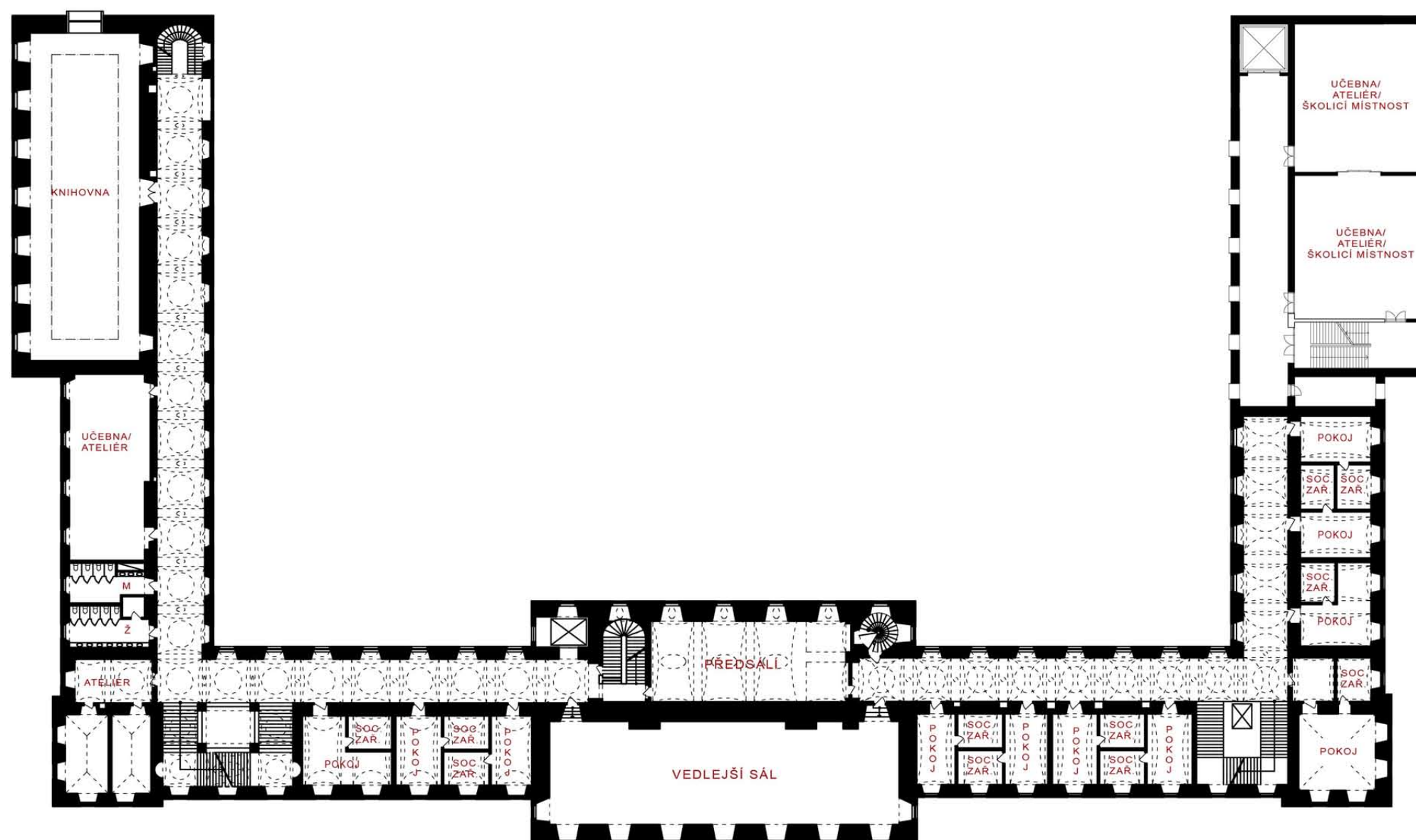
VÝKRESY PŮDORYSŮ, POHLEDŮ A ŘEZŮ

NOVÝ KONVENT - 2.NP 1:500

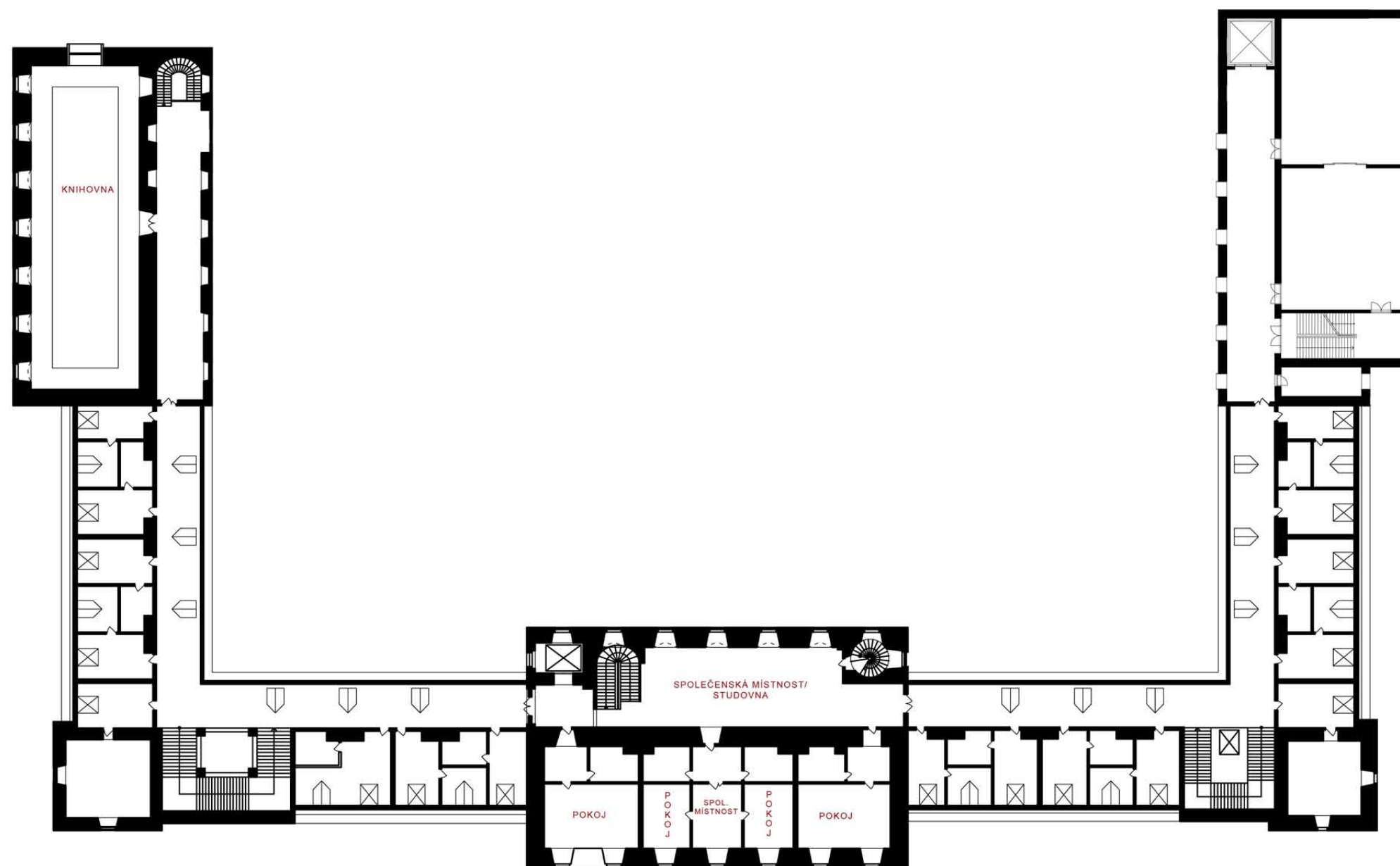
VÝKRESY PŮDORYSŮ, POHLEDŮ A ŘEZŮ

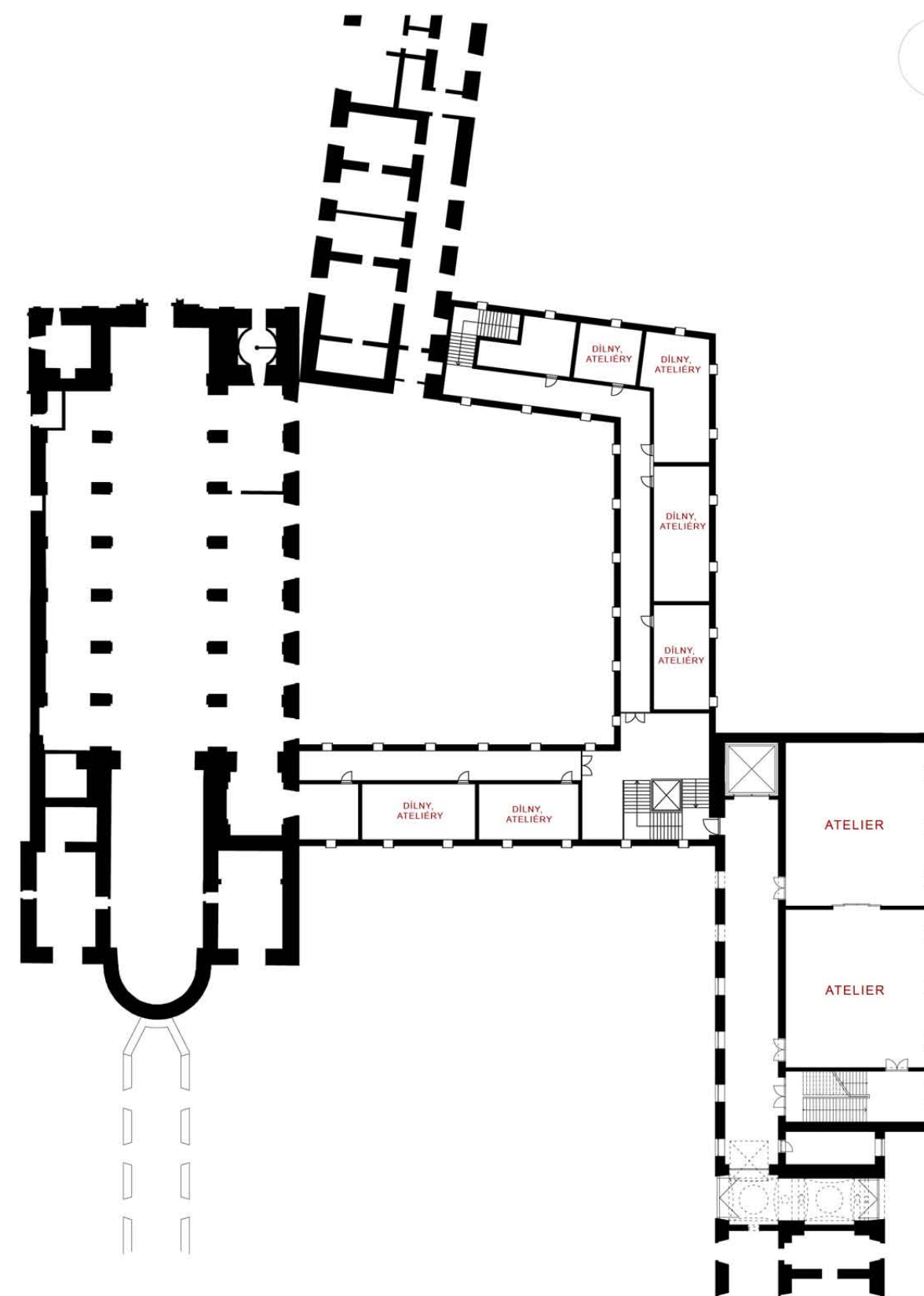
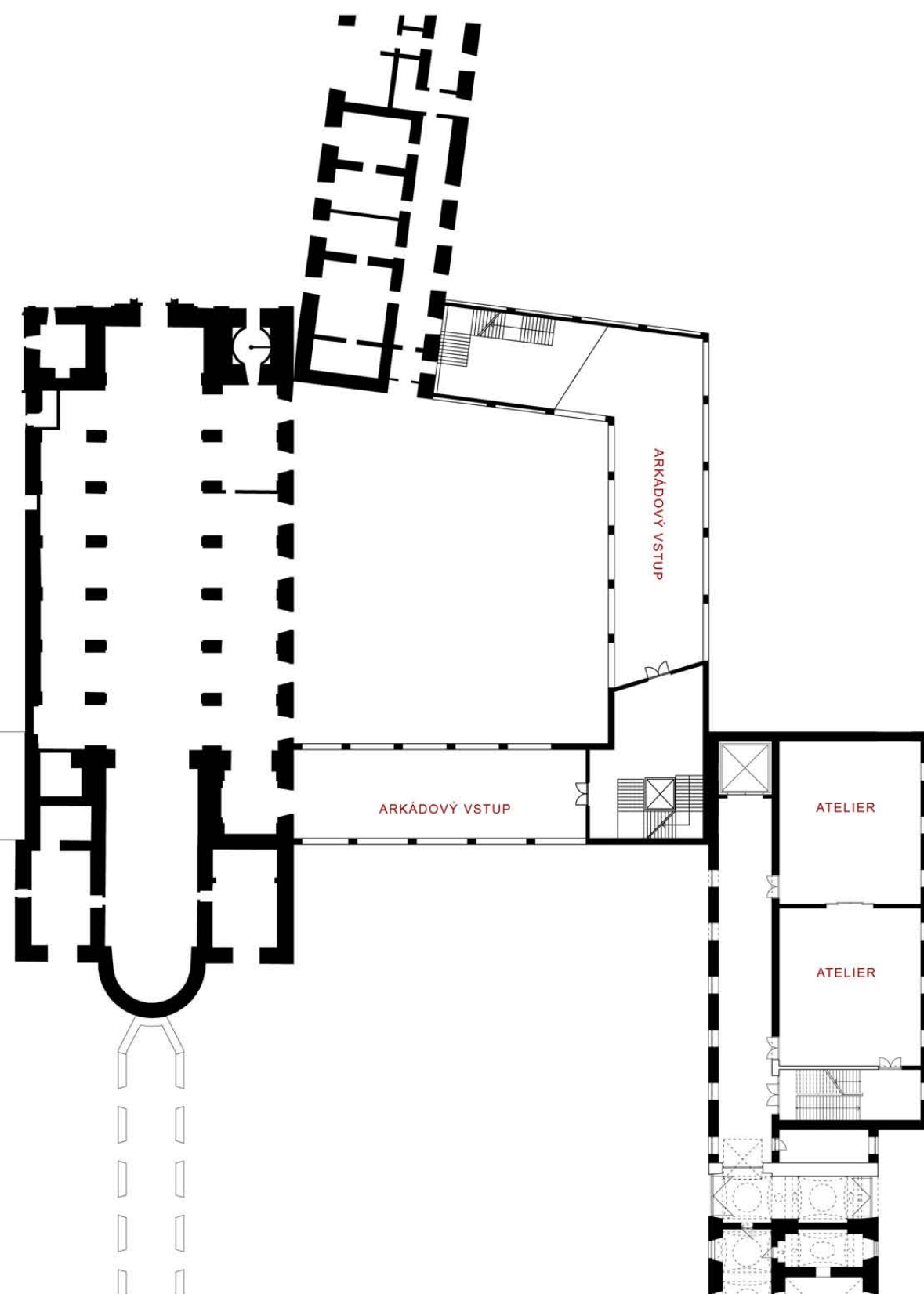
NOVÝ KONVENT - 3.NP M = 1:500

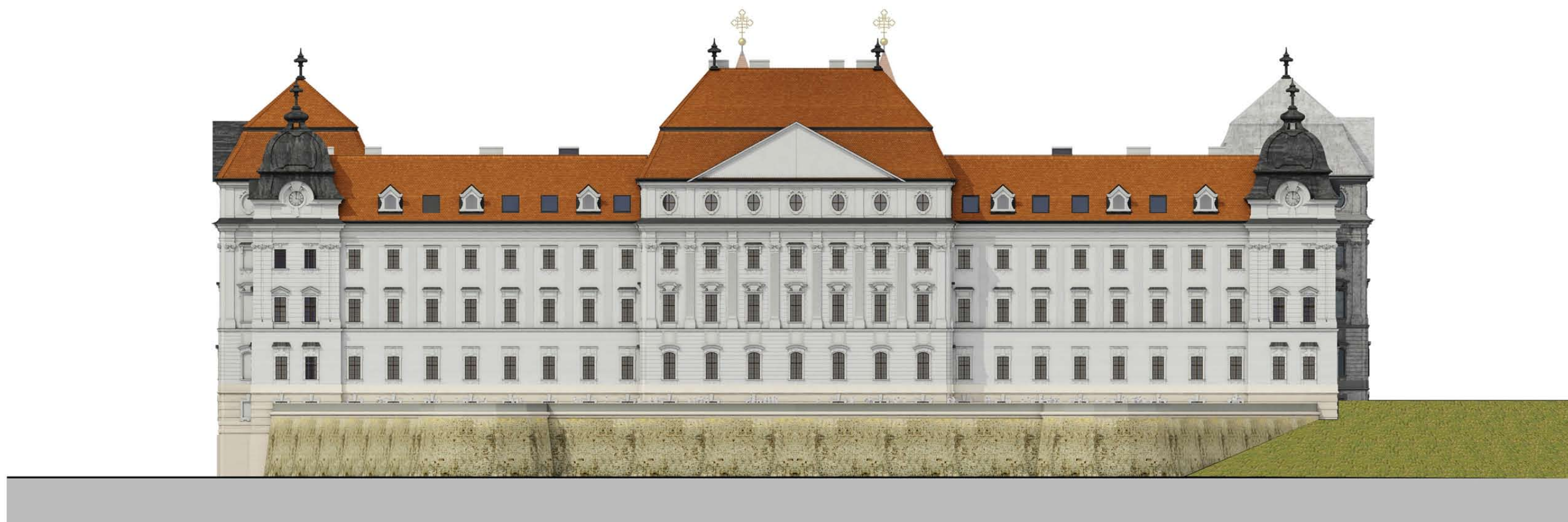
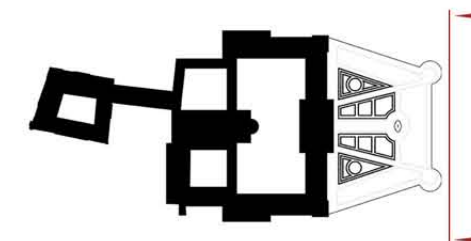
VÝKRESY PŮDORYSŮ, POHLEDŮ A ŘEZŮ

NOVÝ KONVENT - 4.NP M = 1:500

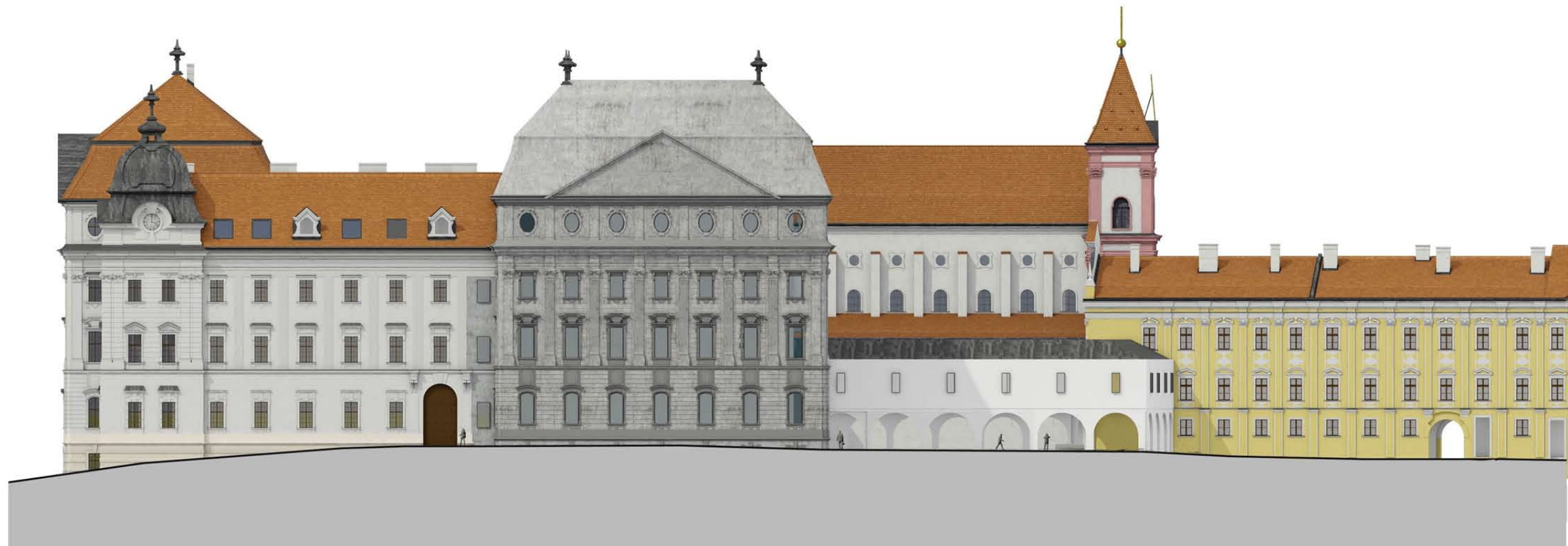
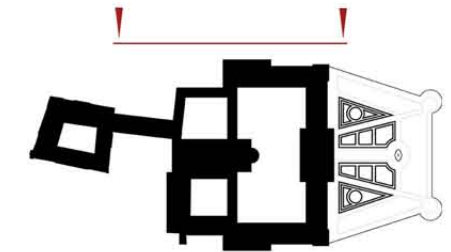

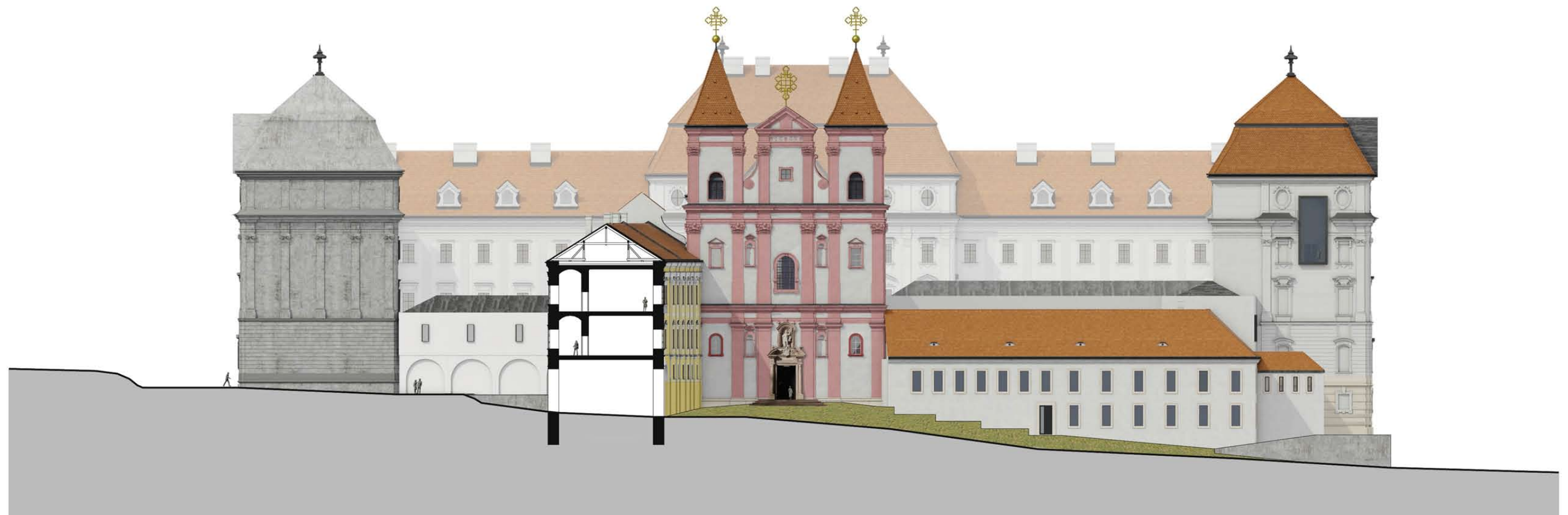
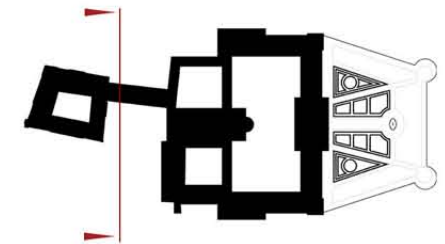
BUDOVA NOVÉHO KONVENTU - POHLED VÝCHODNÍ

BUDOVA NOVÉHO KONVENTU - POHLED SEVERNÍ

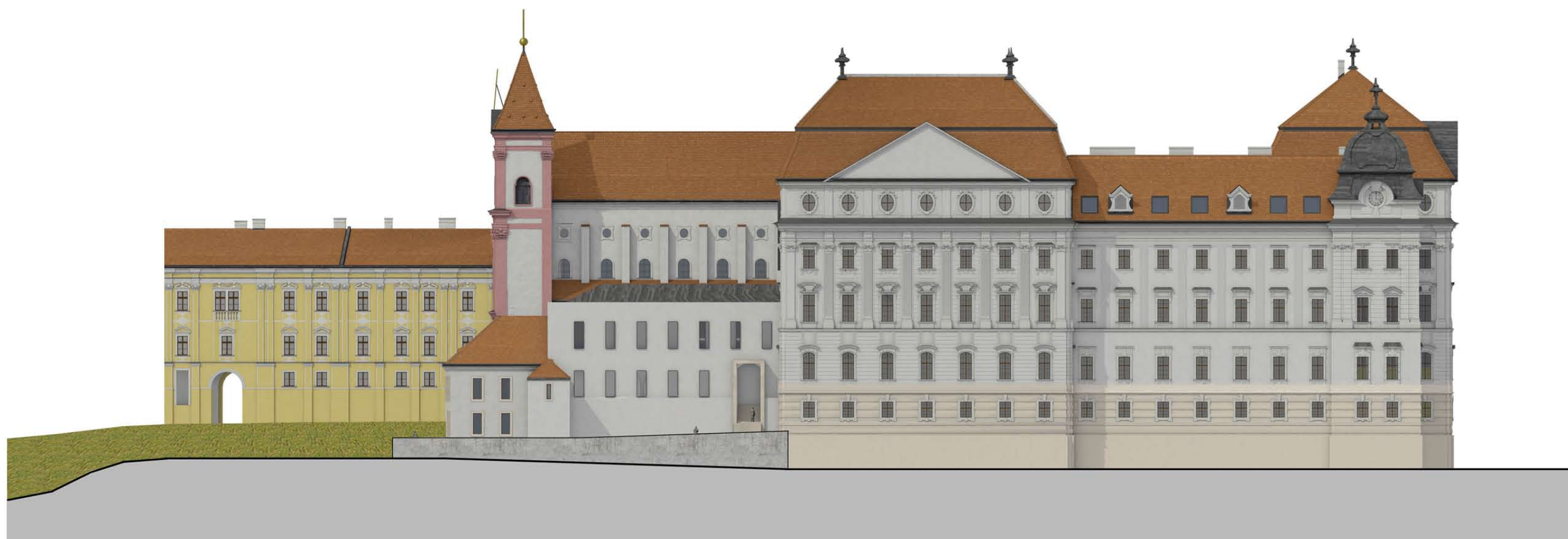
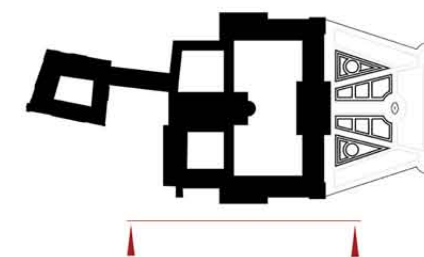

BUDOVA NOVÉHO KONVENTU - ŘEZPOHLED ZÁPADNÍ

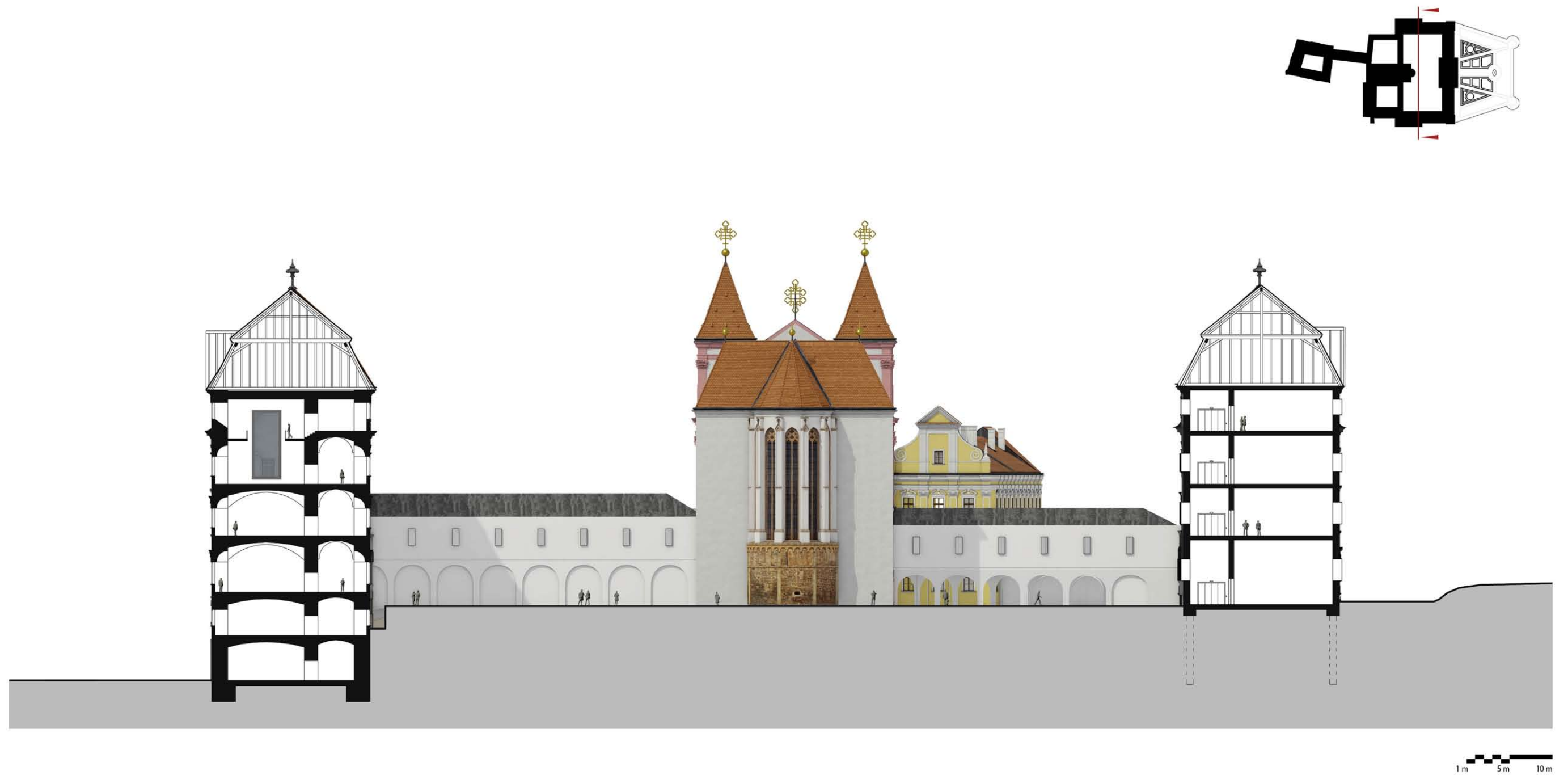

1 m 5 m 10 m

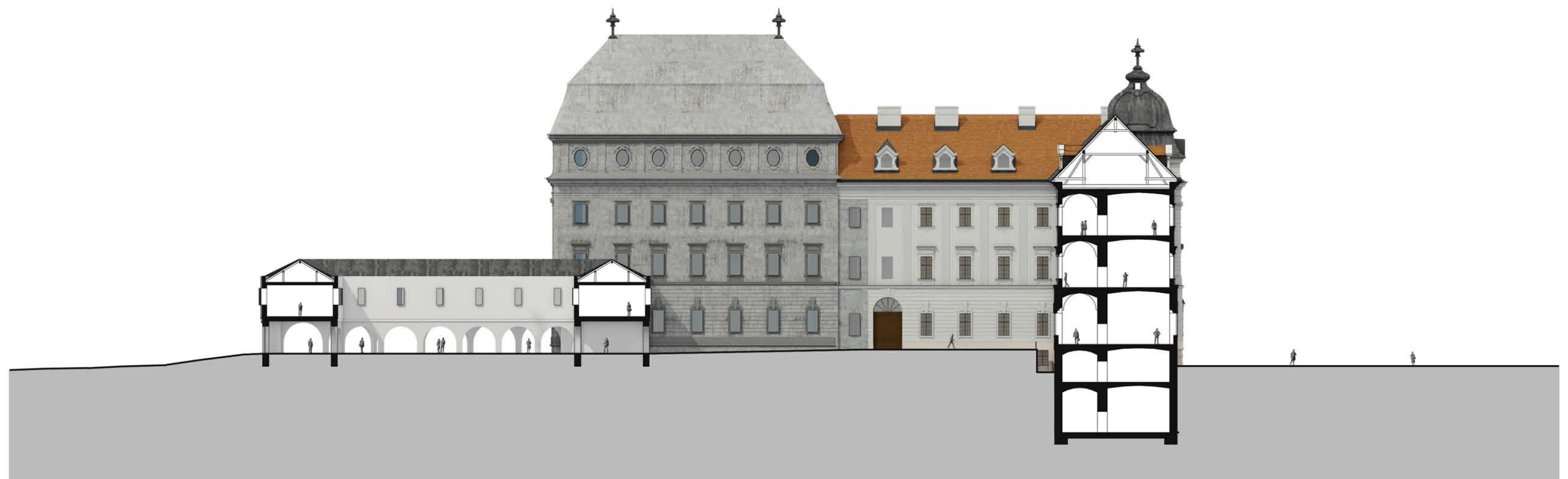
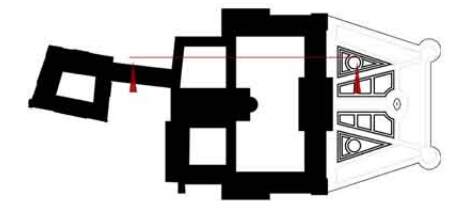
BUDOVA NOVÉHO KONVENTU - POHLED JIŽNÍ

BUDOVA NOVÉHO KONVENTU - ŘEZPOHLED ZÁPADNÍ

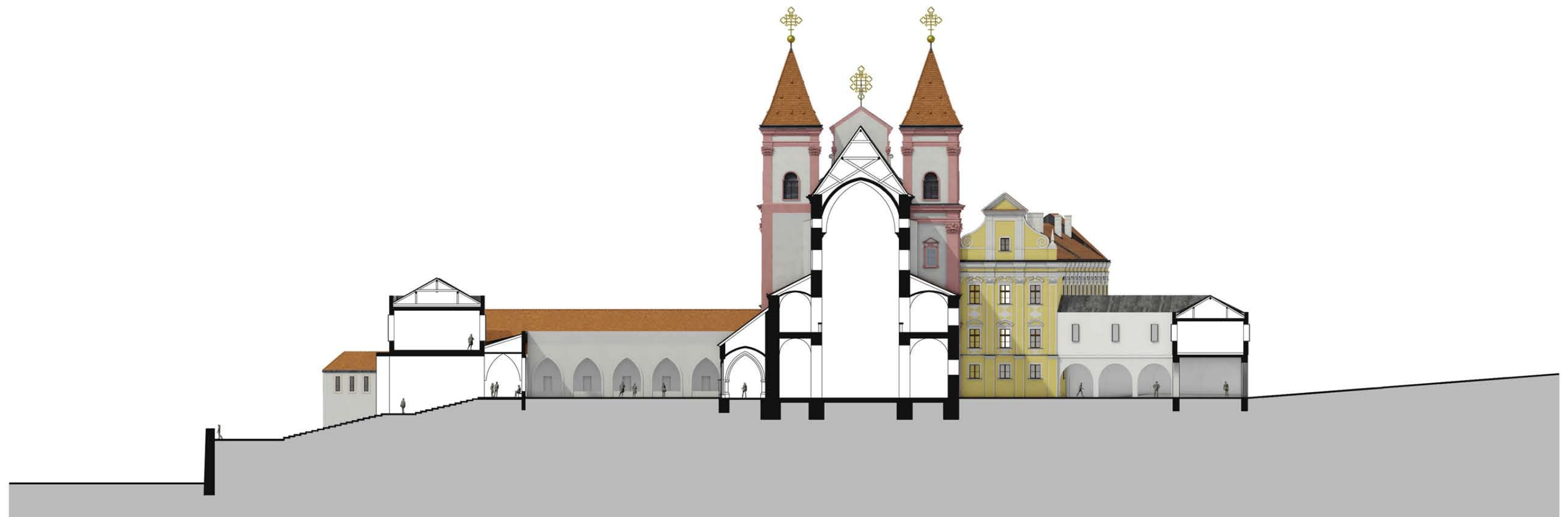
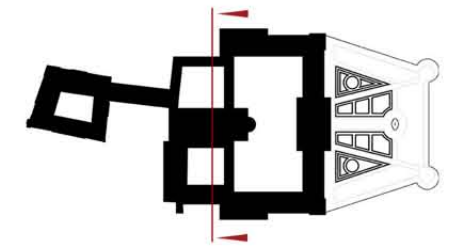

BUDOVA NOVÉHO KONVENTU - ŘEZPOHLED SEVERNÍ

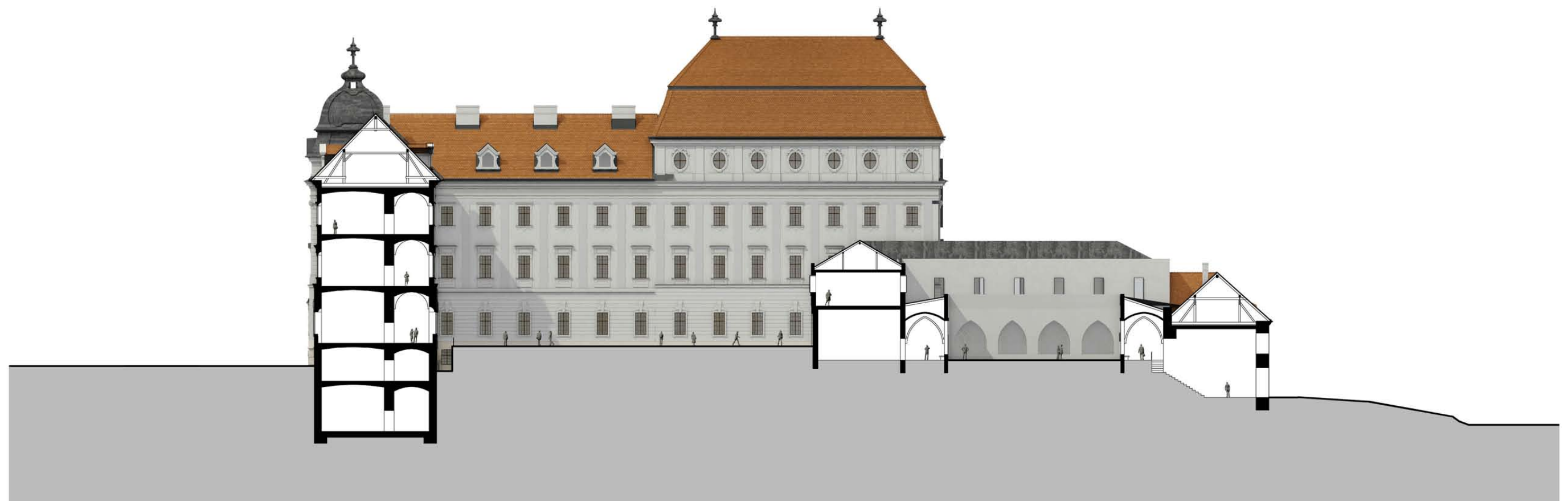
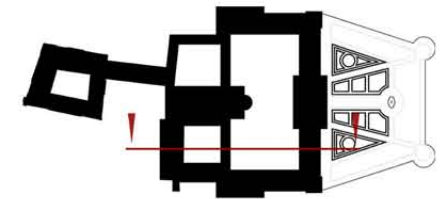
1 m 5 m 10 m

BUDOVA NOVÉHO KONVENTU - ŘEZPOHLED ZÁPADNÍ

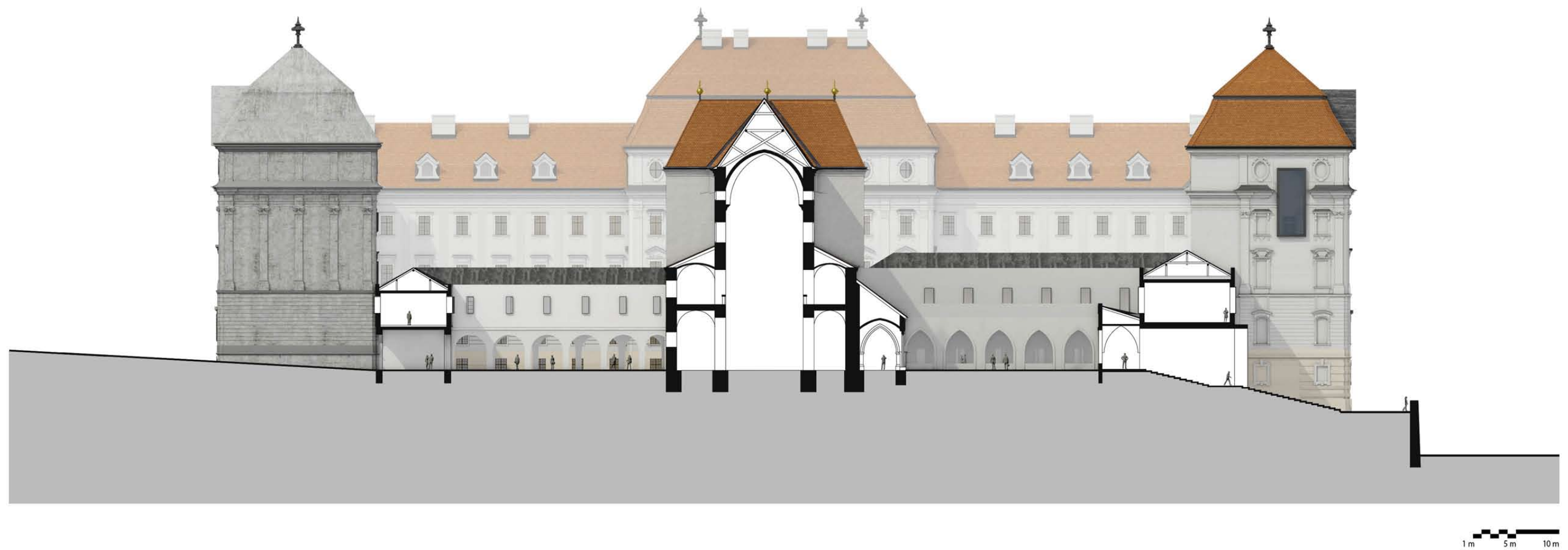
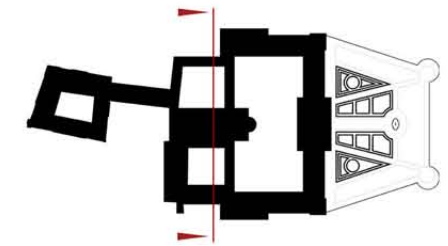
1 m 5 m 10 m

BUDOVA NOVÉHO KONVENTU - ŘEZPOHLED JIŽNÍ

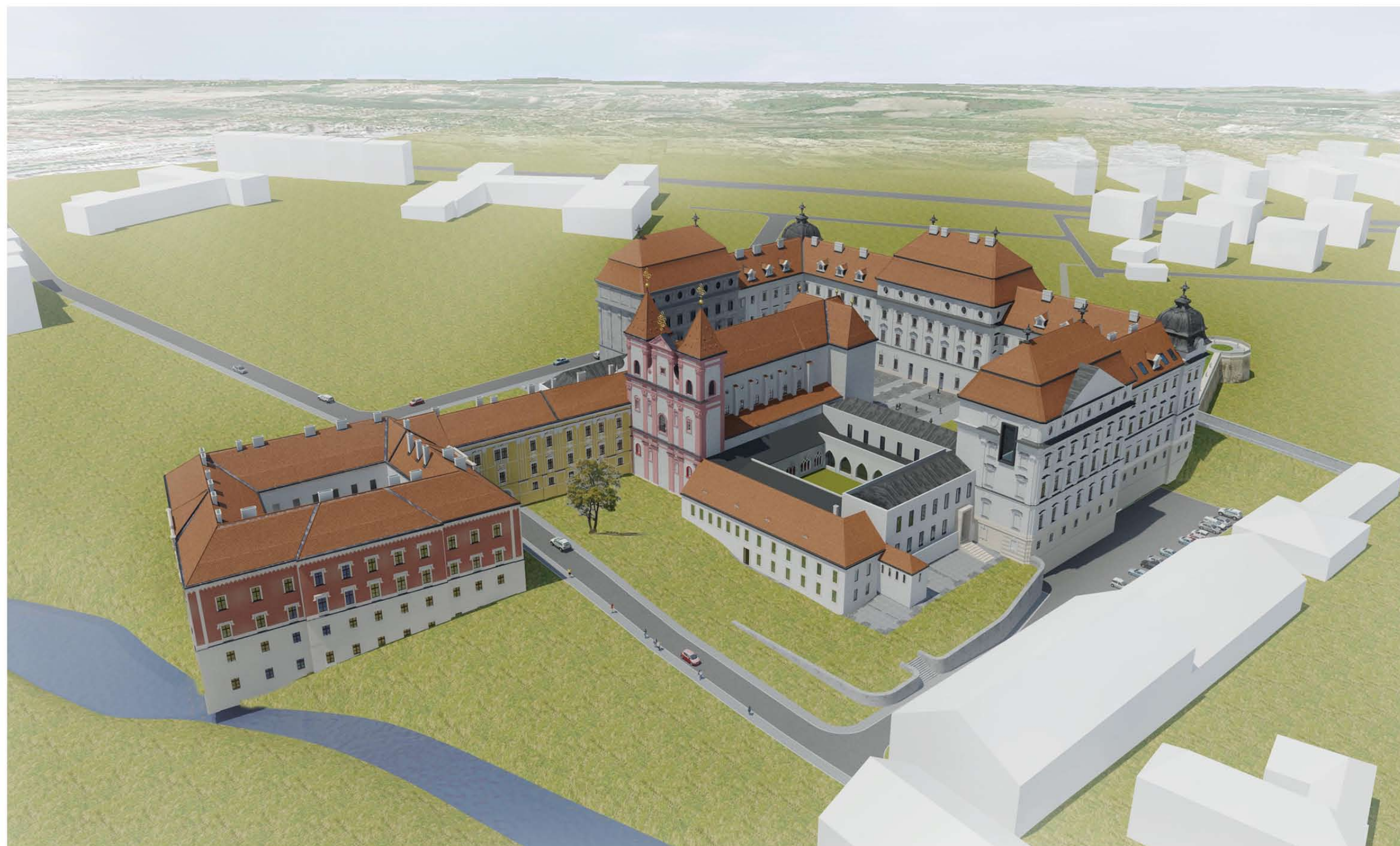

1 m 5 m 10 m

BUDOVA NOVÉHO KONVENTU - ŘEZPOHLED ZÁPADNÍ

ZDROJE

KNIHY:

NORBERG-SCHULZ, Christian. Genius loci: krajina, místo, architektura. 2. vyd. Překlad Petr Kratochvíl, Pavel Halík. Praha: Dokořán, 2010, 219 s. ISBN 978-807-3633-035.

SÚRPMO A.S. Územní plán města Znojma: ÚP zóny městské památkové rezervace. Znojmo, 1995.

LACINOVÁ, Kateřina, Bc. Územní rozvoj města Znojmo. 2011. Diplomní práce. Masarykova univerzita Ekonomicko-správní fakulta. Vedoucí práce Mgr. Petr Tonev.

GEHL, Jan. Život mezi budovami: užívání veřejných prostranství. Vyd. 1. Brno: Nadace Partnerství, 2000, 265 s. Tema (Kniha Zlín). ISBN 80-858-3479-0.

SITTE, Camillo. Stavba měst podle uměleckých zásad: užívání veřejných prostranství. 1. vyd. Praha: ARCH, 1995, 111 s. Tema (Kniha Zlín). ISBN 80-901-6081-6.

WEBOVÉ DOKUMENTY

FIALOVÁ, Eva. Vliv terénu na urbanistický vývoj města Znojma. [online]. 5 [cit. 2012-01-12]. DOI: <http://www.uur.cz/images/publikace/uur/2008/2008-04/08>. Dostupné z: http://www.uur.cz/images/publikace/uur/2008/2008-04/08_vliv.pdf

Ředitelství silnic a dálnic: Stavby ve výstavbě. ŘSD [online]. 2011 [cit. 2012-01-12]. Dostupné z: <http://www.rsd.cz/catalog/Stavime-pro-vas/Prehled-staveb/silnice-i38-znojmo-obchvat-i-stavba>

Architektonická rukověť: Územní studie Šumava, 1.část. In: [online]. [cit. 2012-01-12]. Dostupné z: http://up.kraj-jihocesky.cz/files/Arch_rukovet_1_cast.pdf

Architektonická rukověť: Územní studie Šumava, 2.část. In: [online]. [cit. 2012-01-12]. Dostupné z: http://up.kraj-jihocesky.cz/files/Arch_rukovet_2_cast.pdf

Územní plán města Znojma. In: <http://goo.gl/xgMUR>. Znojmo: město Znojmo, 2010. Dostupné z: <http://goo.gl/xgMUR>

WEBOVÉ STRÁNKY

Oficiální web města Znojma [online]. 2011 [cit. 2012-01-12]. Dostupné z: <http://www.znojmocity.cz/>

77 divů Znojma. Znojmo, oficiální web města [online]. 2010 [cit. 2012-01-12]. Dostupné z: <http://goo.gl/r5QNY>

Dokumenty odboru rozvoje města Znojma. Oficiální web města Znojma [online]. 2010 [cit. 2012-01-12]. Dostupné z: <http://goo.gl/nvGi7>

Koncept ÚP města Znojma. Koncept ÚP Znojmo [online]. 2011 [cit. 2012-01-12]. Dostupné z: <http://www.znojmocity.cz/koncept-up-znojmo/d-22123/p1=1002>

Google maps [online]. 2011 [cit. 2012-01-12]. Dostupné z: maps.google.com

Mapy.cz [online]. 2011 [cit. 2012-01-12]. Dostupné z: www.mapy.cz

Wikipedia [online]. 2011 [cit. 2012-01-12]. Dostupné z: <http://www.wikipedia.org/>

Google Earth. Google Earth [online]. 2010 [cit. 2012-01-12]. Dostupné z: <http://www.google.com/intl/cs/earth/index.html>

Google [online]. 2011 [cit. 2012-01-12]. Dostupné z: www.google.com

Koncept ÚP města Znojma. Koncept ÚP Znojmo [online]. 2011 [cit. 2012-01-12]. Dostupné z: <http://www.znojmocity.cz/koncept-up-znojmo/d-22123/p1=1002>

Google maps [online]. 2011 [cit. 2012-01-12]. Dostupné z: maps.google.com

Mapy.cz [online]. 2011 [cit. 2012-01-12]. Dostupné z: www.mapy.cz

Wikipedia [online]. 2011 [cit. 2012-01-12]. Dostupné z: <http://www.wikipedia.org/>

Google Earth. Google Earth [online]. 2010 [cit. 2012-01-12]. Dostupné z: <http://www.google.com/intl/cs/earth/index.html>

Google [online]. 2011 [cit. 2012-01-12]. Dostupné z: www.google.com